GELECEĞİ KAZANMAK İÇİN SAFLARI SIKLAŞTIRALIM

Emperyalistler krizi savaşı yakınlaştırarak aşma hattında zorunlu bir ritimle ilerlemektedir. Emperyalizme yönelen bir mücadele çizgisini daha güçlü örgütlemeliyiz.

BİZ HALKIZ, GELECEK ELLERİMİZDEDİR!

özgür gelecek için

Yeni Demokrasi

gazetesi

4 KASIM - 18 KASIM 2026 • SAYI: 213

GÜNCEL 4

TC'NİN DIŞ POLİTİKASI: EMPERYALİST PLANLARIN TAŞERONLUĞU

Türk egemen sınıflarının dış politikasındaki temel çelişki, bölgesel güç olma iddiası ile emperyalist sisteme yapısal bağımlılık arasındaki çelişkidir. Türkiye kendi çıkarları doğrultusunda belirli hamleler yapabilmekte, ancak bu hamlelerin sınırları emperyalist güç ilişkileri tarafından çizilmektedir.

DÜNYA 10

SANDIĞIN ÖTESİNDE İSRAİL

Vitrine kim çıkarılırsa çıkarılsın Siyonist rejimin başta Filistinliler olmak üzere bölge halklarına düşmanlığı devam edecektir. İsrail, emperyalistlerin Orta Doğu'nun kalbine sapladığı bir hançerdir. Bu hançeri söküp atmak yalnızca Filistin halkının değil bölgemizdeki tüm devrimci ve antiemperyalist güçlerin ödevidir.

SAYFA 12-13-14

KOLEKTİF DOĞRULTU / Üç Dünya Teorisine Karşı Devrimci Barikat

POLİTİK GÜNDEM

GELECEĞİ KAZANMAK İÇİN SAFLARI SIKLAŞTIRALIM

Fransa'da eğitim sorunlarıyla başlayan öğrenci hareketi; işçi sınıfı ve emekçilerin katılımıyla süreklilik kazanmış, kitleselleşerek doğrudan devletin kolluk güçlerini hedef alan bir niteliğe bürünmüştür. Arnavutluk'ta ABD emperyalizminin sadık takipçisi Edi Rama'ya karşı gelişen tepkiler eğitim taleplerini de kapsayarak büyürken; İspanya'da konut krizine, İtalya ve Portekiz'de ise hayat pahalılığına karşı on binler meydanları doldurmaktadır. Almanya'dan İsviçre'ye, Yunanistan'dan Sırbistan'a kadar tüm sokaklar, kitlelerin kendi talepleri doğrultusundaki eylemliliklerine tanıklık ediyor.

Emperyalist odaklar, derinleşen ekonomik krizin yarattığı sıkışmayı askerî hamlelerle aşma yoluna gitmektedir. Emperyalizmin doğasını kavrayan herkes, bu tutumun bir tercih değil zorunluluk olduğunu bilir. Nitekim kriz, bir yandan hegemonya mücadelesini kızıştırırken diğer yandan yeni pazar alanlarının paylaşımını tetiklemektedir. Ukrayna, Venezuela, Filistin, İran, Sudan ve Yemen'de ABD hegemonyasını pekiştirmeye dönük adımlar; ekonomik krizin derinleşmesine ve politik çelişkilerin keskinleşmesine yol açmaktadır. Bu süreçte hem Batı emperyalist ittifakı içerisindeki çatlaklar büyümekte hem de ABD mali sermaye klikleri arasındaki çatışma sertleşmektedir.

Bu tablonun halk kitlelerine faturası; ekonomik kayıplar, hak gaspları ve derin bir geleceksizlik hissi olmaktadır. Aşırı üretim krizi ile finansal balonlar sermaye döngüsünü tıkamakta; pastanın paylaşımında sert kavgalara neden olmaktadır. Sağlıktan eğitime, kamusal hizmetlerden sosyal haklara yönelik tasfiyeler gelecek kaygısını ve dolayısıyla toplumsal öfkeyi tırmandırmaktadır. Öte yandan şovenist parti ve örgütlerin zemin kazanması da yine bu saldırıların bir sonucudur; kitlelerin tepkisi manipüle edilerek gerici odaklarca emilmektedir.

Egemen klikler arasındaki çatışmanın temelinde de yine aynı kriz gerçekliği yatmaktadır. Brezilya, İsrail, ABD, Sırbistan ve Bulgaristan'daki seçimlerin kazandığı sert politik karakter bunun açık bir göstergesidir. Benzer şekilde Polonya'da derinleşen siyasî kriz ile Türkiye'de AKP-MHP kliğinin muhalefeti kuşatıp parçalamayı ve Yeni Parti'ye yönelik daha kapsamlı saldırıları hedefleyen yönelimi de bu genel denklemden bağımsız düşünülemez.

Türkiye'de eylül ayında patlak veren fon krizi bu sıkışmanın en çıplak göstergesi oldu. 131 fonun tasfiye sürecine alınması mali piyasaları sarsmasının yanında AKP'deki çatışmanın gün yüzüne çıkmasını ve toplumsal tepkinin artmasını beraberinde getirdi. Kriz, yüksek faiz ve sıcak para üzerine kurulan düzenin nasıl bir çürük temel üzerinde kurulduğunu gösterdi. Kayıpların faturası ise küçük tasarruf sahiplerine, enflasyonla boğuşan emekçilere çıkmaktadır. AKP-MHP kliğinin "sorumlular hesap verecek", "Cumhurbaşkanı çok öfkeli" gibi mesajlarla süreci yönetme çabası açık bir iç mücadeleye dönüşmüş durumda.

Kürt meselesinde yaşanan sıkışma da krizli yapının bir başka yüzüdür. PKK'nin attığı adımlara rağmen devletle anlaşmaya varılan yasal düzenlemeler bir türlü hayata geçirilmedi. Öcalan'ın statüsü, tutuklu siyasetçiler, kayyımlar ve geri dönüş hakkı gibi başlıklar yerinde sayıyor. Kürt hareketi devletin sürekli yeni taleplerle geldiğini ifade etmektedir. Özellikle tasfiyede oldukça hevesli olan Kürt ulusal hareketinin, sorunu derin dehlizlerde yapılacak görüşmelere bağlamış olması dikkat çekicidir. Devlet, süreci Kürt ulusal haklarını konu etmeden sadece legal siyaset olanaklarını kısmen açarak ele almaktadır. Suriye ve Irak'taki Kürt güçleri "entegrasyon" adı altında, anayasalcı çözümle yutulmaktadır. 2026 Ocak'ında Suriye'de bir ay içinde yaşananlar süreci belirleyen eşiklerden biri oldu. Kürt hareketine, emperyalistler ve onların uşakları Türk ve Arap egemenleri ölümcül bir kuşatmayla sıtmaya razı gelmeyi dayatmıştır.

Türkiye; Kafkaslar'da Azerbaycan'la ilişkileri, Akdeniz'de ise Libya ile imzaladığı deniz yetki alanları anlaşması nedeniyle AB, Körfez Ülkeleri, Mısır ve Yunanistan ile gerilimli bir sürecin içine girdi. Diğer yandan İlham Aliyev, okullardaki kılık-kıyafet kurallarının başörtülü öğrenci ve öğretmenleri kapsayacak biçimde uygulanmasına yönelik tepkilere karşı "Hayat tarzımıza kimse karışamaz, kimseye borçlu değiliz" diyerek Türkiye'ye dönük bir krizi adeta bilinçli olarak tırmandırmaktadır. Tayyip Erdoğan'ın "kelle alan" danışmanının görevine son vermesine rağmen kriz yatışmış değildir. Bakü Medya ve Yayın Konseyi, Türkiye ve İran'dan koordineli bir bilgi kampanyası yürütüldüğünü öne sürmüş; işi, Dışişleri Bakanı Fidan'ın Azerbaycan'daki Türkiye bağlantılı topluluklarla buluşmasını bir "darbe hazırlığı" şeklinde değerlendirmeye kadar götürmüştür. Kavganın asıl nedeninin başörtüsü meselesi olmadığı açıktır, ancak bu konuda henüz devlet nezdinde resmî bir yorum yapılmamıştır. TC alttan alırken Aliyev krizi tırmandırmaktadır. Türk Devletleri Teşkilatı'nın 29-30 Ekim'de Ankara'da yapılan zirvesi bu gerilimin gölgesinde gerçekleşti. İlham Aliyev toplantıya adeta protesto ederek gelmemiştir.

Bu çelişkiler, ABD'nin Türkiye'ye Hazar'dan Akdeniz'e uzanan hat üzerinde biçtiği rolle birlikte değerlendirilmelidir. Ağustos 2025'te Beyaz Saray'da, Zengezur Koridoru'nun adı Trump Rotası'na (TRIPP) çevrildi. Koridorun geliştirilmesi ve işletilmesi hakkı 99 yıllığına ABD'ye verildi. Eski planda Rusya'yla birlikte Azerbaycan ve Türkiye ekseninde düşünülen işletme, ABD emperyalizmine teslim edildi. ABD ile Ermenistan, Ocak 2026'da projenin uygulama çerçevesinde anlaştıklarını duyurdu. Paşinyan, Hazar'dan Akdeniz'e uzanacak yeni hat için Ankara ile çalıştıklarını açıkladı. ABD ise bu girişimi Hazar'dan Akdeniz'e Türkiye ve İsrail eksenli bir hizalanmanın parçası olduğunu ifade etti. Türkiye'ye biçilen rol bir "geçiş ülkesi" rolüdür. Bu rolün sorunsuz yürümesi Ankara-Bakü bağının sağlamlığına, İsrail ile Türkiye arasındaki ilişkilerin seyrine, İran ve Rusya cephesindeki gerilimlerin yönetilmesine ve bölgede süren savaşın seyrine bağlıdır. Bunlardan biri sarsıldığında koridor stratejisi de sarsılmaktadır.

Akdeniz'deki Libya anlaşması ise bir başka sıkışma alanıdır. Hafter kontrolündeki Temsilciler Meclisi, Türkiye ile 2019'da imzalanan deniz yetki alanları mutabakatını 20 Ekim'de oy birliğiyle onayladı. TC bunu, Doğu Akdeniz'deki tezlerinin ikili bir anlaşmaya dönüşmesi olarak sunuyor. Yunanistan, Güney Kıbrıs ve AB tepki gösterdi, İsrail kararı tanımama tutumu takındı. Türkiye ise anlaşmayı Akdeniz'de pay kapmanın tek kapısı olarak görüyor. Mısır, 2020'de Yunanistan'la yaptığı sınır anlaşmasını gerekçe göstererek onayı reddetti ve iki anlaşmanın kapsadığı alanlar kısmen çakışıyor. Yunanistan, AB, Güney Kıbrıs, Mısır, Bahreyn ve BAE 26 Ekim'de, BM'de ortak bildiriyle anlaşmanın geçersiz olduğunu savundu. Türkiye böylece, ABD'nin Doğu Akdeniz'de ittifaklarını örgütlediği ülkelerle aynı anda karşı karşıya geldi. Libya'daki iki idareyi aynı mutabakat çevresinde buluşturmada Rus hamlesini aramak gerekir. Rusya, Libya'daki etkisini kullanarak ABD ile uşakları arasındaki çelişkiyi keskinleştirmeye çalışmaktadır. TC'nin bu hamlesinin Akdeniz'de devre dışı kalmaya karşı nafile bir çaba olduğu belirtilmelidir. Gerçek bir siyasî bağımsızlığı, ekonomik gücü söz konusu olmadığı için başarısızlığa ve verilenle yetinmeye mahkûm kalacaktır.

Emperyalistler krizi savaşı yakınlaştırarak aşma hattında zorunlu bir ritimle ilerlemektedir. Emperyalizme yönelen bir mücadele çizgisini daha güçlü örgütlemeliyiz. Egemen kliklerin kavgasında taraf tutan değil antidemokratik uygulamaların mağdurlarının ve bununla mücadele zeminin daha da güçlendiğinin bilinciyle bağımsız çizgide ısrar etmeliyiz. Zira egemenler arası mücadelenin keskinliği emekçilere daha fazla imkân yaratacaktır. Kitlelerin Fransa'dan Arnavutluk'a, İspanya'dan İtalya'ya uzanan mücadelesinin gösterdiği gibi yol, emekçilerin ve ezilenlerin kendi bağımsız örgütlü gücünü kurmasından ve geniş çaplı dayanışmalardan geçmektedir.

ÖNLENEBİLİR ÖLÜMLER COĞRAFYASI

İnsan yaşamının değeri yaşadığımız sistemin kimi önceliğiyle doğrudan ilişkilidir. Her gün önlenebilir nedenlerle insanların hayatını kaybettiği bir coğrafyada yaşıyoruz. Kimi zaman iş cinayetlerinde, kimi zaman alınmayan basit önlemler nedeniyle yitip giden hayatlarda karşımıza çıkıyor bu gerçek. Depremler, yangınlar, seller... Doğanın bir parçası olan olaylar, insan eliyle büyüyen felaketlere dönüşüyor. Ölümler yaşanıyor, insanlar evlerini, işlerini, yaşam alanlarını kaybediyor; ardından sorumlular aranıyor, ihmaller tartışılıyor ve bir süre sonra her şey unutuluyor.

Oysa felaketlerin ardından ortaya çıkan manzara, yalnızca doğanın yıkıcı gücünü değil, toplumsal ve siyasal tercihlerin sonuçlarını da gösteriyor. Kimin güvenli bir kentte yaşayabildiği, kimin en küçük yağışta evini su basması korkusuyla karşı karşıya kaldığı, kimin afet sonrasında bütün yaşamını yeniden kurmak zorunda kaldığı sınıfsal bir gerçekliğe işaret ediyor.

İstanbul'da yaşanan sel felaketi de bu gerçekliğin yeni bir örneği olarak karşımızda duruyor. Birkaç saatlik yağışın ardından ortaya çıkan can kayıpları, kullanılamaz hale gelen evler ve iş yerleri, aksayan ulaşım ve binlerce insanın yaşadığı mağduriyet, kentin afetlere karşı ne denli hazırlıksız olduğunu bir kez daha gösterdi.

Peki, her defasında benzer sonuçlarla karşılaştığımız bu felaketler gerçekten öngörülemez mi? Yoksa öngörülebilir olanın önüne rantı, maliyet hesabını ve kârı koyan bir yönetim anlayışının sonuçlarıyla mı karşı karşıyayız?

Bugün İstanbul'un, sel karşısındaki kırılganlığını anlamak için kentin nasıl büyüdüğüne bakmak yeterli. Yıllardır plansız yapılaşmanın, rant odaklı imar politikalarının ve betonlaşmanın etkisi altında genişleyen kentte, doğal su akış alanları daraltılırken yeşil alanlar da giderek yapılaşmanın baskısı altında kalıyor. Yağmur suyunun toprakla buluşmasını sağlayacak alanların azalması, dere yataklarının ve doğal drenaj güzergâhlarının yapılaşmaya açılması, kentin suyla kurduğu doğal ilişkinin bozulmasına neden oluyor. Bir başka ifadeyle İstanbul, yalnızca nüfusuyla değil, uluslararası mali sermayenin ve yerli bürokrat burjuva uşaklarının ihtiyaçlarına göre biçimlendirilen kentleşme anlayışıyla da afetlere karşı daha savunmasız hale getiriliyor. Kentin hangi ihtiyaçlara göre planlandığı sorusu tam da burada önem kazanıyor. Üstelik İstanbul ilk kez böyle bir tabloyla karşılaşmıyor. Geçmiş yıllarda yaşanan sel felaketleri, kentin hangi bölgelerinin risk altında olduğunu, altyapının hangi noktalarda yetersiz kaldığını ve hangi önlemlerin alınması gerektiğini defalarca ortaya koydu. Her felaketin ardından yeni projeler, altyapı yatırımları ve önlem vaatleri gündeme getirildi. Ancak aradan geçen yıllara rağmen benzer görüntülerin yeniden karşımıza çıkması, meselenin yalnızca teknik yetersizliklerle açıklanamayacağını gösteriyor. Çünkü sorun, risklerin bilinmemesinden çok, bilinen risklerin ortadan kaldırılması için gerekli adımların neden atılmadığında düğümleniyor.

Elbette bu adımların atılmamasının somut sebepleri var. Yaşadığımız coğrafyada zenginler günden güne zenginleşirken yoksul halk “kaderine” terk ediliyor. Ayakkabısı ıslanmasın diye çıplak ayakla yürüyen bir genç, elektrik çarpması sonucu yaşamını yitiriyor. İzmir’de geçmişte yaşanan acı tecrübeye rağmen benzer ölümler bugün de yaşanmaya devam ediyor. Felaketlerin kadermiş gibi sunulması ise “çaresizliğin örgütlenmesinden” başka bir anlam taşımıyor. Tüm bu ölümlerin sorumlusu, önlenebilir ölümler coğrafyasında yarı feodal yapıyla egemenliğini sürdüren hâkim sınıfların devletidir. Belediyelerin bütçe olanakları ve yatırım öncelikleri de bu tablonun önemli bir parçasını oluşturuyor. Altyapı ve afet önleme yatırımları, uzun vadeli planlama ve düzenli kaynak aktarımı gerektirirken bunların gerçekleşmediğini ve gerçekleşemeyeceğini her gün yeniden öğreniyoruz.

Yüzlerce ölümden ders çıkarılmaması bir ahmaklık göstergesi değil; aksine halka karşı derin bir duyarsızlığın ve egemenliği koruma sürecinde bu ölümleri önlemeyi bir zorunluluk olarak görmeyen zihniyetin göstergesidir.

Kaynaklar; askerî harcamalara, hatta "savunma" adı altında başka ülkelere asker göndermeye kadar varan uygulamalara tahsis edilmektedir. Eğitim, doğal afetlere hazırlık ve planlı ekonomi gibi başlıklar ise iktidarın ve egemenlerin gündeminde hiçbir zaman yer almamaktadır. Halktan toplanan deprem vergilerinin de nerelerde kullanıldığı hatırlanmalıdır. Devlet kendi kasasından ayırması gereken bütçeyi bile halktan toplamış ancak halktan topladığı parayla bile sorumluluğunu yerine getirmemiştir.

Uzmanlar, Ayamama, Tavukçu, Kağıthane ve Kurbağalıdere çevresindeki yapılaşmaya dikkat çekerken İstanbul'un bugünkü kırılganlığında merkezî yönetim başta olmak üzere yerel yönetimler ve diğer kamu idarelerinin aldığı kararların belirleyici olduğuna vurgu yapıyor. İstanbul gibi büyük bir metropolde altyapı yatırımlarının sürekliliği, mevcut sistemlerin düzenli bakımı, yağmur suyu kanallarının temizlenmesi, dere yataklarının korunması ve riskli bölgelerin denetlenmesi hayati önemdedir. Ancak bütün bunlar yalnızca afet anında hatırlanacak işler değil, sürekli kaynak gerektiren hizmetlerdir. Belediyelerin hizmet üretme biçimi de bu nedenle önem kazanıyor. Kamusal ihtiyaçların karşılanmasının şirketlerin kârlılık hesaplarına bağlı hale gelmesi, kentlerin uzun vadeli ihtiyaçlarıyla kısa vadeli maliyet hesapları arasındaki çelişkiyi derinleştiriyor.

Benzer tablolar farklı biçimlerde başka kentlerde de karşımıza çıkıyor.

Antalya'nın Kepez ilçesinde meydana gelen hortumda, bir inşaat şantiyesinde işçilerin kaldığı iki konteyner parçalandı ve dört işçi yaşamını yitirdi. Yaklaşık 40 metre yüksekliğindeki kule vincin de devrildiği olayda bir işçi yaralandı. Olayın ardından başlatılan soruşturma kapsamında gözaltına alınan dört kişiden müteahhit ve şantiye şefi tutuklanırken diğer iki kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Antalya'daki olay, doğal afetlerin işçi sınıfı açısından taşıdığı riskleri gözler önüne serdi. Sıradan bir yaşam için emeklerini satan işçiler yalnızca çalışma saatlerinde değil, barındıkları alanlarda da yaşamlarını tehdit eden koşullarla karşı karşıya kalıyor. Hortumun kendisi bir doğa olayı olabilir; ancak işçilerin yaşamını koruyacak barınma ve güvenlik koşullarının oluşturulması, doğanın sorumluluğu değildir.

Bu iki olayın ortak noktası, felaketlerin sonuçlarının toplumun bütün kesimleri açısından eşit yaşanmamasıdır. Güvenli konutlara, sağlam altyapıya ve afetlere karşı korunaklı yaşam alanlarına erişim ekonomik koşullarla belirlenirken, bu olanaklardan yoksun bırakılanlar felaketlerin en ağır sonuçlarıyla karşılaşıyor. İstanbul'da evleri ve iş yerleri sular altında kalanlar, Antalya'da şantiyede barınırken yaşamını yitiren işçiler... Farklı biçimlerde ortaya çıkan bu ölümlerin arkasında, insan yaşamını korumayı esas almayan, ölüme mahkûm eden bir sistem bulunuyor.

Sonuç olarak, kentlerin afetlere karşı hazırlanması, yalnızca teknik bilgi ve planlama meselesi değil, aynı zamanda bütçe ve kaynakların hangi önceliklere göre dağıtıldığıyla ilgili. Altyapının yenilenmesi, yağmur suyu kanallarının bakımı, dere yataklarının korunması, riskli bölgelerin güçlendirilmesi ve afet öncesi hazırlık çalışmaları ciddi ve süreklilik gerektiren yatırımlar istiyor.

Dolayısıyla İstanbul'daki seli, Antalya'daki hortumu “iki doğa olayı ve sonuçları” olarak değerlendirmek, karşımızdaki tablonun önemli bir bölümünü gözden kaçırmak anlamına geliyor. Bir tarafta rant odaklı kentleşmenin yarattığı altyapı sorunları, diğer tarafta işçilerin barınma ve çalışma koşullarındaki güvencesizlik bulunuyor. Her iki örnekte de insan yaşamının korunması için gerekli koşulların oluşturulması, ekonomik hesapların gerisinde kalıyor.

TC'NİN DIŞ POLİTİKASI: EMPERYALİST PLANLARIN TAŞERONLUĞU

Türkiye'nin son dönemde Orta Doğu, Doğu Akdeniz ve Kuzey Afrika merkezli dış politik yönelimi ile yoğunlaşan diplomatik ve askerî girişimleri, birbirinden bağımsız gelişmeler değildir. Ancak bu politik yönelimi doğru tanımlayabilmek için sürecin görünen özelliklerinin ötesine geçmek; emperyalist sistemin keskinleşen iç çelişkilerini, bu sistem içerisindeki ekonomik ve siyasal konumları esas almak gerekir. Nihayetinde TC emperyalizme göbekten bağımlı yarı sömürge bir yapıdadır. Elbette bu bağımlılık, Türkiye'nin hiçbir inisiyatif geliştiremeyeceği anlamına gelmez. Ancak geliştirilen inisiyatiflerin sınırlarını emperyalist sistem içerisindeki ilişkiler ve güç dengeleri belirlemektedir. Türk egemen sınıfları, bu bağımlılık ilişkisi içerisinde kendilerine yeni hareket alanları açmaya ve bölgesel nüfuzlarını genişletmeye çalışmaktadır. Ne var ki bu çabanın belirleyicisi, bağımsız bir ulusal kalkınma ve dış politika programı değil, emperyalist sistemle kurulan bağımlılık ilişkisidir.

Bugün Orta Doğu ve Akdeniz-Kuzey Afrika ekseninde yaşanan gelişmeler bu ilişkinin iki farklı görünümünü ortaya koymaktadır.

Orta Doğu'da ABD ve İsrail'in İran'a yönelik saldırılarıyla yeni bir aşamaya taşınan süreç, bölgenin siyasî ve askerî yapılanmasının yeniden biçimlendirilmesi arayışını hızlandırmıştır. Burada mesele yalnızca İran'ın askerî kapasitesinin sınırlandırılması değildir; aynı zamanda bölgedeki siyasî güç ilişkilerinin, enerji kaynaklarının, ulaşım hatlarının ve güvenlik düzenlemelerinin emperyalist çıkarlarla uyumlu hale getirilmesidir. Bu yeniden yapılanmanın önemli amaçlarından biri, bölge ülkelerinin askerî ve diplomatik mekanizmalar üzerinden aynı siyasî rotaya sokulmasıdır. 7 Ağustos 2026 tarihinde Türkiye, Suudi Arabistan ve Pakistan arasında imzalanan Mekke Ortak Savunma Anlaşması bu bakımdan özel bir önem taşımaktadır.

YALANA KONU MEKKE ANLAŞMAYA İSİM OLDU

Anlaşma, taraflardan birine yönelik silahlı saldırının diğerlerine de yapılmış sayılması ilkesini benimsemekte ve ortak savunma kapasitesinin geliştirilmesini öngörmektedir. Bu maddenin meşruluğu için olsa gerek, Husilerin Mekke'ye saldırdığı yalanı ortaya atılmış, ardından anlaşma gündeme getirilmiştir. Mekke Ortak Savunma Anlaşması (bir anlamda "Arap NATO'su") adı altında biçimlenen bu ABD projesi, "Orta Doğu Stratejik İttifakı"nın çekirdeğini oluşturmaktadır. İttifak'ın gelişip gelişmeyeceği ya da genişleyip genişlemeyeceği sürecin ve ihtiyaçların çerçevesinde şekillenecektir. Ancak şimdiden açık bir gerçeklik vardır ki, bölgedeki güvenlik stratejisi ABD'nin yeni Orta Doğu hedefleri doğrultusunda yeniden oluşturulmaktadır.

Özellikle son süreçte Çin sosyal emperyalizmi ile güçlerini Asya-Pasifik'te yoğunlaştırmaya niyetli ABD emperyalizmi arasındaki çelişki ve konumlanma, ABD'nin bir dizi politikasına yön vermektedir. ABD kendini konumlandırırken yarı sömürgelerini de bu plan etrafında yeniden dizayn etmektedir. Bu gelişmeler ışığında sahadaki askerî güçlerini kademeli olarak çeken ABD emperyalizmi, aynı zamanda bölgedeki hegemonyasını koruma hedefiyle hareket etmektedir. Yeni yönelimi doğrultusunda özellikle bölgesel güvenlik düzenlemelerini bu temelde ele almaktadır. ABD'nin Türkiye Büyükelçisi ile Suriye ve Irak Özel Temsilcisi Tom Barrack, ABD'nin Orta Doğu güvenlik politikalarından bahsettiği açıklamasında şu ifadeleri kullanmıştır: "Biz buradayız, ayrılmıyoruz. Sadece artık buranın sahibi olmayacağımızı söylüyoruz. Bölgenin katılımına ihtiyacımız var; başkan da bunu sağlıyor. Bölge devletlerinin güvenlik yükümlülüğünü paylaşması gerekiyor." 2026 ABD Ulusal Savunma Stratejisi'nde de müttefiklerle (ve uşak devletlerle) yük paylaşımının artırılması açık bir hedef olarak ortaya konulmuştur.

Ancak bu durum ABD'nin emperyalist sistemdeki belirleyici konumunu yitirdiği biçiminde yorumlanmamalıdır. Tersine bu adımlar, kendi çıkarlarını koruyacak bölgesel mekanizmaları müttefikleri ve bağımlı devletleri üzerinden yeniden tesis etme hamleleridir.

ABD ve İsrail'in İran'a yönelik saldırganlığına karşı İran, özellikle Körfez'deki ABD üslerine yönelik kapsamlı bir karşı saldırı düzenlemişti. Benzer bir karşı saldırı Yemen (Husiler) tarafından hem Kızıldeniz'de hem de Körfez ülkelerine (özellikle Suudi Arabistan'a) yapılmıştı. Bununla birlikte Körfez ülkelerinin ekonomik kalbi olan petrol tesislerine yönelik saldırılar hem savaşın seyrinde hem de dünya ekonomisinde ciddi etkiler yaratmıştı. Bu anlamda Mekke Anlaşması sadece bölgesel devletlerin kendi güvenliklerine yönelik değil, bölgede konumlanmış ABD üslerine de kalkan olma özelliğine sahiptir.

Anlaşmanın ortaya çıktığı koşullar, hedefleri konusunda önemli ipuçları vermektedir. Suudi Arabistan, Yemen'deki savaşta Husilere karşı istediği sonucu elde edememiş, Kızıldeniz ve çevresindeki güvenlik sorunlarını kendi başına yönetmekte zorlanmıştır. İran'ın bölgesel etkisinin sınırlandırılması da Suudi yönetiminin temel öncelikleri arasındadır. Bu koşullarda Türkiye ve Pakistan'ın da dahil olduğu bir askerî iş birliği mekanizmasının kurulması, Suudi Arabistan'ın bölgesel kapasitesini genişletme arayışının ötesinde bir anlam taşımaktadır. İran üzerindeki baskının bölgesel ölçekte yaygınlaştırılması ve Yemen'deki güç dengelerinin değiştirilmesi bu arayışın önemli boyutlarıdır. Burada ABD'nin bölgesel politikasıyla kurulan ilişki göz ardı edilmemelidir; hatta anlaşmanın ve gelişmelerin merkezinde bu ilişki vardır.

Meselenin özü ABD'nin bölgesel güvenlik maliyetini tek başına üstlenmekten vazgeçerek bunu bölgedeki uşaklarına pay etmesi, maliyeti azaltması ama hegemonyasını korumasıdır. Yani kriz anlarında krizin faturasının yarı sömürgelere yıkılması gerçeği, bölgesel güvenlik politikasındaki krizin de bu ülkelere taşınması anlamına gelmektedir.

Doha'da 21 Ekim tarihinde Türkiye, Katar, Pakistan ve Endonezya arasında imzalanan Bedir Mutabakat Zaptı da bu çerçevede ele alınmalıdır. Savunma alanındaki çok taraflı iş birliğini genişleten bu girişim, bölgesel ve uluslararası askerî ilişkilerin çeşitlendirilmesi bakımından önemlidir. Bununla birlikte mutabakatı, kamuoyuna açıklanan içeriği üzerinden doğrudan bir askerî müdahale ittifakı olarak tanımlamak mümkün değildir. Esas mesele, farklı bölgesel aktörlerin güvenlik ve savunma alanında birbirleriyle daha kurumsal ilişkiler geliştirmesidir. Türkiye'nin Mekke Anlaşması'nda yer alması da bu bakımdan anlamlıdır. TC, bölgesel bir güç olarak hareket edebileceği alanları genişletmeye çalışırken aynı zamanda emperyalist sistemin yeniden dağıttığı güvenlik rollerinde kendi yükümlülüklerini üstlenmektedir. Türk hâkim sınıfları bu konuda en kullanışlı uşaklar arasında ön saflarda yerini almaktadır. Gerek bölgesel otoritesi gerekse askerî yetenek ve güçleri ile kullanışlı bir aparat olan Türk hâkim sınıfları, ABD'nin bölgesel planlarına göre dış politikasını şekillendirmeye devam etmektedir. Mekke Anlaşması'nın bir yanında bahsettiğimiz politikaya göre şekillenme çabası varken, öte yanında içeride yaşanan ekonomik ve siyasî krize çözüm arama gayreti de rotanın bu anlaşmaya çevrilmesine yol açmıştır.

DIŞ POLİTİKA BAĞIMLILIĞI BELİRLEMEYE DEVAM EDİYOR

Türkiye'nin dış politikası, bir yandan emperyalist efendilerce şekillendirilen "üst akıl"a göre hayat bulurken diğer yandan AKP/Tayyip Erdoğan'da temsil bulan kliğin iktidar hırsına göre yol kazalarına uğramaktadır.

Yakın zamana kadar başkonsolosluk içinde gerçekleşen Kaşıkçı cinayeti nedeniyle ilişkilerin kopuk olduğu Suudi Arabistan ile TC'nin bu denli kapsamlı bir askerî anlaşma içerisine girmesi, emperyalistlerin çıkarlarına uygun olduğu kadar, içeride yaşanan ekonomik krize soluk aldıracak sermaye akışını sağlama arayışının da bir sonucudur. Nitekim Mekke Anlaşması öncesinde Suudi Arabistan ile yeniden tesis edilmeye başlanan ilişkiler çerçevesinde kimi ekonomik anlaşmalar sağlanmıştır. AKP-MHP blokunun kendi çıkarları çerçevesinde bozulan ilişkiler, krizin sadece AKP ile sınırlı kalmayan etkisi nedeniyle yeniden düzeltilmek zorunda kalınmıştır. Suudi Arabistan, Katar ve BAE gibi Körfez ülkelerinin yatırımlarla (talan politikalarıyla) Türkiye ekonomisine ciddi bir soluk aldırdığı bilinmektedir. Bunun özellikle AKP hükûmeti tarafından kendi çıkarlarıyla harmanlanarak ustalıkla kullanıldığı da göz ardı edilmemelidir.

Burada Türkiye'nin dış politikasında birbirini tamamlayan iki temel eğilim ortaya çıkmaktadır: Birincisi, ABD'nin Orta Doğu'daki güvenlik ve siyasî sorumlulukları bölgesel aktörlere daha fazla devretme arayışı içerisinde Türkiye'nin Suudi Arabistan, Pakistan ve Katar gibi ülkelerle yeni güvenlik ve iş birliği mekanizmaları oluşturmasıdır. İkincisi ise Akdeniz ve Kuzey Afrika'da kendi siyasî, askerî ve ekonomik hareket alanını genişletmesidir. Her iki eğilim de Türkiye'nin bölgesel güç olma iddiasını beslemektedir.

TC egemenleri büyük bir yapısal krizin içerisindedir. IMF'nin Nisan 2026 Dünya Ekonomik Görünümü verilerine göre Türkiye'de 2026 yılı için ortalama tüketici enflasyonu yüzde 28,6, cari işlemler açığı yaklaşık 51,9 milyar dolar ve cari açığın millî gelire oranı yüzde 2,9 olarak öngörülmektedir. Aynı tahminlerde ekonomik büyümenin yüzde 3,4 düzeyinde kalacağı belirtilmektedir. Bu göstergeler, ekonomik büyümenin devam etmesine rağmen dış kaynak ihtiyacının ve fiyat istikrarsızlığının yapısal bir sorun olarak sürdüğünü göstermektedir.

Bu koşullarda dış politika, yalnızca güvenlik ve diplomasi alanında değil, ekonomik çıkarların genişletilmesi bakımından da işlev görmektedir. Yeni pazarlar, savunma sanayii anlaşmaları, enerji kaynaklarına erişim ve bölgesel ticaret hatları, Türk egemen sınıflarının dış politika beklentileri arasındadır. Ancak bu beklentiler, emperyalist efendileriyle kurulan bağımlılık ilişkilerinden bağımsız değildir.

Emperyalistler arası çelişki ve mücadele bütün sahalarda son hız devam etmektedir. Akdeniz ve Kuzey Afrika hattında ise AB'li emperyalistlerin çıkarları daha belirgin biçimde öne çıkmaktadır. Libya ile Türkiye arasında 2019 yılında imzalanan deniz yetki alanlarının sınırlandırılması anlaşmasının yeniden gündeme gelmesi, bu rekabetin güncel örneklerinden biridir. ABD emperyalizmi özellikle Afrika sahasında Çin sosyal emperyalizmi ile hegemonya mücadelesi yürütürken, politik hamleleri ile müttefikleri olan AB'li emperyalistleri de hizaya sokmaya çalışmaktadır.

LİBYA ANLAŞMASI ONAY ALMADI

Libya'nın doğusundaki Temsilciler Meclisi, 20 Ekim 2026 tarihinde söz konusu anlaşmayı onaylayarak önceki karşıt tutumundan geri adım atmıştır. Bu gelişme Türkiye açısından diplomatik bir kazanım olarak sunulmaktadır. Ancak anlaşmanın yeniden onaylanması, Doğu Akdeniz'deki güç mücadelesini de keskinleştirmiştir. Yunanistan, Mısır, Güney Kıbrıs ve Avrupa Birliği anlaşmaya karşı çıkmış; 26 Ekim'de Yunanistan, Mısır, Güney Kıbrıs, AB, Bahreyn ve Birleşik Arap Emirlikleri ortak bir açıklamayla anlaşmanın hukukî geçerliliğini reddetmiştir.

Bu gelişmeler, Libya meselesinin yalnızca Türkiye ile Libya arasındaki ikili ilişkilerden ibaret olmadığını göstermektedir. Doğu Akdeniz'deki enerji kaynakları, deniz ulaşım yolları, askerî üsler ve nüfuz alanları, emperyalist güçlerin rekabetinin temel unsurlarıdır. Avrupa ülkelerinin anlaşmaya yönelik itirazları da yalnızca uluslararası hukuk tartışması üzerinden açıklanamaz. Bu itirazların arkasında bölgesel enerji ve deniz yetki alanları üzerindeki çıkar çatışmaları bulunmaktadır.

Türkiye'nin son dönemdeki dış politika faaliyetleri, Orta Doğu ile Akdeniz-Kuzey Afrika eksenlerinde yürütülen emperyalist yeniden yapılanma siyasetinden ayrı düşünülemez. Mekke Anlaşması ve Bedir Mutabakatı bölgesel askerî ve diplomatik ilişkilerin yeniden düzenlenmesine; Libya ile deniz yetki alanları anlaşmasının yeniden gündeme gelmesi ise Doğu Akdeniz'deki nüfuz ve paylaşım mücadelesine işaret etmektedir.

Bu nedenle Türkiye'nin bölgesel girişimlerini yalnızca diplomatik başarı veya başarısızlık ölçütleriyle değerlendirmek yeterli değildir. Asıl mesele, bu girişimlerin hangi güç ilişkilerine hizmet ettiği ve hangi bağımlılık ilişkilerini yeniden ürettiğidir. Türkiye'de derinleşen ekonomik ve siyasal kriz de bu sürecin dışında değildir. Enflasyon, dış finansman ihtiyacı ve iç siyasetteki gerilimler, dış politikanın hareket alanını belirleyen önemli etkenlerdir.

Bununla birlikte Türk egemen sınıflarının dış politikasındaki temel çelişki, bölgesel güç olma iddiası ile emperyalist sisteme yapısal bağımlılık arasındaki çelişkidir. Türkiye kendi çıkarları doğrultusunda belirli hamleler yapabilmekte, ancak bu hamlelerin sınırları emperyalist güç ilişkileri tarafından çizilmektedir. Bu nedenle Türkiye'nin dış politikasını anlamak; diplomatik temasların ve anlaşmaların ötesine geçerek emperyalist bağımlılık ilişkilerini, egemen sınıfların çıkarlarını ve bölgesel dinamikleri birlikte değerlendirmeyi gerektirmektedir.

COP31
EKONOMİK BARUTU "TÜKENEN" EMPERYALİST SERMAYENİN "YEŞİL TALANIDIR"

Emperyalist kapitalist sistemin; sömürüyle, talanla, yerel ve bölgesel savaşlarla bir ahtapot gibi kuşattığı dünya, her geçen gün daha büyük ölçekli bir yıkıma doğru ilerliyor. Emperyalist haydutlar arasında süren kıyasıya rekabet sertleştikçe, dünya hemen her gün yeni yeni gerilimlere sahne oluyor. Ekonomik kuşatmanın, yaptırım kararlarının, silahlanma yarışının beslediği bu gerilimler karşılıklı hamlelerle el yükseltilirken savaş borazanlarının daha yüksek perdeden çalındığına tanık oluyoruz. Dünyanın her kıtasında yeni cephelerin açılması, askerî yığınakların yapılması, savaş gemilerinin suya indirilmesi, sömürüden ve talandan elde edilen büyük kârların silahlanmaya akıtılması ekonomik ve politik sıkışmanın ne denli büyük olduğunu gösteriyor. Saldırganlık, daralan hegemonyanın sınırlarını genişletmek için tek çare olarak görülüyor. ABD emperyalizminin başını çektiği emperyalist kapitalist sistemin bu agresif konumlanışı, dünyayı giderek bir savaş arenasına dönüştürüyor. Ancak böylelikle daralan nüfuz alanları genişletilebilir, bağımlılık ve sömürü zincirine yeni yeni halkalar eklenebilir! Kâr hırsıyla dünyanın en ücra köşesine kadar genişleyen emperyalist sermaye açlığı, yoksulluğu, güvencesizliği derinleştirmekten, vahşetin, yıkımın ve katliamın bilançosunu her gün daha da ağırlaştırmaktan başka sonuç üretmiyor.

Doğal kaynakların vahşice yağmalanmasının, ekosistemin yok edilmesinin, boyutlanan ekolojik krizin gerisinde emperyalist kapitalist sistemin yapısal krizine nefes aldırmaya odaklanmış çıkarları bulunuyor. Barutu "tükenmiş" emperyalist sermaye azalan kârlarını işçi sınıfına, emekçi yığınlara dayattığı azgın sömürüyle, doğaya ve yaşam alanlarına yönelttiği saldırganlıkla artırmaya, yeni sermaye birikim alanları yaratmaya çalışıyor.

Emperyalist kapitalist sistemin egemenliğinde dünya; işçi ve emekçi yığınlar için, doğa ve yaşam alanları için kelimenin tam anlamıyla bir cehenneme dönüşmüş durumdadır. Sömürüden, talandan, acıdan, sefaletten, yıkımdan başka bir şey vadetmeyen bu cehennem koşullarına gençler, işçi ve emekçi yığınlar, kadınlar, köylüler isyan halindedir. 2025 yılı, emperyalist kapitalist sistemin dayattığı geleceksizlik kuşatmasına karşı gençliğin öfkesinin tetiklendiği, farklı taleplerle ortaya çıksa da özünde emperyalist kapitalist sisteme ve feodal faşist iktidarlara karşı isyana dönüştüğü bir yıldı. Nepal'den Madagaskar'a, Fas'tan, Peru'ya, Endenozya'dan, Filipinler'e uzanan gençlik ayaklanmaları Fransa'da gençliğin tutuşturduğu isyan meşalesinin erken habercisiydi. Şimdi, Avrupa'dan Latin Amerika'ya, Asya'dan Afrika'ya kadar gençliğin yaktığı isyan ateşinin kıvılcımları ulaştığı her yerde cehennem gibi koşullara son vermek isteyen kitlelerin sokakları zapt eden isyanını tutuşturuyor. Emperyalist kapitalist sistem, kitlelerin yığın halinde taşan öfkesiyle sarsılıyor.

COP31 EMPERYALİST KAPİTALİST SİSTEMİN MEŞRUİYET ARAYIŞIDIR!

COP31, 2008'de emperyalist kapitalist sistemin kalbinde baş gösteren ekonomik kriz koşullarının daha da kötüleştiği bir tabloda, bu kez Türkiye'de toplanıyor. Emperyalist kapitalist sistem bir yandan bu zirveler aracılığıyla barutu "tükenen" ekonomisine yakıt bulmaya çalışırken bir yandan da sömürüden, talandan, baskıdan bunalmış kitlelerin büyüyen öfkesiyle sarsılıyor. Kitleler, emperyalist sömürü ve talan politikaları karşısında biriken öfkelerini isyana dökerek "yeşil emperyalizmin" düzenlediği zirveye açık bir mesaj gönderiyor: Ayağa kalkıyoruz!

COP31 ZİRVESİ İŞTE BU KOŞULLAR ALTINDA TOPLANIYOR!

30 yıldır "küresel iklim değişikliğiyle mücadele" için toplanan COP'ların amacı ne üzerinde yaşadığımız gezegenin aşırı ısınmasını önlemek, toprağın, suyun, havanın kirlenmesinin önüne geçmek ne de doğanın uğradığı tahribata çözüm bulmaktır. Ekolojik bir krizin, boyutlu bir yıkımın ortasında bulunduğumuz doğrudur. Bu doğru, emperyalist sermayenin ideologları tarafından artık gizlenemeyecek bir gerçek haline gelmiş kapitalizm ile ekolojik yıkım ilişkisinin "kabul edildiği", "yeşil kapitalizm" olarak formüle edilmiş bir doğru halindedir. Bu "kabul edişle" COP'ların işlevi daha da anlaşılır hale gelmektedir. Bu zirvelerde boy gösteren emperyalist tekeller ve onları fonlayan devletlerin bilinen tek derdi bulunmaktadır: ekonomik barutu "tükenmiş" finans kapitale "yeşil dönüşüm" illüzyonuyla yeni sömürü ve sermaye birikim alanları yaratmak. Emperyalist kapitalist sistem krizle sonuçlanan politikalarının yarattığı boyutlu yıkımı gizlemek için cilalanmaya, yeni bir mali ve ideolojik manivelaya gereksinim duyuyor. Ve giderek artan bir etkiyle çözümün sınıf mücadelesiyle, sınıfların ortadan kaldırılmasıyla gerçekleşeceğine duyulan inancı zayıflatmaya, bu inancı kırmaya çalışıyor. Bu zirvelere sözde karşı çıkan "çevreci örgütler" ve yine teşvik edilen "çevrecilik" anlayışı üzerinden kitlelerde biriken antikapitalist öfke, sistem içi reformist kanallara akıtılarak boğulmaya çalışılıyor. Bir kez daha vurgulamalıyız ki, ekolojik krizin engellenmesi ne emperyalist tekellerin fonladığı "çevreci örgütler" ve "çevrecilik anlayışıyla" ne pipet boykotlarıyla ne de "yeşil dönüşüm" yalanlarıyla mümkündür. Aşırı üretimi doğuran ve besleyen kâra dayalı sömürü düzeninin çarkları kırılmadıkça iklim koşullarının daha büyük krizlere gebe olacağı ortadadır.

Dünya, "iklim zirveleri"nde iklim krizine gerçekçi çözümler arandığı veya çözümler bulunacağı inancına kapı araladığı günden bugüne bu zirvelerde oluşturulan kararların neoliberal politikaların bir ürünü olduğu gerçeğiyle yüz yüze kalındı. Bugün de COP zirvelerinde piyasalaştırılan "yeşil enerji", "yeşil dönüşüm" aldatmacasıyla yenilenebilir enerji kaynaklarına el konularak, emperyalist sermaye için yepyeni sömürü

ve pazar alanları yaratılmak isteniyor. Dün, fosil yakıtlar için yarı sömürgelerin altını üstüne getiren, doğal kaynaklarını vahşice yağmalayan uluslararası tekeller bugün GES, RES, HES, JES projeleriyle yeniden karşımızdadır. O nedenledir ki COP zirveleri; içeriğini, politik çerçevesini emperyalist sermayenin belirlediği diğer tüm zirvelerle benzerlik göstermektedir. G-7 ve G-20 zirveleri, NATO zirveleri, BM'nin düzenlediği zirveler ne ise COP da odur! COP toplantıları Emperyalist kapitalist sistemin egemenliğinin yeniden üretildiği, yeni teknolojilerin, yeni metallerin, yeni minerallerin, yeni hammadde pazarları üzerinden küreselleştirildiği, ticari çevrelerin buluştuğu, piyasa mekanizmalarının oluştuğu güdümlü toplantılardır. Emperyalist kapitalist sistem bu toplantılar aracılığıyla bir yandan kendisi için meşruiyet üretmeye çalışırken bir yandan da "yeşil dönüşüm" ile ambalajladığı yeni sömürü ve talan politikalarının "kusursuz" biçimde hayata geçmesini sağlamaktadır. Yine tam da bu nedenledir emperyalist kapitalist sistemin meşruiyet arayışına sahne olacak COP 31 toplantısı, bizim için doğanın üzerine attıkları sömürü ağını parçalama mücadelemizin, doğayı ve emeği özgürleştirme eylemimizin bir kesitine sahne olacaktır.

EMPERYALİST TALANIN RENGİ: "YEŞİL DÖNÜŞÜM"

"Yeşil dönüşüm", çok uzak olmayan gelecekte doğada sınırlı bulunan petrol, kömür, doğalgaz gibi fosil yakıtların tükeneceği gerçeğinden hareketle doğayı metalaştırarak yeni sömürü ve sermaye birikim alanları yaratmanın adıdır.

'70'lerde yaşanan "petrol krizinden" bu yana, bugün de benzer biçimde Hürmüz Boğazı'nda "fosil yakıt" tedarikinin aksadığı, "enerji krizinin" yaşandığı koşullar emperyalist kapitalist devletleri alternatif enerji kaynakları bulmaya ve geliştirmeye yöneltmiştir. Buldukları çözüm; GES, RES, HES, JES gibi alternatif enerji sistemlerinin çoğaltılması ve tarımın tasfiyesiyle enerji ihtiyacını karşılayacak bioyakıt bitkilerinin üretilmesine yer açacak geniş tarım arazilerinin yağmalanması olmuştur. "Doğa dostu, yeşil enerji, bitmeyen, sürekli yenilenebilir enerji" büyük bir ideolojik bombardımanla hayatın her alanında yaygınlaştırılmaya, alternatif "çözüm" olarak sunulmaya başladı. Emperyalist tekellerin elinde, çokça övdükleri "yeşil enerjinin" "doğa dostu" olması şöyle dursun, "yeşil büyüme" için gerekli olan madenler ve elementler de dahil iklim değişikliğinin baş sorumlusu ilan edilen fosil yakıtları ele geçirmek için kıyasıya bir rekabet yaşanmaktadır. Bu gerçeklik bir yandan, artan enerji ihtiyacının yarattığı baskılanmayla emperyalist kapitalist sistemin çarklarını çevirecek yenilenebilir enerji kaynakları ve gerekli olan madenler ve mineraller için uluslararası tekellerin rekabet ettikleri/edecekleri bir hegemonya alanıyken bir yandan da doğal kaynakların, tarım arazilerinin, meraların, ormanların yağmalanmasına karşı mücadelenin de arenası olacaktır.

Bunun için dünyanın en büyük fonu kabul edilen "Yeşil İklim Fonu" kurulmuş, yarı sömürgelerde "yerli" tabelaya sahip uluslararası sermayeye doğal kaynakların yağmalanması için kapılar sonuna kadar açılmıştır. Koşul olarak sunulan "yağmaya açık ol, teşviki kap, kârını say" üçlemesi talandan pay kapmak isteyen egemen sınıflar lehine şirketlerin iştahını kabartıyor. Servet yığmanın yolu doğayı ve geçimlik tarım yapan köylülüğün topraklarını yağmalamaktan ve sömürmekten geçiyor!

Emperyalist kapitalist sistem artan enerji ihtiyacını karşılayabilmek, enerji üretimi için gerekli olan makine, araç ve gereçlere pazar yaratabilmek için, yağmaya açık olmak kaydıyla bu fonlardan sağlanan yatırım teşvikleriyle, faizsiz kredilerle, hızlı ve kârlı kazanç vaadiyle "yeşil" talana kapıları sonuna kadar açmıştır. Hızlı ve kârlı kazanca gözünü açmış ülkemiz egemen sınıfları halkın tek geçim kaynağı olan topraklara, tarım arazilerine "acele kamulaştırma" kararlarıyla el koyarak, talan önündeki engelleri bir bir kaldırarak, doğayı yıkıma uğratarak talan projelerini hayata geçiriyor. Tarımsal üretimin yoğun olarak gerçekleştiği Akdeniz'in, Ege'nin, İç Anadolu'nun geniş tarım arazileri, yenilenebilir enerji "yatırımlarıyla" tarım havzası olmaktan çıkmış, 'Yenilenebilir Enerji Havzası'na dönüştürülmüştür. Öyle ki COP 31'e katılacak uluslararası sermayeye gururla gösterileceğinden şüphe duymadığımız bu eser; geçimlik tarımdan, topraktan kopartılmış, yoksullaştırılmış, şehirlerde güvencesiz çalışmaya hazır şekilde yığılmış köylülüğün yıkım tablosudur. Bu tablo; kirletilmiş havanın, toprağın, suyun, yok edilmiş ekosistemin, can çekişen doğanın, kanayan tablosudur; aynı zamanda suyu, toprağı, ormanı, zeytinliği, geleceği için baş kaldırmanın, baskıya, tutuklanmaya, zorbalığa karşı direnmenin, mücadelenin tablosudur!

EMPERYALİST TALANA KARŞI AYAĞA KALKIYORUZ!

Emperyalist talan ne kadar "yeşile" boyanırsa boyansın, ne kadar "çevreci" görünse görünsün emperyalist kapitalist sistemin doğayla kurduğu yıkıcı ve tahripkâr ilişki gizlenemeyecek bir gerçek haline gelmiştir. "Yeşil" illüzyonun, "çevreci" görünümün arkasında amansız bir doğa yağması ve emperyalist tekellerin kâr odaklı çıkarları bulunmaktadır. Mücadele ettiğimiz bu gerçekliği ambalajından çıkararak daha görünür hale getirmek, ekoloji mücadelesinin hedefine yerleştirmek dünden daha fazla önem kazanmış durumdadır. Doğaya ve yaşam alanlarına yönelmiş haldeki saldırılar her gün daha büyük bir kitleyi karşısına alarak, direnişe ve mücadeleye yeni güçleri dahil ederek genişliyor. Özellikle direnişin taşıyıcı kolonu ve asıl itici gücü olan köylülüğün yaşam alanlarına doğrudan yönelen saldırılara karşı gelişen mücadelesi güç topluyor. Ekoloji mücadelesinin somut talepleri, köylülerin inatçı mücadelesi sayesinde saldırılara karşı direnç oluşturulabilmiştir. Bunun temel nedeni ekoloji mücadelesinin, yoksul köylülüğün talepleriyle ve çıkarlarıyla tam bir uyum halinde olmasındandır. Yaşam alanı; yoksul köylülük için hayvanlarını otlattığı meralar, geçimini sağladığı ormanlar, derelerdir, yani her şeydir. Bu nedenledir ki topraksız ya da küçük toprak sahibi köylüler ormanların, vadilerin, meraların, derelerin insafsızca talana açılmasına karşı ekoloji mücadelesinin en önünde, öfkeli ve inatçı bir güç olarak mevzilenmiştir.

Öyleyse en önde, yoksul köylülüğün öfkeli ve inatçı mücadele ruhunu kuşanarak emperyalist talana karşı ayağa kalkalım!

Hiçbir yağmayı ve talanı sessizlikle karşılamayan, toprağı, suyu, ormanı, vadisi, kıyısı, parkı için mücadele eden halkın direnciyle ayağa kalkalım!

Toprağından, geçim araçlarından koparılarak, maden ocaklarında köleleştirilen işçi sınıfının direnciyle ayağa kalkalım!

Dersim'de, Muş-Varto'da, Diyarbakır-Kervanpınar'da, İkizköy'de, Akbelen ormanlarında yılmayan direnişin gücüyle ayağa kalkalım!

Paris Komününün ruhunu taşıyan gençliğin kararlı isyanıyla ayağa kalkalım!

Halkın cesaret yüklü direnciyle birleşerek, örgütlenerek ayağa kalkalım!

Ayağa kalkalım ki doğal kaynaklarımızı vahşice yağmalayarak servet yığanların korkusu büyüsün!

DEVRİMCİ KADIN TUTSAKLARLA RÖPORTAJ -I

Bu röportaj dizisinin soruları **Tutsak Partizan İsmail Yılmaz** tarafından hazırlanarak devrimci kadın tutsaklara iletilmiştir. Yılmaz'ın sorularını yanıtlayan, Kandıra 1 Nolu F Tipi Hapishanesinde tutulan **Bahar Demir'in** röportajını okurlarımızın ilgisine sunuyoruz.

Röportajın tam halini **yenidemokrasi36.net** sitesinden okuyabilirsiniz.

Kendinizi tanıtır mısınız: Ne kadar zamandır içeridesiniz ve ne zaman çıkacaksınız?

Bahar Demir: Merhaba arkadaşlar adım Bahar Demir ve MKP davası tutsağıyım. 2012 yılından beri tutsağım ve ağır müebbet hükümlüsüyüm. Bir tahliye tarihim yok, devletin verdiği müddetnamede "ölünceye kadar" hapishanede kalacağım yazılı.

Kadın ve erkek tutsakların aynı infaz rejimine tabi tutulmaları hakkında ne düşünüyorsunuz?

Bahar Demir: Kadın ve erkeklerin aynı infaz rejimine tabii olmasını, öncelikle kendi hukukî durumum üzerinden değerlendirmek istiyorum. Son dönemlerde kamuoyuna da yansıyan "Umut Hakkı" üzerinden değerlendirdiğimizde, zaten ağır müebbet infaz rejiminin en temel insan haklarına aykırı olduğu biliniyor. Tutsağın tahliye tarihinin olmamasının "ceza" değil işkence olduğu bilimsel ve hukukî olarak kanıtlanmıştır. Aynı şekilde burjuva hukukunun güncel mevzuatı ve bu mevzuatı oluşturan temeller, kadınların tek tutulmasının insan hakları ihlali olduğunu da belirtiyor. Bu durum ağır müebbet gibi hücre cezalarının da kadın söz konusu olduğunda ekstra bir suç olduğunu ortaya çıkarıyor. Ancak içinden geçilen süreçte hapishanelerle ilgili öyle hayati sorunlar ortaya çıkarmıştır ki başlı başına kadın infaz rejimi konusunun görünür kılınması, bu ağır tablo karşısında ikinci plana düşmüştür. Dolayısıyla hapishaneler gerçekliğinin daha fazla dışarı yansıması, dışarıda sahiplenilmesi ve geçmişte olduğu gibi içeri örgütlenmelerinin işlevselleştirilmesi acil ihtiyaçtır.

Bu ağır tabloya karşın son yıllarda kadınlar, hapishanelerde birtakım kazanımlar da elde etmiştir. Lakin bu talepler ve kazanımlar ne içeride ne de dışarıda yaşanan onca hukuksuzluklar karşısında gündemde pek tutulamamış ve işlenememiştir. Örneğin gözaltı ve hapishaneye girişlerdeki çıplak aramalar; kadınların hem içeride hem de dışarıda yıllarca ses getirici eylemlerini sürdürmeleri sonucu sorun görünür hale gelmiştir. Her ne kadar çıplak arama saldırıları devam etse de çıplak arama saldırısının suç olduğu kamuoyunda genel kabul haline gelmiştir. Son yılların diğer kazanımları ise, temizlik ürünleri ve hijyenik ped mücadelesinin sonuç vermesi, kadınlardan elektrik parası alınmaması ve kadınların bulunduğu hapishanelerde çamaşırhanelerin kurulması bu kazanımlardandır. İçinde bulunduğumuz koşullarda bunlar çok küçük kazanımlar olarak görülebilir; ancak yakın dönemde muhalif ve devrimci örgütlü mücadelelere dönük yapılan saldırılar ve tutuklamalarda kadınlar nasıl ki alanları hiç terk etmeyip haklarına dönük saldırıları defalarca püskürtmeyi başardıysa, politik tutsak kadınlar da bir mücadele alanı olan hapishanelerde politik ve pratik olarak alanları genişletmiştir. Ancak hiç unutulmaması gereken bir faşizm ve hapishaneler gerçeği vardır ki hapishanelerde kazanımlar geçici, mücadele daimidir. Dolayısıyla kadınlara mahsus bir infaz rejimi ihtiyacı konusu da tüm bu sorunlar tablosunun içindeki yerini öncelik yerine göre olmalıdır.

Hapishanelerde kadın tutsaklar ile erkek tutsakların yaşadıkları sorunlar arasında ne gibi farklılıklar var, sebepleri nelerdir?

Bahar Demir: Ekonomik ve kültürel bakımdan pek çok sorun sıralanabilir. Fikir oluşması için örnek verecek olursak; emperyalist-kapitalist sisteminin kriz ve savaş dönemlerinin yansıması olarak daha da güçlenen faşizmde devletin tanımı kutsallaştırılır. Burjuva hukukunda devletin genel tanımı teorik olarak "düzenleyici ve vatandaş tarafından hesap sorulabilir" şeklinde tanımlanırken, faşizmin güçlendiği süreçlerde ise bu düzenleyici niteliğin yerini devletin kutsallaştırılması alır.

Devletin her daim şiddet ve sömürü aracı olması gerçeği dönemden döneme olduğu kadar, kültürden kültüre ve mekândan mekâna da değişiklik gösterir. Selçuklu ve Osmanlı'dan miras alınan devlet geleneğine göre, devlet kutsallığı üzerinden kurulmuş bir şiddet ve baskı aygıtı oluşturulup işletilmiştir. Bunu modern faşizm yöntemleriyle sentezleyen sistem gözaltı ve hapishane koşullarında (daha da genel düşünebiliriz) kolluğun işlediği/işleyeceği her türlü suçu devlet görevinin meşruluğu olarak normalleştirir ve işlediği/işleyeceği suçtan vicdanî, ahlakî, insanî, hukukî olarak sorumluluk duymayan yetkililer görürüz. Ayrıca son 10 yıl içinde çıkartılmış olan yasayla, kamu görevlileri hakkında ilgili mercilerce soruşturma açılması da İçişleri Bakanlığı veya vali iznine bağlanarak devlet görevlilerine işleyecekleri suçların cezasız kalacağı güvencesi de verilmiştir. Taciz, tecavüz, şiddet ve yaşam hakkı ihlalleri de buna dahildir. İşlenmiş/işlenecek tüm suçlar bu kapsamdadır, kutsal devlet görevi olarak yansıtılır.

Özellikle son on-on beş yılı değerlendirdiğimizde gerek dışarıdaki kitlesel eylemlerde gerekse gözaltı ve hapishane koşullarında kolluğun her türlü saldırıları/suçları daha fazla öne çıkmakta ve normalleştirilmektedir. Son 10 yıl içinde biz kadın tutsaklar mahremiyet talep ettiğimizde askerden, gardiyandan, hapishane idarecilerinden ''Devlete ayıp olmaz'' sözünü duymaya başladık. Düşman hukukunun bu tanımları hapishanelerde kadına yönelik saldırıların erkekler tarafından yapılmasını da arttırmıştır; fiziksel saldırılar, üst aramalarının erkeklerin bulunduğu yerlerde yapılması ve hatta çıplak aramaların erkek personel ve askerlere izletilmesi tehdidi, havalandırmalara-ortak yaşam alanlarına kamera takılması, kamera kontrol odalarının erkeklerin de rahatlıkla girebileceği ya da bu kontrol odalarının kadın-erkek ayrımı yapılmadan ortak alanda olması gibi örneklerle daha sık karşılaşıyoruz.

Bu durumların pratiğe yansıması ise bazı hapishanelerde devrimci tutsakların başörtülerinin alınması, her yerde kameralar olduğu için havalandırmayı istediğimiz gibi kullanamamamız, güneşlenememiz gibi sorunlar şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Faşizm gerçekli-

ğini göz önünde bulundurduğumuzda basına yansıyan yakıcı örnekleri de hatırlıyoruz ve bunları daha da geniş düşünebiliriz.

Kadın-erkek cinsiyet kimlikleri ve rolleri konusunda toplum tarafından belirlenmiş ön kabuller, kalıplaşmış yargılar vardır. Kadının toplumsal kimliğini şekillendiren erkek egemen sistemdir. Hayatın her alanında böyle olan bu durumun hapishanelere yansıması nasıldır? Kadınlar üzerindeki etkileri nelerdir?

Bahar Demir: Belki de öğrenilmiş-öğretilmiş kadın-erkek rollerinin en fazla zayıfladığı alanlar hapishanelerdir. Zira devrimci tutsaklar baz alındığında kadın bileşeninin faşizmin yoğun saldırıları karşısında ideolojik/politik olarak üretim odaklı düşüncelerle devrimci cinsiyet bilincini güçlendiriyor ve bu alanlarda ideolojik, politik, felsefî vb. olarak üretimlerini pratik alanla buluşturmaya aktif olarak katılıyor. Kadınların bu gelişimi daha başlangıç aşamasında olsa da önüne geçilemeyen bir bilinci toplumsal olarak kazanmaya başladıkları net bir şekilde görülmektedir ve herkes tarafından da görülmelidir.

Lakin öğrenilmiş-öğretilmiş bu rollerin basit bir şekilde toplumdan-üzerimizden sökülüp atılacağı düşünülmemelidir. Kolay olmuş olsaydı bugün çoğumuz biçilmiş rollere karşı bireysel kurtuluşumuzu sağlamış olduğumuzu düşünebilirdik. Bu nedenle kapitalist sistemin gerçekliğini göz ardı etmeden politik kadın tutsaklar alanları mücadelenin bir parçası ve gelişimlerinin/üretimlerinin karşısına çıkabilecek her türlü olumsuzlukları, bilinçli/dinamik rolleriyle çözümleyerek ilerliyor. Bu alanlar her alana örnek teşkil edebilecek niteliktedir ve güçlü devrimci perspektifleriyle kadınlar kendilerini daima ileri taşıyor.

İnsan hak ve özgürlüklerini savunan kuruluşlar, tutsak kadınların sorunlarını kamuoyuna yeterince taşıyıp gündemleştirebiliyor mu?

Bahar Demir: İçinden geçtiğimiz süreçte genel dağınıklık ve gerileme bu konuda da kendisini fazlasıyla göstermektedir. Kadınların kitlesel politikleşmesi, kadın kurumlarına daha fazla saldırmasına yol açtı. Bu iki olguyu beraber değerlendirdiğimizde dışarıda olduğu gibi içeride de kadınların sorunlarının yeterince sahiplenilmemesi gerçekliğiyle karşı karşıya kalıyoruz. Ancak hapishaneler konusunun daha fazla görünür hale geldiği bu dönemlerde kadınların sorunlarının da daha fazla gündeme getirileceği ön görülebilir.

Üst ve hücre aramalarında kadın tutsakların karşılaştıkları sorunlar nelerdir?

Bahar Demir: Günümüzde hapishane politikalarının iki özelliği dikkat çekmektedir. Birincisi, çok uzun yıllardır devam eden, zamana yayılmış kesintisiz hak ihlallerinin sürekliliğidir. İkincisi ise bu hak ihlallerinin uygulanabilirliğinin pilot denemelerle farklı hapishanelerde farklı uygulamalarda karşımıza çıkmasıdır. Bu uygulamalara dair kadınlar özgülünde örnek verecek olursak; bazı dönemlerde ve bazı hapishanelerde erkek personelin ve erkek askerlerin doğrudan hücre araması yapması dayatmasıdır. Ayrıca Ceza İnfaz Kanunu'ndaki eşya mevzuatı tamamen erkeklere göre hazırlanmıştır, kadınlara özgü kıyafetler bu yönetmelikte bulunmamaktadır. Kadınların ihtiyacı olan eşyaların verilip verilmemesi tamamen hapishane idaresinin insafına bırakılmış durumdadır. Hapishane idareleri de dönemsel ya da konjonktürel olarak bu eşya mevzuatını tamamen bir ceza uygulamasına çevirebilmektedir. Ancak bu konudaki asıl sorun baskın aramaların sıklığı, gündelik yaşamı bozacak kadar artmış olması ve aramanın güvenlik nedeni ile değil bir cezalandırma yöntemi olarak kullanılmasıdır.

Kadın tutsaklar hastane sevklerinde ve doktor muayenelerinde ne gibi sorunlarla karşılaşmaktadırlar?

Bahar Demir: Hastane sevkleri -özellikle diş hastanesine olanlar- çok geç çıkarılmakta. Ayrıca nezarethanelerde kelepçe açılmaması veya yaka kamerasıyla dolaşılması, nezarethanesi olmayan yerlerde uzun süre ring aracında bekletilme ve eğer bu bekletme esnasında tekli ringlerdeysek (ki tekli ring uygulaması genelleştirilmiştir) bir kişinin dahi zor sığdığı daracık kabinde havasızlığa vb. maruz bırakılmamız gibi örnekler verilebilir.

Muayene sırasında "Üçlü Protokol" denilen temel hasta haklarına aykırı bir mevzuata dayanılarak doktor ve hasta mahremiyetinin sağlanmaması gibi uygulamaların yanı sıra ağır hasta tutsakların tedavilerinde ve rapor alma süreçlerinde yaşanan ağır hak ihlalleri hapishaneler gerçekliğinin en ağır tablosudur.

Ayrıca tutsakların kan bağışı yapmaları Kızılay mevzuatına göre yasaktır. Dolayısıyla afet, salgın ve büyük kazaların ortaya çıkardığı kan bağışı taleplerine tutsakların cevap olması engellenerek ırkçı, şoven ve ağır psikolojik travmalar oluşturacak bir tutum sağlık politikası hâline getirilmiştir. Benzer bir durum organ nakilleri için de geçerli. Tutsakların hiçbir koşul altında organ bağışı yapması da mümkün değildir.

Hapishanelerde muayene ve tedavi koşulları konusunda kazanılmış olan birçok hakkın gasbedilmiş olduğu aşamada bulunuyoruz. Hapishanelerdeki dağınıklık, özellikle yeni tutuklanan kesimlerin temel hasta hakları konusunda bilgilere erişmelerine mâni olmaktadır. Ana hatlarıyla sorunları böyle sıralayabiliriz. Ancak tüm bunlar pratikte karşımıza ağır yaşam hakkı ihlalleri şeklinde çıkabilmektedir. Son 6 ay içinde hapishanelerde yaşamını kaybedenlerin sayısı koşulların ağırlığını daha net gösteriyor.

Kadın tutsaklar yaşadıkları sorunları anlatabilecek kadın muhatap bulabiliyorlar mı?

Bahar Demir: Bu soruyu "Tutsaklar sorunlarını anlatabilecek muhatap bulabiliyor mu?" olarak düşünmek gerek. Bunu da elbette süreçten bağımsız düşünemeyiz. Son dönemde hukuk ve demokrasi mücadelesinde içerinin ve dışarının birbirini yeterince besleyemediği biliniyor. Bu nedenle kadınların da muhatap bulabilmesinin yolu genel olarak örgütlü mücadelenin gelişimine bağlıdır. Ayrıca sistemin kadın haklarına yönelik saldırılarına rağmen kadın mücadelesi özellikle son yıllarda eski hızında devam edemiyor olsa da kadın ve cinsiyet örgütlerinin dinamizminin dikkat çekmeye devam ettiği de söylenmeli. Bu dinamizm gözden kaçırılmamalı ve tutsak kadınların bunu bir olanak haline getirmesi için içeri ve dışarı temasının daha fazla güçlendirilmesi gerekmektedir. Gelinen aşamada yasal olarak devrimci tutsakların maddi ihtiyaçlarını karşılamak, tutsakları sahiplenmek hukukî olarak "suç" haline getirilmiştir. Bu şekilde tutsaklara ancak ailesi destek olabilmektedir. İnsanî bir dayanışmanın suç kabul edildiği bu "yasal mevzuat"ın kaldırılması talebi hukuk ve demokrasi mücadelesinin bir parçası hâline getirilmelidir.

Kadın tutsakların sorunlarını ve taleplerini kamuoyuna duyurabilmek için neler yapılabilir?

Bahar Demir: Öncelikle içerde ve dışarda tutsak örgütlerinin güçlendirilmesi gereklidir. Ortak ve somut politikalar geliştirip, hapishanelerin dışarda daha fazla görünür olması sağlanmalıdır. Hasta tutsaklar ve tedavi engellemeleri, İdare ve Gözlem Kurullarının kaldırılması, hapishanedeki yaşamı sınırlandıran ve tecridi artıran "Ceza İnfaz Kanunu"nun kaldırılması, kuyu tipi hapishanelerin kapatılması gibi başlıca sorunların daha fazla gündeme getirilmesi gerekiyor.

Bu soruya verilebilecek cevaplar Türkiye-Kuzey Kürdistan hapishaneler gerçekliğinin bir bütün kendisidir ve faşizm gerçekliğinin kapsadığı her şeydir. Ancak güncel ve en yakıcı olan sorunların altını çizecek olursak; kadın ve LGBTİ+ların son yıllarda karşılaştığı saldırılar örnek verilebilir. Bilindiği gibi sistem krizlerinin geldiği aşama kadın ve LGBTİ+lara dönük daha fazla saldırılara yol açmaktadır. Bunun coğrafyamıza yansıması "Aile Yılı" ilan edilmesiyle birlikte kendini daha fazla açığa çıkartmıştır. Son yıllarda LGBTİ+ların kamusal alandaki görünürlüklerinin suç kabul edileceği yasalar çıkartılmaya çalışılıyor. Kamu görevi yapan veya farklı iş yerlerinde çalışarak yaşamlarını kurmaya çalışan LGBTİ+ları işten çıkarmalar da arttı. İşsiz bırakılan LGBTİ+lar açlıkla, izolasyonla, toplum dışına atılmakla tehdit edilip cezalandırılıyor. Bunun yanı sıra cinsiyet geçiş süreçleri neredeyse imkânsız hale getirilmek istenmekte. Bunların hapishanelere yansıması ise LGBTİ+ları ayrı bir hapishanede toplama planıdır. Bu şekilde hapishanelerde tutsak dayanışmasının daha da zayıflatılması, saldırıların daha da görünmez kılınması ve izolasyonun artırılması amaçlanmaktadır. Kapitalist sistemin hapishaneleri kobay merkezleri olarak kullandığı biliniyor. Bahsi geçen konuları da bu çerçevede değerlendirmek gerekir. Tutsak iradesini kıran; itaatkâr, sorgulamayan, sistemin özne profiline uyan toplum yaratmak istenmektedir. Tüm bu ve sayamadığımız gerçeklikler karşısında politik kadın ve LGBTİ+lar yılgınlığa kapılmadan yaşamını politik olarak örüyor. Lakin tüm bu olgular karşısında dışarının devrimci dayanışma pratiği zayıf. Bu gerçeklikler karşısında dışarda daha aktif bir şekilde tutsak kadın ve LGBTİ+larla mücadele ve dayanışma ağı büyütülmelidir.

Sizi saygıyla selamlıyorum ve çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

SANDIĞIN ÖTESİNDE İSRAİL

Orta Doğu ABD saldırganlığı nedeniyle gergin bir dönemden geçiyor. Yemen'den Lübnan'a kadar geniş bir coğrafyada çatışmalar tüm şiddeti ile sürerken dondurulmuş İran savaşı yeniden patlama aşamasında. Böylesi bir süreçte bölgesel çatışmanın ana aktörlerinden biri olan İsrail'de gerçekleşen seçimler ilgi odağı oldu. Soykırımcı Netanyahu ve faşist ortaklarının çoğunluğu kaybettiği seçimin Orta Doğu siyaseti üzerindeki olası etkileri tartışma konusu haline geldi. Netanyahu ve çetesinin hükûmetten uzaklaşma ihtimali Siyonist rejimi yeni dönemde daha barışçıl ve uzlaşmacı bir politika izlemeye sevk edebileceği, dolayısıyla da bölgesel gerilimi azaltabileceği yanılgısını doğurabiliyor. Burjuva, burjuva-feodal devletlerin karakterinin ve temel politikalarının seçimlerle değişebileceği şeklindeki reformist düşünceye dayanan bu yanılgı, söz konusu İsrail olunca çok daha geçersiz hale gelmektedir. Emperyalizmin Orta Doğu'daki ileri karakolu olarak kurulan sömürgeci faşist İsrail'de hükûmet değişimleri temel politikalarda hiçbir anlamlı değişim yaratamaz. Netanyahu'nun kalışı veya gidişi Siyonist rejimin Filistin ve bölge halklarına yönelik saldırılarını azaltmayacaktır. Biz bu yazımızda İsrail'de gerçekleşen seçimlerin bölge siyaseti üzerindeki etkisini ele almaya çalışacağız.

İran savaşının gölgesinde 27 Ekim tarihinde gerçekleşen İsrail seçimleri geniş bir katılıma sahne oldu. 18 yıldır başbakanlık yapan faşist Netanyahu liderliğindeki LİKUD partisi ve ortakları 120 sandalyeli KNESSET (İsrail Meclisi) 53 vekillik kazanarak seçimi lider tamamladı ancak hükûmet kuracak çoğunluğu yitirdi. Eski Genelkurmay Başkanı Gadi Eisenkot liderliğindeki burjuva muhalefet bloku ise 47 koltuk kazanarak beklenenin altında bir performans sergiledi. Seçimlerde en dikkat çekici performansı ise toplam 19 vekillik kazanan Arap partileri sergiledi. Bu sonuçlar ortaya karmaşık bir tablonun çıkmasına neden oldu. Hiçbir blok tek başına hükûmet kuracak çoğunluğa sahip değil. Netanyahu, iktidarını sürdürebilmek için muhalefet blokundaki en faşist-Siyonist unsurları yanına çekmeye çalışıyor. Muhalefet bloku ise daha derin çatlaklar içinde. Görece ılımlı bir kesim Arap partilerinin dışarıdan desteklediği bir koalisyon kurarak Netanyahu'nun hükûmetten uzaklaştırılmasını istiyor. Eisenkot ise bu plana mesafeli ve tamamen Siyonistlerden oluşan bir hükûmetten yana. Arap partileri ise birtakım tavizler karşılığında muhalefeti desteklemeye hazır. Konuşulan bir diğer senaryoda geniş bir Siyonist ittifakın kurulması.

Görüldüğü üzere pek çok senaryo masadadır. Önümüzdeki süreç aktörlerin hükûmet kurmak adına diplomatik ayak oyunlarının ve pazarlıkların yoğun olduğu bir süreç olacak. Ancak bizim esas odaklanmamız gereken nokta hükûmeti kimin kuracağından ziyade seçim sonuçlarının Siyonist rejimin politikalarının hangi derecede ve yönde etkileyeceğidir.

Burjuva ve burjuva-feodal devletlerin karakteri ve temel politikaları seçim sonuçları ile tayin edilmez. Tüm devletler bir sınıfın egemenliğindedir ve ana misyon da egemen sınıfın çıkarlarını kollamaktır. Egemen sınıfların çıkarları devletlerin karakterini ve temel politikalarını belirler. İktidara taşınan aktörler hâkim sınıfların dönemsel çıkarlarına göre saptanmış politikaları kendi tarz ve söylemleri ile cilalayarak hayata geçirmekle mükelleftir. Bu düzen siyasetçilerinin manevra alanı da oldukça dardır. Sistemin belirlediği çerçevenin dışına çıkmaya ne niyetleri vardır ne de güçleri. Dolayısıyla sistem içi hükûmet değişimleri sadece tali değişimler getirir. Bu hakikat söz konusu İsrail olunca da çok daha geçerlidir.

Siyonist rejimin karakterini tayin eden birinci olgu ABD ile sahip olduğu özel ilişkidir. İsrail ABD emperyalizminin Orta Doğu'daki ileri üssü olarak kurulmuş bir devlettir. ABD'nin ve İngiltere'nin bölgesel çıkarlarının bekçiliği onun esas misyonu olagelmiştir. Emperyalizmin kılıcı olması İsrail'i bölge halkları nezdinde bir nefret objesi haline getirerek tecrit olmasına neden oldu. İsrail, varlığını ABD'ye ve İngiltere'ye borçlu bir devlettir. Ayakta kalmak için desteğe muhtaçtır. Dolayısıyla İsrail devletinin özellikle ABD'nin ona biçtiği saldırgan rolün dışına çıkma şansı yoktur. İsrail'e karakterini veren diğer olgu Filistin topraklarının gasbı üzerine kurulmuş olmasıdır. Sömürgecilik ve işgalcilik bu devletin varlık koşuludur. Bu koşul İsraillilerin bakış açısını, duyarlılıklarını, beklentilerini sıradan bir toplumdan önemli ölçüde farklılaştırmaktadır. Denebilir ki burada yaşayanlar için Siyonist olmak kaçınılmaz kılınmıştır.

Bu özellikler İsrail'de düzen siyasetçilerinin hareket alanını iyice daraltır. Bu sınırların dışına hiçbir aktör çıkamaz. Nitekim İsrail'de sağcısından sosyal demokratına kadar iktidar alternatifi olan tüm düzen partileri Siyonist ve Amerikancıdır. Bu çizgide olmayanın iktidar olma şansı yoktur. Dolayısıyla hükûmet değişimlerinin İsrail'de yarattığı değişim çok daha sınırlıdır.

Özcesi faşist Netanyahu'nun gitmesi ya da kalması İsrail'in politikalarında anlamlı bir değişim yaratmayacaktır. Daha barışçıl olarak sunulan burjuva muhalefetinde ideolojik ve politik olarak faşist Netanyahu'dan bir farkı yoktur. Muhalefetin lideri, soykırımcı İsrail ordusunun eski genel kurmay başkanıdır. Bu faşist katil Gazze ve Lübnan'ı cehenneme çeviren Dahiye doktrinin yaratıcısıdır.

Eisenkot, Siyonistlerin yerleşimci adı verilen faşist milisleri kullanarak Filistin'den toprak çalma ve Batı Şeria'yı adım adım sömürgeleştirme politikasının da açık bir destekçisidir. Lider dahil muhalefet blokunun tamamı Gazze soykırımına destek verdi. Çoğunluğu Filistin haklarının gasbına dayanana geri temeldeki 2 devletli çözüme dahi karşı çıkıyorlar. Liderin sözde çözüm perspektifi Filistinlilere Batı Şeria'da kısmî bir özerklik verilmesi karşılığında Siyonistlerin yerleşimci terörü ile son yıllarda ele geçirilenler de dahil olmak kaydıyla gasbettikleri topraklar üzerindeki sömürgeci egemenliğinin tanınmasıdır. Eisenkot liderliğindeki bu faşist-Siyonist blokun Netanyahu'ya itiraz ettikleri tek nokta Gazze'deki soykırımın bu denli aleni ve kaba bir söylemle yürütülmüş olmasınadır. Zira Netanyahu'nun pervasız yöntemlerinin İsrail'i dünya halkları nezdinde bir nefret objesi haline getirdiğini ve Filistin'e olan sempatiyi büyüterek Siyonistleri zor duruma düşürdüğünü görüyorlar.

Bunun dışında Netanyahu'nun Filistin sorununu soykırım yolu ile kökten çözme politikasına bir itirazları yoktur. Bu politikanın yalnızca daha incelikli yöntemlerle sürdürülmesini savunuyorlar.

İsrail'in politik hattını ve buna uygun olarak nasıl bir hükûmet kurulacağını esas olarak ABD'nin yönelimi belirleyecektir. Bu noktada ABD'de gerçekleşen ara seçimlerin de İsrail siyaseti üzerinde önemli bir etkisi olacaktır.

Seçimlerde hezimete uğrayan ve Kongre'de çoğunluğu kaydeden Trump'ın Orta Doğu politikasının nasıl şekilleneceği henüz muammadır. Trump yönetiminin saldırgan Orta Doğu politikasını sürdürmesi halinde Netanyahu'yu bir şekilde iktidarda tutmaya çalışabilir. Nitekim Trump seçimlere birkaç gün kala da olsa Netanyahu'ya desteğini açıklamıştı. İran'la bir anlaşmaya yönelmesi halinde ise kullanım ömrü doldurulmuş Netanyahu'nun gönderilmesi de gündeme gelebilir. ABD ve İsrail'in Netanyahu'yu göndererek imaj düzeltme çalışmasına girmesi ihtimal dahilindedir. Ancak ilk işaretler Trump'ın İran'la savaşa devam edeceğini ve bu hususunda daha tecrübeli ve kullanışlı bir aktör olan Netanyahu'nun elini biraz da olsa güçlendirdiğini gösteriyor.

Sonuç olarak vitrine kim çıkarılırsa çıkarılsın Siyonist rejimin başta Filistinliler olmak üzere bölge halklarına düşmanlığı devam edecektir. İsrail, emperyalistlerin Orta Doğu'nun kalbine sapladığı bir hançerdir. Bu hançeri söküp atmak yalnızca Filistin halkının değil bölgemizdeki tüm devrimci ve antiemperyalist güçlerin ödevidir. Zira Siyonist rejime karşı mücadele emperyalizme karşı mücadeleden ayrı değildir. İsrail'in zayıflatılması bölgemizde emperyalizmin konumunu da geriletecek bir faktördür. Dolayısıyla Siyonist rejimin saldırısına maruz kalan halklarla dayanışmayı antiemperyalist temelde büyütmek komünist ve devrimci güçlerin acil görevlerinden birisidir.

SOMUT HEDEFLERLE OKUYALIM, ARAŞTIRALIM -II

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!
(V.I. Lenin)

Lenin'in "Ne Yapmalı?" broşürü tam da bu nitelikte bir eserdir. Kitaptaki analizler, ekonomik gelişmeler ile devrimci zor arasındaki ilişkiyi son derece berrak biçimde ortaya koyar.

NE YAPMALI?

Nesnel koşulların ürettiği "zor" ile bu koşulları kavramış "zor bilinci"nin harekete doğrultu belirlemesinin gerekliliği, Lenin'in "Ne Yapmalı?" eserinde en gelişkin ifadesini bulur. "Hareketimizin Acil Görevleri" makalesiyle açılan kitap; Rus işçi sınıfının mücadelesinin "zorun örgütlenmesi" temelinde iktidar mücadelesine dönüştürülmesinin nasıl mümkün olacağını açıklar. Dolayısıyla eser, iktidar savaşımında yürütülecek pratikleri ve komünistlerin kullanacağı temel araçları gösteren bir "zor kullanımı" kılavuzudur.

Broşür, 1901-1902 yıllarında Rusya'daki dağınık ve yerel sosyal-demokrat çevreleri merkezî, disiplinli ve profesyonel devrimcilerden oluşan bir parti çatısı altında birleştirmeyi hedefler. Lenin burada ekonomistlere karşı ekonomik ve siyasî mücadelenin özgün niteliğini savunur; devrimci partinin karakterini tanımlar ve zoru örgütleme işlevini üstlenecek olan, ülke çapında yayın yapacak bir işçi gazetesinin hayati rolünü belirler.

Lenin bu konuda şu vurguyu yapar: "Sosyal demokrasinin görevi; işçi hareketini, trade-unionculuğun kendiliğinden burjuvazinin kanatları altına girme eğiliminden uzaklaştırarak devrimci sosyal demokrasinin saflarına çekmektir." (Ne Yapmalı?, Evrensel Basım Yayın, s. 60)

Lenin bu süreci diyalektik materyalizmi sınıf mücadelesi koşullarına uyarlayarak derinlikli bir biçimde açıklar. Burada işçi sınıfı hareketinin kendiliğinden bilinciyle Marksizmin iki ayrı süreç olarak gelişmesine ve biri diğerinin teorisi olarak nasıl birleşeceğini görürüz. "Kitlelerden kitlelere" devrimci diyalektiğinin Rusya özelinde açıklaması olan "Ne Yapmalı?" komünist partisinin sınıfın partisi olmak zorunda olduğunu tereddüde izin vermeyecek düzeyde, somut analizlerle ortaya koyar. İşçi sınıfı mücadelesinin ancak komünist parti önderliğinde zafere ulaşacağını gösteren Lenin, bu doğrultuda inşa edilen bir partiyle Rusya'da proleter devrimi zafere taşımıştır. Bu tarihsel gerçeklik, komünist bir partinin gerekliliğini ve o partinin saflarında örgütlenme zorunluluğunu kavramamızı sağlar.

Aynı kavrayış, Marksizmin-Leninizmin üst aşaması olan Maoizmde bambaşka bir seviyeye çıkar. Çünkü Çin'de devrim Rusya'dakinin aksine baştan sona silahlı bir mücadeleyle gerçekleşmek zorundaydı. "Ne Yapmalı?" sorusunun Çin'deki yanıtı Halk Savaşı bilincini şekillendirmiştir. Diyebiliriz ki "Ne Yapmalı?" Mao tarafından yeniden yazılmıştır.

Mao'nun felsefeyi doğrudan sınıf mücadelesinin pratik bir silahı olarak ele alması, onun diyalektik materyalizme yaptığı özgün katkılardan biridir. Mao, "Felsefe Meseleleri Üzerine Konuşma" metninin girişinde felsefenin sınıf mücadelesiyle bağını anlatır ve şu net ifadeleri kullanır:

"Asıl olan sınıf mücadelesidir; felsefenin incelenmesi ancak bundan sonra gelir. Peki, kimin felsefesi? (...) Proletaryanın felsefesi, Marksist felsefedir. (...) Felsefeyle uğraşanlar, felsefenin her şeyden önce gelmesi gerektiğine inanırlar. Oysa ezenler ezilenleri ezmektedir; ezilenler ise felsefeden önce buna karşı koyma ve bir çıkış yolu bulma ihtiyacındadır. İnsanlar ancak bunu başlangıç noktası olarak aldıklarında Marksizm-Leninizm ortaya çıkmış ve felsefeyi keşfetmişlerdir." (Mao Zedong, Seçme Eserler VI, s. 310)

Felsefeyi kitlelerin bilincine taşıyan ve onu devrimci pratiğin rehberi kılan bu yaklaşım, özellikle zıtların birliği ve çelişki kuramında somutlaşır. Maoizm bir dünya devrimi pratiği olarak değerlendirilirse, bunun ne derece muazzam bir sorumluluk olduğu da görülecektir. Bu nedenle Mao'nun eserlerini felsefî düzeyde incelemek ve tartışmak hem önemli hem de gereklidir. Asıl sorunumuz, bu kavrayışın her tür çalışma için zorunlu olduğunu bilememektir. Mao'nun felsefeyi sınıf mücadelesinin bir silahı olarak görmesi kuşkusuz yalnızca ona özgü değildir; nitekim Marks, Engels, Lenin ve Stalin için de felsefe her zaman sınıf mücadelesinin hizmetinde olmuştur. Bunu bilmek felsefe ilişkimizi sorgulamayı getirmeli; çünkü bu ilişki kurulmaksızın devrimci bilinç geliştirilemez.

Mao, Çelişki Üzerine makalesinde çelişkinin evrenselliği ve özgüllüğü ilkelerini ortaya koyarak somut incelemelerin genelden hareketle gerçekleşebileceğini; evrensel olanda özgülü, özgül olanda ise evrenseli açığa çıkarmanın temel yaklaşım olduğunu gösterir. Başka bir ifadeyle, bir süreçteki temel çelişki ile başlıca çelişkiyi ayırt etmek, devrimci stratejinin her aşamasında "ana halkayı" yakalamayı olanaklı kılar.

Pratik Üzerine makalesinde formüle ettiği bilgi-pratik ilişkisi felsefede dogmatizme veya sekterliğe karşı güçlü bir destek sağlar; bilgi pratikten doğar, teori aracılığıyla işlenir ve doğrulanması için yine pratiğe döner. Bu döngü koparıldığında felsefe ya dogmatizme ya da sekterliğe saplanır. Onun formüle ettiği "Kitlelerden kitlelere" ilkesi de bu döngünün kitle çalışmalarındaki karşılığıdır. Mao'nun felsefe alanında gerçekleştirdiği bu tezler anlaşılmadan, Marksizm-Leninizm-Maoizmin bütünlüklü kavranması mümkün değildir. Felsefeyi sınıf mücadelesinin hizmetine sunmak, somut durumun somut tahlilini yapabilmenin ve devrimci pratiği başarıya ulaştırabilmenin ilk şartıdır.

Mao'nun Marksizmin sacayaklarından biri olan ekonomi-politiğe yaptığı katkıların, onun bu kavrayışından bağımsız olmadığı açıktır. Ancak bu katkıların sıklıkla küçümsendiğine tanık oluyoruz. Bu durumun önemli bir kısmı bilgisizlikten, diğer bir kısmı ise Marksizmin bilimsel içeriğini inkâr etme tutumundan kaynaklanmaktadır. Onun ekonomi politiği kavrayışı toplumsal ilerlemenin temelini Marksist yaklaşımla kavramış olmasındandır. Konu hakkındaki yazılarından da görülebileceği gibi "akademik" düzlemde kalacak bir çalışma içinde değildir, tamamen devrimi, partiyi, savaşı örgütleme amacı içinde gerçekleşen çalışmalar yapmıştır. O, Marksizmi Çin gibi yarı feodal ve yarı sömürge ülke koşullarına uyarlamış; köylülüğün devrimdeki rolünü açığa çıkararak bu nitelikteki ülkelerde devrimin merkezinin kentler değil kırsal alanlar olduğunu tespit etmiştir. Böylece komprador burjuvaziye ve toprak ağaları sınıfına karşı yürütülen mücadelede köylü kitlelerinin dönüştürücü gücünü ortaya koymuştur. Bulunduğumuz her alanda karşılaştığımız sorunların üstesinden gelmek için bilimsel bir düşünüşe sahip olmak zorundayız. Yaşadığımız sorunları doğru biçimde tespit etmek ancak onu çok yönlü kavramakla mümkündür. Genellikle sorunu en kaba haliyle tarifleyen halimiz mücadelenin bilimsel yasalarını kavrama konusundaki yetmezliğimize işaret eder. Yaptığımız okumalar bir kenarda "birikirken" mücadele diğer yanda biriken sorunlarla sürmektedir. Bu durum bize öğrenme sürecimizi mutlaka sorgulatmalıdır. Hangi amaçlarla incelediğimizi sürekli sorgulamalı ve okuma alışkanlıklarımızı elden geçirmeliyiz.

Dünyada ve ülkemizde gelişen süreç kitlelerin emperyalist-kapitalist sisteme duyduğu öfkenin sokakları tutuşturan hali bize hem önümüzdeki süreci hem de görevlerimizi hatırlatmakta. Bunları doğru biçimde somutlaştırmak ancak Marksizmi doğru biçimde kavramakla mümkün olacaktır. Günümüz koşullarını kavramak, yetersizliklerimizi görmek ve bunlarla nasıl mücadele edeceğimizi öğrenmek için okuyalım, araştıralım... Son söz olarak:

"Pratik çalışma yürüten herkesin tabanda araştırmalar yapması gerekir. Gerçek durumu bilmeden yalnızca teoriye hâkim olanlar için bu tür araştırmalar daha da gereklidir, aksi takdirde teoriyi pratikle ilişkilendiremezler. 'Soruşturma olmadan konuşma hakkı yoktur.' Bu sözüm, 'dar ampirizm' diye alaya alınsa da, onu söylediğim için hiç pişman değilim. Aksine, araştırma yapmayan birinin konuşma hakkı da olmayacağını savunuyorum.

"(...) Stalin'in şu sözleri yerindedir: 'teori, devrimci pratikle bağlantılı değilse önemsizleşir.' Elbette şu ekleme de doğrudur: 'yolu devrimci teoriyle aydınlatılmayan pratik körleşir.' Perspektif ve öngörüden yoksun bu kör uygulayıcılar dışında kimse 'dar amprizm' ile suçlanamaz." (Kızıl Kitap, Umut Yayımcılık, s. 165-166)

BİTTİ

Üç Dünya Teorisine K

Dünyada ekonomik krizin derinleşmesine ve yayılmasına paralel olarak hem emperyalistler arası gerilim artmakta hem de yarı sömürgelerdeki ezilen ulus ve halklara yönelik saldırılar yoğunlaşmaktadır. Emperyalist düzenin birer parçası olmalarına rağmen yarı sömürge devletlerin de bu saldırılara maruz kalmaları şaşırtıcı değildir. Çünkü her bir alandaki çelişkiler ekonomik krizin derinleşmesine paralel keskinleşmektedir; hatta krizin yarattığı yeni çelişkiler de söz konusu olabilmektedir.

En son İran'a yönelik saldırılarla gündeme gelen Üç Dünya Teorisi de söz konusu bu çelişkilerin derinleştiği şartlarda gündemimize girmiş bulunmaktadır. Üç Dünya Teorisi; proleter hareketin güçlü olduğu, özellikle de proleter ideolojinin hegemonik üstünlük kurduğu bölgelerde kendisini "Marksist-Leninist zeminde" var eden ulusal burjuva hareketlerin doğurduğu sınıf iş birlikçi bir akımdır. Beslendiği temel kaynak ulusalcılıktır. Emperyalizme karşı mücadelede ulusal bağımsızlıkçı hareketlerin proleter harekete yakınlaşmasıyla şekillenen bu akım; henüz emperyalizmin şafağındayken ulusal burjuvazinin çıkarlarını öne çıkaran, proletaryanın önderliğini erteleyen ve sosyalizmin koşullarının ancak emperyalizmle olgunlaşacağını savunarak Leninist sürekli devrim teorisinin karşısında konumlanan iş birlikçi tutumun bir devamıdır. Nitekim Kautsky'de somutlaşan "sosyal şovenizm" de Alman burjuvazisinin çıkarlarının proleter hareketin önüne konmasından doğan benzer bir anlayıştır.

Henüz Mao Zedong hayattayken ÇKP'de etkin hale gelen bu akım, 1970'lerin sonlarında Maoist hareket içinde şiddetle tartışılmış ve bölünmelere yol açmıştı. Maoizm doğrultusunda hareket eden güçler, Deng Şiaoping önderliğindeki ÇKP'nin yeni rotasını reddederken, kökeni Lin Biao'ya dayanan "Üç Dünya Teorisi" ile de aralarına net bir çizgi çekmişlerdi. Kuşkusuz Üç Dünya Teorisi'nin teorik düzeydeki reddi ile pratik ve politik hat üzerindeki reddi birebir örtüşmemiştir. Bu teori, politik hat bağlamında Maoist hareketin gündemine defalarca girmiş ve tartışılmaya devam etmiştir. Günümüzde de bu tartışmalar tazeliğini korumaktadır. Antifaşist ve antiemperyalist mücadelenin kapsamını doğrudan ilgilendiren bu konu üzerinde somut koşullar ışığında tartışmak, önemli bir sorumluluk olarak ele alınmalıdır.

Öncelikle "Üç Dünya Teorisi"nin Mao Zedong'un da görüşü olduğu iddiasına değinelim.

MAO DEMEK DEVRİM DEMEKTİR

Deng Şiaoping yönetimindeki ÇKP ile arasına net bir çizgi çeken Maoist hareket, bu görüşü daha ilk tartışmalarda reddetmiş ve Mao'nun buna karşıtlığını, onun devrimci pratiğinden hareketle açıklamıştır. Mao hiçbir zaman "sınıf iş birlikçisi" bir politika benimsememiştir; aksine, sınıf iş birliğini savunan tüm akım ve politikalar karşısında sonuna kadar komünist hareketin saflığını koruma ve proleter ideolojik önderliği sağlamlaştırma doğrultusunda hareket etmiştir. Yeni Demokratik Devrim'i kalıcılaştırmaya ve devrimi bu aşamada sonlandırmaya yönelik parti içi burjuva eğilimlere karşı takındığı keskin ve net tutum bunun en belirgin göstergesidir. Nitekim Büyük Proleter Kültür Devrimi ile sosyalizm koşullarında iktidara burjuvaların veya burjuva anlayışların yerleşmesi halinde izlenecek yolu devrimci harekete Mao açmıştır. Böylece burjuvazinin sosyalizmde iktidarı ele geçirmesi ihtimaline karşı tavizsiz ve kararlı bir mücadele yürütülmesinin de önünü açan odur. Bu net duruşun bir diğer örneği de ÇKP önderliğinde Japon işgaline karşı yürütülen savaştaki cephe anlayışıdır. Guomindang ile işgale karşı birleşmek amacıyla oluşturulan politikada Mao, ÇKP'nin devrimdeki rolünü geriletecek veya zayıflatacak hiçbir yaklaşıma geçit vermemiştir. Bunlar onun sınıf iş birlikçiliğine karşı net tutumunun güçlü kanıtlarıdır.

Özetle Mao, tüm kritik dönemlerde komünist hareketin saflığını ve önderlik rolünü koruyan ve pekiştiren bir çizgi izlemiştir. Burjuvaziyle kurduğu tüm ittifaklarda veya burjuvazinin üstlendiği olumlu rollerde temel yaklaşımı, burjuvazinin proletaryaya hizmet etmesini sağlamak olmuştur. Proletaryanın devrimci rolünü reddeden ya da zaafa uğratan hiçbir ittifaka onay vermemiştir.

ÜÇ DÜNYA ANALİZİ VE ÜÇ DÜNYA TEORİSİ

Mao, dünyayı analiz ettiği bir konuşmasında, "üç dünyanın" varlığından söz edip bunları tanımlamıştır. Kimileri bu konuşmanın "Üç Dünya Teorisi"nin bir savunusu olduğu veya bu konuşmayla onun bu akıma onay verdiği iddiasındadır. Oysa sözü geçen konuşma, Mao'nun analizlerinde başvurduğu yöntemin tüm dünya ülkelerine uygulanmasını içermektedir.

Mao, uluslararası ilişkilerin donuk olmadığını savunur ve ulusal çıkar veya ittifak dengelerinin değişebilir olduğunu tespit eder; devrimci bilincin, antiemperyalist eğilimin ve toplumsal sınıf çelişkilerinin dünya çapındaki durumunu diyalektik bir kavrayışla analiz eder. Mao'ya göre Emperyalizm ve Proleter Devrimler Çağı'nda dünya devriminin merkezi Batı proletaryası değil, üçüncü dünyanın ezilen halklarıdır. Lenin'in "geri Avrupa ileri Asya" analizi de bu tezi içerir. Devrim sürecindeki "ileri unsurları çekirdek yapma" ilkesi; uluslararası alanda üçüncü dünya ülkelerinin antiemperyalist blokta birleştirilmesi olarak cisimleşir. İkinci dünya ülkeleri (örneğin Fransa, İngiltere, Japonya), bir yandan kapitalist ülkelerdir; ancak diğer yandan ABD ve SSCB'nin tahakkümü altındadır. Bu tahakküm bir çelişkidir ve doğru kullanıldığında emperyalizmin zayıflaması için bir kaldıraçtır. Mao'nun Çin içindeki "orta unsurları kazan/yanına çek" ilkesi bu kez bu çelişki bakımından devreye girer. Çin, ikinci dünya ülkelerinin ABD ve SSCB karşısında bağımsızlaşma eğilimlerini destekleyerek (örneğin 1964'te Fransa ile diplomatik ilişki kurulması) karşı cepheyi parçalama siyaseti izler. Bunun sınıf iş birlikçi Üç Dünya Teorisindeki "ülke devrimlerinin ihmali ya da reddi" ile bir bağı yoktur.
Mao Zedong'un "üç dünya analizi", özünde dünya devrimini hızlandırma ve emperyalizmi geriletme amacı taşıyan somut bir durum tahlilidir. Mao, devletleri sınıfsal ve politik niteliklerine göre kategorize ederken her ülkedeki özgün devrimci dinamikleri ve Komünist Partisi'nin önderliğini asla paranteze almamıştır. Ancak bu tahlil, hem Mao'nun sağlığında Lin Biao öncülüğündeki "sol" akım hem de Mao'nun ölümünden sonra Deng Şiaoping yönetimi tarafından özünden saptırılarak iki farklı uca çekilmiştir.

Henüz Mao sağken Lin Biao tarafından geliştirilen anlayış, üç dünya analizini "dünya çapında Halk Savaşı" stratejisine indirgemiştir. Lin Biao'nun Yaşasın Halk Savaşının Zaferi yapıtında biçimlenen bu tez; Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki antiemperyalist hareketleri doğrudan proleter devrimin ikamesi olarak görmüştür. Lin Biao bu yaklaşımıyla:

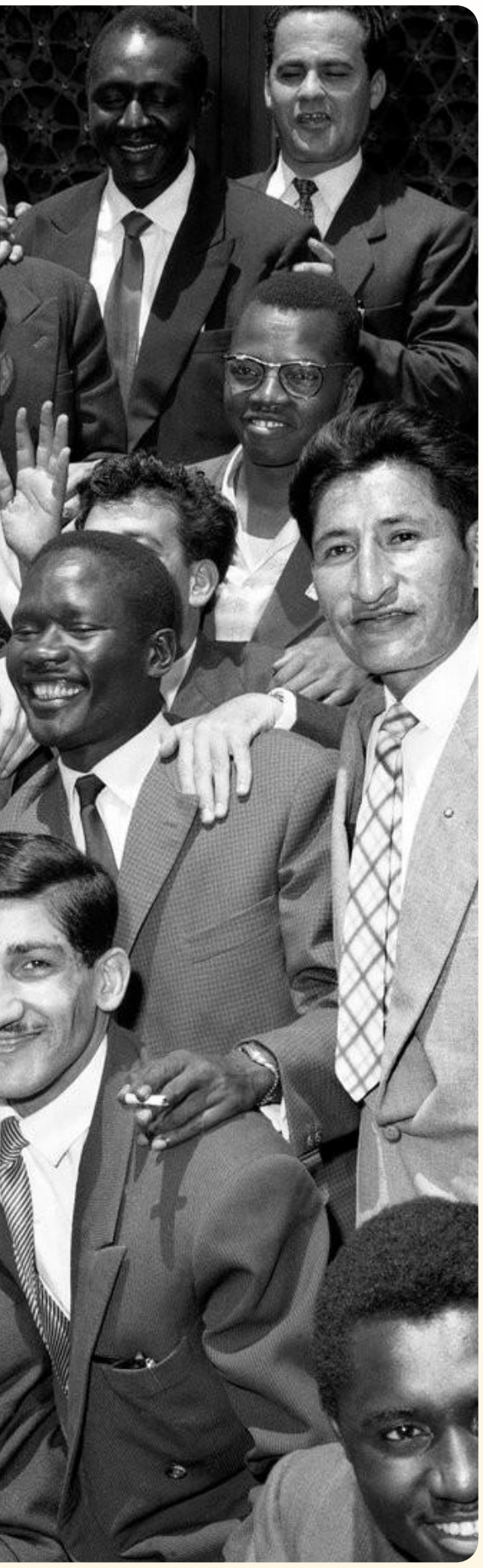
"İkinci Dünya Savaşından bu yana Halk Savaşı Asya, Afrika ve Lâtin Amerika'da gücünü gitgide artırarak kendini gös-

termiştir... Bu Halk Savaşlarına öncülük eden sınıflar değişebildiği gibi, yığın hareketlerinin ve zafer derecesinin genişliği ve derinliği de değişik olabilir; ama bu Halk Savaşlarının zaferleri, emperya-

arşı Devrimci Barikat

lizmin güçlerini fazlasıyla zayıflatmış... dünya barışını korumakta zorlu etkenler durumuna gelmişlerdir." (Lin Biao, Yaşasın Halk Savaşının Zaferi, 1974, s. 56) diyerek Halk Savaşının temel ilkesi olan proletarya partisi önderliğini ve bunun bir proletarya stratejisi olduğu gerçeğini silikleştirmektedir.

Lin Biao'nun bu "sol" yorumu, yalnızca ABD emperyalizmini ana hedef (baş düşman) haline getirmiş; bu durum ezilen uluslardaki burjuva iktidarlara devrimci roller biçilmesine ve her ülkenin kendi burjuvazisine karşı yürüteceği sınıf mücadelesinin ötelenmesine yol açmıştır. Daha da önemlisi Lin Biao, odağı yalnızca ABD'ye kırarak revizyonist ve sosyal-emperyalist SSCB'nin üçüncü dünya ülkeleri üzerindeki sömürücü rolünü es geçmiş, Mao'nun uluslararası ilişkilerde belli başlı iki emperyalist güce karşı geliştirdiği bütüncül hattı sakatlamıştır. Nitekim onun bu ideolojik çizgisinin tarihsel izdüşümü de manidardır: Çin-SSCB gerilimi tırmanırken Lin Biao'nun tam da sığınmaya çalıştığı sosyal-emperyalist Sovyetler Birliği'ne kaçarken uçağının düşmesi sonucu ölmesi, onun Mao'nun "üç dünya analizi" zemininden ne denli koptuğunu apaçık göstermektedir.

Mao'nun ölümünden sonra Deng Şiaoping döneminde ise üç dünya analizi tam tersi bir düzlemde araçlaştırılmıştır. Lin Biao "dünya çapında Halk Savaşının zaferi" adına ülke devrimlerini silikleştirirken; Deng Şiaoping aynı kavramı Çin'in kapitalist dünya sistemine entegrasyonunu, uluslararası pazarlara açılmasını ve "barışçıl yükseliş" doktrinini meşrulaştırma aracı yapmıştır.

Sonuç olarak, Lin Biao'nun "sol" dogmatizmi ile Deng Şiaoping'in "pragmatik" revizyonizmi zıt kutuplarda görünse de özde sınıf iş birliğinde birleşir: Lin Biao, baş düşman ABD'ye karşı tek bir cephe kurma adına SSCB'nin sömürücülüğünü görmezden gelmiş, ulusal burjuvazilerin sözde devrimci rolünü öne çıkararak proleter önderliği tasfiye etmiştir. Deng Şiaoping ise aynı kavramı kapitalist dünya pazarına entegre olmanın dış politika doktrini haline getirmiştir.

Böylece Mao'nun antiemperyalist ve antikapitalist mücadelenin diyalektik bir aracı olarak sunduğu "üç dünya analizi", önce "sol" bir saptırmayla proleter niteliğinden soyutlanmış, ardından Deng döneminde Çin'in dünya ticarinde yer edinmesini sağlayan pragmatik bir dış politika aracına dönüştürülmüştür. Özetle Mao'nun "ileri, orta ve geri" analizi, ister devrim sürecinde kitleleri "devrimci öncü çekirdeğin" etrafında örgütlenmesi anlayışında isterse uluslararası ilişkilerde dünya çapındaki ittifakların kurulmasında kullanılsın sınıf mücadelesinin gelişmesini şart koşar ve devrimi hedefler.

Nitekim Lenin ve Stalin yoldaşlar da dünyayı çözümlerken ülkeleri kategorize etmekten çekinmemişlerdir.

Her ülkenin kendi devriminde izleyeceği yol ile dünya siyasetinde ülkeler arası ilişkilerde izlenecek çizgi niteliksel olarak farklıdır. Örneğin Lenin, Rusya'da devrimi korumak ve sürdürmek için emperyalist dünyaya tavizler vermek gerektiğinde hiç tereddüt etmemiştir. Troçki ile Brest-Litovsk Antlaşması üzerine yürüttüğü keskin tartışma ve sergilediği tavizsiz tutum bunun açık bir örneğidir. Keza Stalin yoldaşın meşhur Afganistan Emiri tespiti ile izlediği hat ve II. Emperyalist Paylaşım Savaşı sürecinde Sovyet sosyalizmine yönelik saldırılar karşısında uyguladığı ittifak politikası da bu durumun güçlü birer kanıtıdır. Troçkistler ve anarşistler Stalin yoldaşı "ülke devrimlerini engellemekle" suçlarken; o, Sovyet sosyalizmini yıkma amacını öncelikle benimsemeyen ve aksine sosyalizme saldıran Alman faşizmi karşısında Sovyetler ile iş birliğine yönelen emperyalistlerle masaya oturmuş, antlaşmalar imzalamıştır. Bu politikalarda "sınıf iş birliği" odaklı bir anlayış yoktur; aksine proletaryanın çıkarlarını kararlılıkla koruma iradesi vardır. Elbette bu politikalar her yönüyle incelenebilir, tartışılabilir ve olası zaafları üzerinde durulabilir. Ancak ne Lenin ne de Stalin için "Üç Dünya Teorisi"ne zemin hazırlayan veya onay veren bir tutumdan söz edilebilir. Lenin yoldaşın III. Enternasyonal'deki tartışmalarda takındığı kimi tutumlar da bu hususta referans oluşturmaktadır.

ÜÇÜNCÜ DÜNYA ÜLKESİ İRAN'DA DURUM

Üç Dünya Teorisi, günümüzde ABD emperyalizminin saldırısına uğrayan İran örneğinde görülebilecek apaçık bir gerçekliği reddeder. İran devleti, yalnızca "an itibarıyla" ABD'nin —hegemonik gücünü sürdürmek amacıyla yarı sömürgeleşmiş devletlerden ibaret kıldığı— Orta Doğu'yu yeniden dizayn etmesini engelleyebilir. Bu, "bir ölçüde", sırf ABD'nin Orta Doğu'daki hegemonyasını yeni dengelerle sürdürme politikasına set çektiği oranda devrimci bir roldür. Buradan hareketle İran devletinin mevcut iktidarını veya liderliğini "devrimci özne" ilan etmek; İran halkının ve İran proletaryasının çıkarlarını, dolayısıyla İran devriminin ihmal etmekten başka bir şey değildir. Dünden bugüne farklı emperyalist güçlerle bağımlılık ilişkileri kuran bu aynı iktidar, kendi halkına zulmeden, halkın devrim hakkını gasbeden ve kendi gerici sınıf çıkarlarını halkın çıkarlarının üstünde tutan bir politika izlemiştir. Buna bağlı olarak, İran'daki hiçbir ezilen ulus "ulusal bağımsızlık hakkına" sahip olamamıştır

.

Mevcut İran devleti, bütün tarihi boyunca yarı sömürge Orta Doğu'daki dengenin belirleyici unsurlarından biri olmuştur. Emperyalizmle ve bölge gericiliğiyle kurduğu bağlar yarı sömürgecilik ilişkisidir. Orta Doğu halklarının çıkarlarını söz konusu dengenin sürmesi uğruna defalarca çiğnemiştir; hiçbir anlaşması veya eylemi bu çıkarları korumayı ve geliştirmeyi hedeflememiştir. Bugün ABD ve İngiltere'nin İsrail aparatını kullanarak İran'ın taraf olduğu dengeyi yenileme çabasına İran'daki egemen sınıfların karşı koyması, ne antiemperyalist bir tutumdur ne de devrimci bir eğilim taşır. Aksine bu karşı koyuş, her gerici iktidarda olduğu gibi öncelikle kendi varlığını koruma kaygısından ibarettir. Tam da bu yüzden onun "bir ölçüde" devrimci bir rolünden söz edilebilir: An itibarıyla ABD ve İngiltere'nin emperyalistler arası çatışmada izlediği politikayı zayıflatmakta, bu saldırgan emperyalist odağın gücünü sarsmakta ve Orta Doğu halklarına mücadelenin mümkün ve muzaffer olabileceğini "ister istemez" göstermektedir. Ne var ki söz konusu iktidarın bu mücadeleyi bir adım ileri taşıma niteliği de amacı da yoktur; bundan bir çıkarı da bulunmamaktadır. Aksi takdirde ne Rusya ve Çin ile ne de emperyalist AB devletleriyle yarı sömürgecilik ilişkilerini tesis eder ve sürdürürdü.

En son Suudi Arabistan öncülüğünde TC ve Pakistan İran'a bir ziyarette bulundular. Bunun, bölge devletlerinin emperyalizme rağmen yaptıkları bir iş birliği olduğu ileri sürüldü İran tarafından. O bu iddiayla İran halkını, hatta Orta Doğu halklarını manipüle etmektedir. Söz konusu devletlerden Suudi Arabistan ve TC'nin Suriye'de, Lübnan'da, Yemen'de ve hatta Filistin'de hangi politikaları izledikleri ve buralardaki gerici ve haksız savaşlardan sorumlu oldukları bilinmektedir. İran ile ABD ve İngiltere'ye rağmen görüştükleri ve iş birliği amacı taşıdıkları ileri sürülemez. Bunu ileri süren biri kendi ayıbını örtmek amacından başka bir amaç gütmüyordur. Bu amaç İran'ın açıklamalarının özüdür.

Sonuç olarak Orta Doğu'daki dengeyi

bozarak kendi hegemonyasını güçlendirmek amacı taşıyan ABD'ye karşı eyleme girişmek an itibarıyla devrimci dinamiklerin hareketlenmesine olanak verse de esas olan İran devletinin İran halkı üzerindeki gerici, hatta faşist baskısıdır. İran bayrağının ve liderliğinin asıl temsil ettikleri bu baskıdır. ABD saldırılarını, İsrail saldırılarını protesto etmek amacı güden bir eylemde İran bayrağını taşımak bir ölçüde anlaşılır olsa da enternasyonal düzeyde elimize İran bayrağını almamız üç dünyacılıkla aramızdaki kalın çizginin silikleşmesine yol açar. Bu bakımdan Filistin bayrağı için de içerikte aynı yaklaşım geçerlidir. Burada özgün olan Filistinlilerin uğradığı baskının ve Filistin ülkesine yönelik işgalci eylemin uzun süreli ve devam eden bir baskı ve eylem olmasıdır. Filistin sorununun devrimci çözümü emperyalizmin Orta Doğu'da güçlü bir yenilgi alması anlamına gelmektedir. Bu bakımdan Filistin bayrağı salt ABD ve İsrail saldırılarını protesto içerikli bir eylemin konusu olarak değerlendirilmemeli. O bayrak Orta Doğu halklarının kurtuluşu yolunda güçlü bir direnişin ve eylemliliğin de bayrağıdır.

Emperyalist saldırganlık önümüzdeki süreçte çok daha fazla artacaktır. Bugün emperyalizmle iş birliği içinde olanların da saldırı altında kalmaları olasıdır. Çünkü içinde olduğumuz süreç emperyalist sermayenin kendini gerçekleştirmekte ciddi derecede zorlandığı bir süreçtir. Hürmüz Boğazı'nı kendi tekeline almak isteyen ABD emperyalizminin bundan vazgeçmesi olası mıdır? Pek değil. O, bugün başaramadığını yarın başaracağını umarak, belki de başka yollarla, belki başka ittifak güçleriyle yeniden saldıracaktır. O, başka emperyalist güçlerin nüfuzu altındaki herhangi "değerli" bir toprak parçasını ele geçirmek isteğini de aşamayacaktır. Saldırganlığın kaynağı var oldukça bu olasılıklar vardır ve bu olasılıklar günümüz için kaçınılmazdır.

Nitekim tanık oluyoruz ki emperyalist ülkelerde de iç kargaşalar son derece olasıdır.

ARTAN SALDIRILARLA KURULAN BARİKATLAR

Fransa burjuvazisi, kendi iktidarını tehdit altında görmemiş olsa da özellikle gençliğin yarattığı öfke dalgasıyla sarsıldı. Kitlelerin Fransa'daki devrimci coşkusu, öne çıkarılan talan ve yağma pratikleriyle gölgelenmek istense de geleceğin nasıl örüleceğini göstermektedir. Dağınıklıkla, kendiliğindenlikle, dar ve ekonomik düzeyle sınırlanmış örgütlülüklerin sığlığıyla şekillenen hareket "devrimci öncü çekirdeğin" henüz oluşum evresinde olduğunu göstermektedir. Komünist partilerin devrim için zorunluluğu, iktidarın ele geçirilmesi zorunluluğu, devrimci şiddetin kaçınılmazlığı bu hareketlerin berrak biçimde gösterdiği Maoist tezler olmuştur. Benzer şekilde Birleşik Devletler'de halk, ağırlaşan yaşam koşullarının ve iç siyasetteki baskıların etkisiyle ayağa kalktı. Avrupa'da yaşananların diğer emperyalist ülkelerde tekrarlanmayacağını düşünmek, günümüzdeki sistemik krizleri ve sermaye birikim bunalımını küçümsemek demektir. Bu kriz ve sıkışma hali, doğrudan yaşam koşullarındaki ağırlaşmanın temel nedenidir. Teknolojik yoğunlaşmayla sağlanan muazzam ilerleme ve devasa sermaye birikimine dayanan aşırı üretim, aynı zamanda gelecek kaygısı taşıyan milyonlar yaratmaktadır. Eğitimin, sağlığın, ulaşımın ve barınmanın halk kitleleri için erişilemez hale geldiği, işsizlik baskısının toplumu bunalttığı koşullarda emperyalist saldırganlık kaçınılmaz olarak baş gösterir. Devletler açısından ayakta kalmanın yegâne yolu eldeki gücü egemen sınıfın zorlandığı anda devreye sokmaktır; dünya çapında egemen olan mali oligarşi için bu gereklilik uluslararası düzlemde olduğu kadar ulusal düzeyde de geçerlidir. Devlet organları kitlelerin direnme ve itiraz hakkını kullandığı her yerde tam da bu fütursuzlukla saldırıya geçmiştir. Trump'ta somutlaşan şuursuz çıkışlar, söylemler de aslında ABD halkında ve giderek tüm dünyada biriken huzursuzluğun dışavurumudur. Mali oligarşinin bir figüründen ibaret olan Trump, egemen sınıf iktidarındaki çürüme ve dağılmanın vitrine yansıyan simgesi olmuştur.

Dolayısıyla söz konusu kitle hareketlerinin, yönetenlerin yönetme kabiliyetindeki gerilemeyle olan bağı hususunda net olmalıyız. Egemen güçler daha fazla kazanmak, daha yüksek kârlar elde etmek ve talanı derinleştirmek mecburiyetindedir; aralarındaki rekabet de üretimin sürdürülmesi ve iktidarın korunması da bunu şart koşar. Kimi zaman bu olgu, "egemenlerin kriz yaşamadığı, krizin yalnızca yoksulları kapsadığı" şeklinde yorumlanmaktadır. Bu son derece eksik bir değerlendirmedir. Elbette egemenlerin krizi onların yoksullaşması ya da kâr edememeleri biçiminde tezahür etmek zorunda değildir. Nitekim kendi içinde de rekabet halinde olan egemen kesimlerin bazıları kriz dönemlerinden daima kârlı çıkmıştır. Ancak bu durum, iktisadi alanda bir krizin varlığını ortadan kaldırmaz. Makro dengeler bozuluyorsa, gelecek dönem belirsizleşiyorsa, teknolojik altyapının yenilenmesi riskler barındırıyorsa ve hepsinden önemlisi sömürülenlerin öfkesi yeniden üretimi tıkayacak düzeye ulaşıyorsa ortada somut bir kriz vardır. Bu kriz hali de devrimci durumun olgunlaşması anlamına gelir.

Üçüncü dünya ülkelerindeki yerel güçlerin ülke topraklarını yeraltı ve yer üstü kaynaklarıyla birlikte; "özelleştirme" adı altında bürokratik burjuvazinin çıkarlarını gerçekleştirerek, toprak emekçilerinin, köylülerin, maden işçilerinin çıkarlarını fütursuzca çiğneyerek talan ederken tam da bu kriz koşullarında efendilerinin büyüyen ihtiyaçlarına yanıt vermekteler. Kuşkusuz onlar da bu talandan devasa kazançlar devşirmekteler. Fon soygunu bu devasa kazancın bir kısmıdır ve paylaşımın ne derecede kavgalı gerçekleştiğinin de resmi olmuştur. Herkes bu yolla "talandan kazanırken" iktidar yargı yoluyla "haksız kazancın peşinde" olduğunu iddia ediyor. İddia o derecede asılsız ki "gönüllü vazgeçenler soygundan muaf" ilan edilebiliyor.

KİTLELER İŞ BİRLİKÇİ TEORİLERİ ALT EDECEK

Özetlemek gerekirse, kapitalizmin yaşadığı derin iktisadi kriz ve sermaye birikim bunalımı, yalnızca emperyalist merkezlerdeki saldırganlığı ve fütursuzluğu tırmandırmakla kalmamakta; yarı sömürge coğrafyalardaki egemen sınıfları ve devlet aygıtlarını da kendi bekaları için daha sert önlemlere sevk etmektedir. Bu tablo karşısında antikapitalist ve antiemperyalist mücadeleyi burjuva devletlerin, meşruiyeti kendinden menkul rejimlerin veya ulusalcı burjuva kliklerin arkasına yedeklemek, tarihsel olarak Kautsky'ci sınıf iş birlikçiliğinin güncel bir tezahürü olan Üç Dünya Teorisine teslim olmaktır.

İran rejimi örneğinde belirginleştiği üzere, emperyalist müdahaleye karşı durmak ile o müdahalenin muhatabı olan gerici devlet cihazını olumlamak kesin çizgilerle birbirinden ayrılmalıdır. Filistin halkının meşru direnişi ile gerici odakların iktidar kavgalarını aynı kefeye koymayan bağımsız bir enternasyonalist hat; ne egemenlerin krizlerinden pay kapmaya çalışan yerel güçlere ne de halkları baskı altında tutan rejimlere açık kapı bırakır.

Günümüzün çürüyen egemen sınıf iktidarları karşısında komünistlerin görevi; kitlelerin biriken öfkesini ve yönetenlerin yönetme kabiliyetindeki gerilemeyi devrimci şartların olgunlaşması yönünde örgütlemektir. Bu ise ancak ulusalcı ve sınıf iş birlikçi sapmalara karşı amansız bir teorik barikat kurarak, Mao Zedong'un Çin'de çok güçlü bir şekilde tatbik ettiği ve hatta Proleter Kültür Devrimiyle doruk seviyeye taşıdığı Leninist sürekli devrim anlayışını ve proletaryanın bağımsız sınıf çizgisini savunmakla mümkündür.

Komünist partisinin devrimlerdeki zorunluluğu da bu türden bağımsız bir çizgiye sahip olmasından ileri gelmektedir. Devrimi proletaryanın çıkarları doğrultusunda örgütleyen komünist partisi için diğer sınıfsal çıkarlar, ancak proletaryanın çıkarlarının gerçekleşmesine olanak verdikçe ve alan açtıkça savunulabilirdir. Bu, hiç kuşkusuz Marksist-Leninist-Maoist hattın pragmatist özelliğidir. Ne var ki bu pragmatizm, proletaryanın son sömürülen sınıf olma özelliği gereği başkasını sömürmeyecek olmanın saflığına sahiptir ve tam anlamıyla haklıdır. Son dönem kitle hareketlerinin henüz bu özelliklerden mahrum olduğu bir gerçekliktir. Bu nedenle bu hareketleri yaratan kitleler mevcut gidişata büyük bir öfkeyle karşı çıksalar da iktidarı yerinden edecek bir tutarlılıkta olamayacaklardır. Komünistler için kitlelerin bu kendiliğinden hareketi incelenecek, tarihsel kesitteki rolü açıklığa kavuşturulacak ve farklı eğilimler içermesinden ötürü eleştirilecektir. Bu, kitlelerin kendi bağımsız çizgisinde örgütlenebil-mesinin olanaklarını yaratmak için ilk görevlerdendir. Bununla birlikte, bu hareketlerde şimdiden gözlemlenen temel özellik ve ağır basan eğilim, komünist partisinin önderliğine açık olunduğunu ispatlamaktadır: Kitleler sembolik burjuva temsiliyetlerine ciddi derecede öfke duymaktadır. Bu sembolik temsiliyetlerin temel kusuru, kitlelerin çıkarlarına temas eden veya edebilecek hiçbir araca sahip olmamalarıdır. Kitleler örgütsüz ve dağınık; başka bir ifadeyle "bireyler ya da aileler halinde yaşadıkları" ölçüde bu sembolik temsiliyetleri sorun etmemektedir. Kolektif hareket edebilme fırsatı bulduklarında ise bu temsiliyetler tuzla buz olmakta, şiddetle reddedilmektedir. Bu, söz konusu hareketlerdeki en güçlü ve bariz özellik-tir. Bu özelliğin bize hatırlattığı şey, komünist partisinin "kitlelerden kitlelere" çizgisi olmalıdır. Kitleler, kendi çıkarlarını ifade edebilecek örgütlenmelere sahip olmalıdır. Harekete geçen kitleler bu örgütlenmelerden esas olarak yoksunlar. Devrimin zaferi komünist partisinin örgütlenmesi kadar bu örgütlenmelerin de gelişmesine bağlıdır.

İçinde olduğumuz süreç tüm bu nedenlerle olağanüstü derecede önemlidir.

KÜRDİSTAN'IN DÖRT PARÇASINDA TASFİYENİN ALACA KARANLIĞI

Orta Doğu'da hızla değişen dengelere bağlı olarak, Kürt Ulusal Hareketi (KUH), bu dönemin tasfiyeci ruhuna uygun bir şekilde Kürdistan'ın dört parçasında "yeni" bir sürece atılmaktadır. Türkiye'de "çerçeve yasa" tartışmaları, Suriye'de Rojava eksenli askerî birliklerin "dönüşümü", Şengal'de YBŞ ve YJŞ güçlerinin Irak ordusuna dahil edilmesi ve PJAK'a yönelik silah bırakma dayatmaları bu tablonun parçalı değil, bütünlüklü bir stratejinin ürünü olduğunu göstermektedir.

KUH'un Türkiye, Suriye ve Irak'taki "örgütsel tasfiyeci" pozisyonu, uzak olmayan bir gelecekte İran'daki hareketin akıbeti üzerinde de tayin edici bir rol oynamayacağa benzemektedir. Tabii Orta Doğu'da, özel olarak da Kürdistan coğrafyasında kurgulanmak istenen tasfiye süreçlerinin emperyalist blokların bölgesel hesaplarından bağımsız, tikel bir olgu olmadığını bir kez daha belirtmek gerekir. Bu anlamda, ilhakçı ve işgalci ulusların komünistleri ile Kürt komünistler, dört parçada farklı biçimlerde seyreden tasfiyeci sürecin kapsamını anlama ve sınıf mücadelesinin görevlerinin hayata geçirilmesinde itici güç olma tarihsel misyonunu üstlenmek durumundadır. Dolayısıyla, politika belirlemek için bölgedeki yeni denklemi tartışmak, verili koşullarda özel bir çaba gerektirmektedir.

"ÇERÇEVE YASA": SÖZ UÇTU, YAZI KALDI

Türkiye'deki KUH ile devlet arasında devam eden müzakerelerin takviminde yer alan "çerçeve yasa", taraflar arasındaki hesaplaşmanın sözleşmesi niteliğindeki düzenlemelerden birine işaret etmekteydi. Zira çerçeve yasa, KUH nezdinde dolaylı da olsa, PKK lideri Abdullah Öcalan'a tanınması öngörülen "umut hakkı"na kapı aralayan, özgürlük ve statü vadeden bir muhtevaya sahipti. Devam eden süreçte, Mehmet Uçum'un geçtiğimiz haftalardaki açıklamaları, Öcalan'ın bu sürecin tasfiyeci karakterine yön verecek bir rolle "Silahsızlanma ve Stratejik Koordinasyon Alt Komisyonu"nda yer alacağını tescilledi. Nitekim Öcalan'ın durumuna ilişkin somut bir adım atılmazken, İmralı'da sürdürülen tecrit koşullarının "villa yapıldığı" haberleriyle de inceltildiği propaganda edildi. Öcalan'ın silahsızlanmayı, örgütün tasfiyesini içeren ve Kürtlerin ulusal-demokratik haklarına salvolar yöneltecek bir komisyonda yer alması ve yaşam şartlarının iyileştirilmesi, devletin "statü"den ne anladığını veya dayattığını ortaya koymaktadır.

Tasfiyeyi ilk elden yönetme rolüne cevap olmasına karşın çerçeve yasa kapsamında Öcalan'ın statüsüne dair KUH'un beklentilerini karşılayan herhangi bir somut gelişme söz konusu değil. Devlet açısından "terörsüz Türkiye" sürecinde sözde değil ama pratikte sona gelinmiştir. Zira PKK'nin feshi ve silah bırakma kararını "geri dönülmez" bir aşamada, kesin bir dille hayata geçirmesi ve bu sürecin devletin MİT gibi denetim mekanizmalarıyla teyit edilmesiyle birlikte, "beka sorunu" büyük oranda ortadan kalkmıştır. Ancak KUH "sözleşmenin" gereklerinin yerine getirilmediğini ileri sürmektedir. Gelinen aşamayı "donma hali" olarak tanımlayan KCK önderlerinden Besê Hozat'ın devletin demokratikleşme yönünde adım atmadığını, siyasî ve hukukî zeminin hazırlanmadığını, en başta da Öcalan üzerindeki tecridin sürdüğünü, süreci bilfiil yönetemediğini ve PKK'nin fesih kongresindeki temel şartın Öcalan'ın özgürlüğü olduğunu belirtmesi; örgütün verdiği tavizlere ve AKP-MHP kliğinin "kardeşlik" jargonuyla yarattığı "ılımlı" havaya rağmen, KUH açısından sürecin kördüğüm olduğunun itirafı olmuştur. Uçum'un açıklamalarını Kürt sorununa "gayriciddi bir yaklaşım" olarak değerlendiren Hozat, Öcalan'ın statüsü resmîleşmeden ve süreci özgürce yürütebileceği koşullar sağlanmadan gerillanın adım atmayacağını keskin bir ifadeyle dile getirmiştir. Ne var ki bu şartlı söylemler için PKK'nin girdiği örgütsel tasfiye yolu ciddi derecede yetmezlik içermektedir. Sözlerin ciddiye alınmaması için yeterli sebep verilmiştir ve tam da şimdi kullanılabilir bir tanım olarak bu şartlar "sözde" kalmaktadır. Yine süreç boyunca açıklamalarda bulunan KCK önderleri de devlet adım atmadığı takdirde örgütün adım atmayacağını birçok kez dile getirmiştir. Ancak deyim yerindeyse, güneşin altında yeni bir şey yok. Boğmaca matı misali, egemenler beş hamlede KUH'u mat etmiştir; söz uçmuş, yazı kalmıştır.

ROJAVA'DA "ENTEGRASYON" ÇIKMAZI

Dünya çapında 3. Paylaşım Savaşı olasılığının gittikçe güçlendiği koşullarda, cadı kazanına dönen Orta Doğu'nun

parçalı yapısının Batı emperyalist bloğunun çıkarlarını tehdit etmesi, Doğu (Rusya ve Çin) emperyalist blokuna karşı yarı sömürgelerde tahkim edilmiş cepheler geliştirmeyi zorunlu kıldı. Dolayısıyla, Doğu emperyalist blokunun İran kartını ütemeyen ABD, bölgesel aktörler üzerindeki nüfuzunu konsolide edebilmek için ikincil bir alternatif geliştirme yoluna başvurdu. Bu alternatif, Orta Doğu'da İslam'ın üstyapıdaki baskın etkisini pragmatik bir kaldıraca dönüştürürken "küresel cihat" iddialarından vazgeçerek merkezî bir devlet aygıtı inşasına yönelen Colani'nin Suriye'deki konumunu tahkim etmesi olmuştur. Gelinen aşamada ise Colani'nin ve HTŞ'nin (geçici hükûmet) geçirdiği "dönüşüm", Batı emperyalizminin alternatifi olarak tamamlanmıştır.

Türkiye'deki tasfiye sürecinin ilanının ardından Suriye'de BAAS/Esad rejiminin yerine ikâme edilen "geçici hükûmet", emperyalistlerin ve faşist TC'nin desteğini alarak Rojava'daki stratejik alanlara saldırmıştır. Söz konusu saldırılar, emperyalistlerin istediği "tahkim edilmiş, toprak bütünlüğü sağlanmış" Suriye'nin ana arteri niteliğindeki zengin yer altı kaynakları üzerinde merkezî kontrol sağlamak içindi. Şiddetli çatışmalar sonucunda SDG, Fırat Nehri'nin doğusuna ve Minbic hattına sıkışmış, böylece "entegrasyon"nun fitili ateşlenmiştir.

Geçtiğimiz yıl mart ayında SDG lideri Mazlum Abdi ile Colani arasında imzalanan anlaşmayla birlikte, egemenlerin lehine düzenlenen entegrasyon süreci resmiyet kazanmıştır. KUH'un Türkiye'deki süreçte geliştirdiği "ulusal" temayüle sahip pozitivist ve iyimser dil, Suriye'deki süreçte de kullanılmıştır. Ancak Kürtlerin ulusal-demokratik hakları hakkında objektif bir getirisi olmayan bu dil, etrafı sis bulutlarıyla kuşatılmış kitleleri kandırmaktan başka bir işlev görmemiştir. Ne haklar konusunda Kürt halkı tatmin olmuştur ne de egemen ulusun halkının şovenist damarı kurutulmuştur.

Aksine, geçici hükûmet, "bütünlük" vurgusuyla yürürlüğe soktuğu 8 maddelik kararnamesinde Kürtlere dil, kültür ve vatandaşlık başlıklarında "güvence" tanımasına rağmen Rojava'daki saldırganlığı sürdürmüştür. Çünkü kararname, geçici hükûmetin şovenist manevralarına olanak tanımaktaydı. Kararnamedeki maddeler, entegrasyonu meşrulaştırmak için KUH tarafından ulusal haklar tanınmış gibi ele alındı. Örneğin Kürtçenin okullarda seçmeli dil olarak gösterilmesi, hak eşitliği politikasının bir sonucu olarak yansıtıldı. Çok geçmeden halk gençliği, bu düzenlemenin hak eşitliğiyle ilgili olmadığı gibi ulusal hakları tanımakla da ilgili olmadığını anlayınca anadilde eğitim talebiyle protestolar düzenledi. Abdi, "Kürtçenin resmî dil olarak tanındığı" havadisinde bulunsa da tam bir fiyasko olan kararnamede Kürtçenin yalnızca "ulusal bir dil" olarak kabul edildiği açıktı. Yine şovenist güruhlar vasıtasıyla Hesekê gibi kentlerde Kürtlere ait ev ve iş yerlerine, ulusal değerleri sembolize eden figürlere gerçekleştirilen saldırılar yakın zamanda yaşanan gerginliklerdir.

Geçtiğimiz günlerde Abdi, SDG'nin tüm birimlerinin Suriye ordusu ile birleştirilmesi ve kendi bölgelerinde resmî statüde görev yapmalarına dair Derîk, Qamişlo, Hesekê ve Efrîn bölgelerinin yerel halkından oluşan özel askerî tugayların kurulacağını açıklamıştı. Ancak Efrîn için kurulacak olan bin 500 kişilik birimin, bölgeden göç etmek zorunda kalan Kürt savaşçıların evlerine dönebilmesi ve kendi bölgelerinde güvenliği sağlaması amacıyla geliştirilen, entegrasyon kapsamında kurulması öngörülen dört ana tugaydan biri olmadığı, özel bir geri dönüş projesi olduğu belirtilmektedir. Entegrasyonun askerî ayağındaki gelişmeler de "Kürtlerin çıkarlarına hizmet eden" gelişmeler olarak savunulmaktadır. Ancak her adım Suriye'deki KUH'u giderek daha fazla geçici hükûmetin ve Batı emperyalizminin çıkarlarıyla uyumlu hale getirerek kitleler nezdindeki meşruiyetini sarsmaya devam etmektedir.

ŞENGAL'DE NELER OLUYOR?

2020'de Bağdat ile Erbil arasında imzalanan Şengal Anlaşması, bölgedeki askerî gerilimler nedeniyle kâğıt üzerinde kalırken Ekim 2026'da YBŞ ve YJŞ güçlerinin Irak ordusuna entegre edilmesiyle süreç tasfiyeci niteliğiyle pratik bir sonuca bağlanmış oldu.

Bu yılın şubat ayında başlayan entegrasyon girişiminin akıbeti ise ancak eylül ayında, YBŞ ve Ezidi Davası İttifakı'nın Bağdat'ta Irak Başbakanı Ali ez-Zeydi ile entegrasyon şartlarını görüşmesiyle netleşti. Irak Kürdistanı'ndaki işgalci konumundan ötürü YBŞ'nin entegrasyonu hakkında da söz hakkını elinde bulunduran TC, Irak hükûmetiyle Şengal'deki devlet otoritesinin tamamen tesis edilmesi ve YBŞ'nin varlığına son verilmesi konusunda mutabakata vardı. Bu kirli pazarlıkların neticesinde, 26 Ekim'de 4 bin 165 YBŞ ve YJŞ savaşçısından "gerekli şartları taşıyanların" ordu, polis ve Haşdi Şabi güçlerine katılmasıyla entegrasyonun en somut adımı atılmış oldu.

Rojava'da SDG tarafından ulusal hakların güvencesi olarak makyajlanan entegrasyon politikası, Şengal'de de Ezidi kurumları ve Türkiye'deki yurtsever yazarlar tarafından benzer bir pozitivist dille kutsanmaktadır. Bu anlayışa göre, yeni sürecin kapsamı 2020'deki anlaşmaya göre çok daha kapsayıcıdır, çünkü yeni süreçte "Ezidiler artık masada müzakere eden, taleplerini dile getiren, Şengal'in geleceğine dair beklentilerini ortaya koyan politik bir figür haline gelmiştir." (!) Bu bağlamda Şengal Demokratik Özerk Meclisinin Bağdat ile doğrudan masaya oturması "politik özneleşme" olarak sunulsa da madalyonun öbür yüzü ve aslında sürecin belirleyen yanı başka bir gerçeğe işaret etmektedir.

KUH tarafı her ne kadar müzakerenin muhatabı olarak masada "özneleşse" de gerçekte Şengal halkına bir "ulusal statü" ya da demokratik hak tanınmamış, yalnızca Ezidi kimliği devletin "anayasal güvencesine" sıkıştırılmıştır. Askerî entegrasyonla sağlanan bu "çözüm", KUH için ehven-i şerden ibarettir. Tıpkı Türkiye'deki "donma hali" ve Rojava'daki entegrasyon çıkmazı gibi, Şengal'deki sürecin ardındaki gerçek de Kürt ulusal dinamiklerinin emperyalistlerin bölgede kartları yeniden dağıtan politikalarına yedeklenerek tasfiye edilmesi olmuştur.

Toparlarsak, tüm Orta Doğu'da olduğu gibi Kürdistan'ın dört parçasında da egemenler haksız savaşlara hazırlık yapmaktadır. Bu dalaşta asıl tehlike, belirli bir gelişme düzeyine ulaşan ulusal ve sosyal kurtuluş hareketlerinin, ortaya çıkabilecek boşluklardan faydalanarak amaçları doğrultusunda ilerlemesidir. Ortadan kaldıramadığı hareketleri müzakere süreçleriyle "dönüştürmeyi" bir seçenek olarak gören egemenler, KUH'u çöktürme planında pratikte başarısız olunca müzakere masaları kurarak "dönüştürerek çöktürme" yönteminde ciddi bir yol kat etmiştir. Öte yandan Öcalan'ın uzlaşmacı ve teslimiyetçi çizgisi halkın çıkarlarıyla çatışmış, tüm ulusal kazanımlar "tarihî adımlar" kisvesi altında ilhakın ve sömürünün tazelenmesi için feda edilmiştir.

Önümüzdeki süreçte egemenlerin esas gündemini İran'daki hareketin tasfiyesi olacaktır. Nitekim İran'daki gerici rejimin PJAK'a yönelik silah bırakma dayatmalarına, Türkiye'deki sürecin borazanı Devlet Bahçeli de destek çıkmaktadır. PJAK'ın taviz vermeyen tutumu, İran'ın özgün şartlarını gözetse de bu tutumunda ısrarcı ve tutarlı olduğunu söylemek güçtür. İdeolojik olarak uzlaşmacı bir karaktere sahip olan PJAK'ın atacağı herhangi bir adım, Kürt halkı için yeni bir hüsrana dönüşme potansiyeli taşımaktadır. Sonuç olarak, büyük tabloya bakıldığında, egemenlerin dört parçada örgütsel tasfiyeyi kademeli olarak gerçekleştirmeyi hedeflediğini söyleyebiliriz.

Bu koşullarda; ezilen uluslar meselesinde proletaryanın biricik ve tutarlı teorisini vurgulamak, egemenlerin kuşatma hamlelerini boşa çıkaracak bağımsız bir sınıf hattı inşa etmek ve komünistlerin bu tarihsel kesitteki misyonuna uygun politikaları hayata geçirmek bugün, dünden daha acil bir görevdir. Bu acil görevin hangi zeminde yükseleceğini asla ihmal etmemeliyiz. Bu zemin, antiemperyalist mücadelenin şekillendireceği zemindir. Kürt ulusal haklarının, özel olarak da kendi kaderini tayin hakkının gasbedilmesi, emperyalist düzenin gerici sınıf ittifaklarına dayanan ilişkilerinden kaynaklanmaktadır. Bu ilişkilere dayanan "çözümlerin" de hak gasplarını sürdürmeye mahkûm olacağı açıktır. Antiemperyalist olunmadan ulusal sorunda devrimci, hatta demokratik bir çözümün dahi mümkün olamayacağı aşikârdır.

Yıllar önce Lenin, emperyalizm koşullarında ulusal kurtuluş mücadelelerinin mümkün ve hatta kaçınılmaz olduğunu; dolayısıyla ulusların kendi kaderini tayin hakkını ilkesel olarak savunmanın proleter hareketin geleceği ve emperyalizmi alt etmek açısından belirleyici olduğunu vurgulamıştı. Bu tespit bugün de aynen geçerlidir ve ısrarla öne çıkarılması gereken temel yaklaşımlardan biridir. Ulusal sorunların çözümü, emperyalizme ve onun yeredeki her türden iş birlikçisine karşı yürütülecek kesin bir mücadeleyle mümkündür. Dahası, emperyalizmi dünya çapında yenmek için Lenin'in işaret ettiği ilkesel tutumda netleşmek zorunludur. Kürtlerin farklı devletlerin egemenliğine karşı yürüttüğü mücadelede komünistlerin öncelikli görevi, kendi ülkelerindeki mücadeleyi proleter hareketle birleştirmektir. Ancak bu çaba sürdürülürken, ulusal hakların eksiksiz savunulmasından taviz veren her türlü tutuma karşı da aktif bir mücadele yürütülmelidir. Bugün bu sorumluluğu 'örgütsel tasfiyeci' akıma karşı yerine getirmek, giderek daha yakıcı bir görev haline gelmektedir.

SAVAŞIN YAKITI, YAPTIRIMLARIN PAZARLIĞI

Krizle birlikte derinleşen çelişkiler, emperyalistler arasındaki çatışmaları belirginleştirmeyi sürdürüyor. Bununla birlikte çeşitli düzeylerde yaşanan yıpranmalar; ekonomik ve siyasî ihtiyaçlar doğrultusunda, sürecin başlıca aktörleri arasındaki pazarlıkları da beraberinde getiriyor. Bu aktörlerden ABD ile Rusya arasında geçtiğimiz ay duyurulan motorin anlaşması ve kasım ayında Rusya-Ukrayna savaşında yeniden başlayacağı belirtilen müzakereler, söz konusu pazarlıkların en somut örnekleridir.

ABD Başkanı Trump, 9 Ekim'de Rusya'nın başta ABD olmak üzere tüm dünya pazarlarına motorin tedarik edeceğini duyurdu. Aynı gün ABD Hazine Bakanlığı; Rusya menşeli motorinin satışı, taşınması ve ithalatındaki belirli işlemlere muafiyet tanıyan bir izin belgesi yayımladı. Bu adım, ABD'nin Rusya'ya yönelik yaptırımları kaldırma yolunda attığı önemli bir gelişmedir. Anlaşmanın arkasındaki en belirgin ekonomik neden ise ABD'de tırmanan yakıt fiyatlarıdır. Özellikle İran savaşıyla birlikte tırmanan enerji fiyatları ve sevkiyat aksaklıkları; motorin ve diğer enerji ürünlerinin maliyetini hızla artırdı. Oluşan bu baskı yalnızca şirketlerin maliyetlerine değil; taşımacılıktan tarıma, günlük tüketim harcamalarından geniş bir toplumsal alana kadar doğrudan yansıdı.

Bu hamlenin ABD seçim siyasetiyle olan bağı da oldukça açıktır. Motorin anlaşması, 3 Kasım ara seçimlerinden hemen önce, yükselen fiyatların toplumsal tepkiye dönüştüğü bir dönemde duyuruldu. İran savaşı ve tırmanan hayat pahalılığı kitlelerin hoşnutsuzluğunu büyütürken; yaşanan seçim yenilgisinin ardından Trump da "savaşın sonuçlarının sandığa yansıdığını" kabul etmek zorunda kaldı. Anlaşma kapsamında sağlanan Rus motorini fiyatları hissedilir düzeyde düşürmemiş olsa da "fiyatları indirmek için adım atıldığı" imajı, yaşanan sıkışmışlığın gizlenemediğini ortaya koydu. Bu durum, emperyalistlerin krizlerin sonuçlarını yönetmekte ne kadar zorlandıklarını bir kez daha açığa çıkardı.

Bu durum, kriz koşullarında emperyalistlerin nasıl hareket ettiğini açıkça gösteriyor. Enerji piyasalarındaki sarsıntı, yükselen üretim ve taşımacılık maliyetleri, geniş kitlelerin geçim sıkıntısı ve iktidarın siyasî ihtiyaçları tek bir kararda buluşuyor. ABD bir yandan Rusya'nın savaş gelirlerini sınırladığını iddia ederek yaptırımları sürdürüyor; diğer yandan kendi piyasasındaki fiyat baskısı karşısında Rusya'dan yakıt alımına kapı aralıyor. Burada "ilke" kılıfıyla sunulan yaptırım siyaseti, emperyalist devletin somut çıkarlarıyla çatıştığı anda esnetilebiliyor. Bu esneme hali; emperyalist güçlerin hem kendi nüfuz alanlarını hem de Ukrayna gibi emperyalist desteğe bağımlı hale getirilen ülkelerin geleceğini belirleyecek olan ekonomik ve siyasî pazarlıkların önünü açıyor.

Motorin anlaşmasının ABD'deki fiyatları anlamlı ölçüde düşürmeyeceği, burjuva medya ve "enerji uzmanları" tarafından da sıklıkla dile getiriliyordu. Nitekim anlaşma sonrası gerçekleşen ilk sevkiyatın hacmi (40 bin tondan fazla), ABD'nin günlük tüketiminin oldukça küçük bir bölümüne denk gelmektedir. Buna rağmen anlaşmanın Rusya açısından taşıdığı önem, yalnızca bu ilk sevkiyatın miktarıyla sınırlı değildir. Açılan bu gedikle Rusya, enerji ticaretinin yeniden genişleyebileceği sinyalini almakta; yaptırımların "değişmez ve aşılmaz" olmadığını görmektedir. Bu durum, savaş ekonomisine kaynak aktarmanın yanı sıra Rusya'nın pazarlık masasındaki konumunu güçlendirecek yeni olanaklar sunmaktadır.

ABD ile Rusya arasındaki emperyalist rekabet, tarafların hiçbir konuda uzlaşamayacağı anlamına gelmez. Rakip güçler belirli alanlarda zemin bulabilir, birbirlerinin sıkışmışlıklarını ve ihtiyaçlarını birer pazarlık unsuru olarak kullanabilir. ABD'nin motorin kararı, Rusya ile kalıcı bir uzlaşma arayışından ziyade, kendi enerji piyasası ve iç siyaset baskısı altında attığı taktiksel bir adımdır. Seçim arifesinde bu baskı daha da belirginleşmiştir. Rusya ise bu adımı; yaptırım rejimini esnetmek ve ABD ile daha geniş ekonomik ilişkilerin önünü açmak için bir kaldıraç olarak kullanmak isteyecektir.

Çelişkiler derinleşerek sürerken varılan bu tür anlaşmalarla rekabet sona ermez; aksine onu yeni koşullar altında sürdürmenin araçlarından birine dönüşür. Taraflar temel hedeflerinden geri adım atmasa da karşılıklı baskılama ile pazarlık süreçleri iç içe yürümektedir.

Bu pazarlığın ortasında halen işgalin ve Avrupa destekli savaşın sürdüğü Ukrayna bulunuyor. Rusya'nın Ukrayna'yı işgali, bölgesel hâkimiyetine yönelik saldırıyı püskürtme, dolayısıyla hâkimiyetini sürdürme ve Ukrayna'nın yönelimini zorla belirleme siyasetinin ürünüdür. Bu emperyalist siyaset, Rusya'nın dillendirdiği kimi "haklı" gerekçelerle meşrulaştırılamaz. Ukrayna'nın bağımsızlığı, Ukrayna'daki halkın iradesi ihmal edilemezdir. Bağımsızlık ve halkın iradesi, ABD ve AB emperyalistlerinin Rusya'yla süren rekabetinin içine yerleşmiştir. Taraflar Ukrayna'nın topraklarını, enerji kaynaklarını ve gelecekteki güvenlik düzenini kendi çıkarlarının konusu yapmıştır. Ukrayna, savaşı sürdürebilmek ve gelecekteki güvenliğini sağlamak için ABD ile Avrupa devletlerinden silah, para ve diplomatik destek bekliyor. Bu bağımlılık, Ukrayna'yı ABD ile Avrupa arasındaki farklı hesapların baskısına açık hale getiriyor. Ukrayna hükûmeti de bu güçler arasındaki ayrışmalardan kendi devlet çıkarları doğrultusunda destek sağlamaya çalışıyor. Ancak savaşın nasıl sona ereceğine ilişkin kararların büyük güçlerin pazarlıklarında şekillenmesi Ukrayna'nın özneliğini geri plana atıyor ve ülkeyi bu güçlerin dayattığı çözümün nesnesine dönüştürüyor.

MÜZAKERELER VE OLASI TAVİZLER

Şubat 2026'da Cenevre'de yapılan ve sonuçsuz kalan üçlü görüşmelerin ardından, mart ayı için planlanan görüşme İran savaşı nedeniyle ertelenmişti. 10–11 Kasım'da Abu Dabi'de yapılması planlanan yeni görüşme, bu kesintiden sonra ABD-Rusya-Ukrayna üçlü müzakere hattını yeniden başlatma girişimi olmuştur. Görüşme için açıklanan başlıklar savaş sonrası güvenlik, gerilimin düşürülmesi, esir takası ve insanî yardım gibi konular. Fakat masanın temelinde topraklar, NATO, yaptırımlar ve emperyalist çıkarlar duruyor.

Görüşme öncesi Rusya, ilhak ettiği bölgelerin tamamı üzerinde kontrol, Ukrayna'nın NATO'ya katılmaması ve Ukrayna ordusunun sınırlandırılması taleplerini sürdürüyor. Ukrayna ise mevcut cephe hattında ateşkes, güçlü güvenlik garantileri ve topraklarının hukukî statüsünden vazgeçmemeyi savunuyor. Olası pazarlıkta ABD'nin hesabı, Ukrayna'nın askerî hamlelerini sınırlarken Rusya'ya enerji ticareti ve yaptırımların gevşetilmesi üzerinden teşvik sunmak; böylece kendi belirlediği koşullarda bir anlaşma dayatmaktır. Bunlar tarafların mevcut durumlarından çıkarılabilecek olasılıklardır.

Pazarlıkların merkezinde Rusya'nın ele geçirmeye çalıştığı topraklar ve genişletmek istediği nüfuz ile ABD'nin yaptırım ve enerji politikasındaki değişiklikleri; Ukrayna'nın ise toprak tavizi ve askerî kısıtlama baskısına karşı güvence arayışı duruyor.

"BARIŞ" DEĞİL DÜZENİN YENİDEN İNŞASI İÇİN MÜZAKERE

Rusya'dan ilk tanker yola çıktı, Trump'ın duyurduğu milyonlarca tonluk sevkiyatın tamamen gerçekleşmesi için henüz erken. Fakat siyasî mesaj çoktan verildi: Yaptırımlar, emperyalist devletin çıkarları gerektirdiğinde esnetilebilir. Bu pazarlıkta "barış", emperyalistlerin çıkarlarından bağımsız bir olgu olarak değil, nüfuz alanlarının ve savaş sonrası düzenin yeniden paylaşılması olarak ele alınıyor. Motorin anlaşması da müzakere görüşmeleri de bu düzenin parçasıdır. Rusya ekonomik alan kazanıyor, ABD fiyat ve seçim baskısını yönetmeye çalışıyor, Ukrayna ise geleceğini belirleyecek kararlar için bu güçlerin desteğine mahkûm ediliyor.

Halklar için gerçek barış işçi sınıfı ve ezilenlerin antiemperyalist mücadelesiyle, bu düzenin yıkılmasıyla mümkün olacaktır. Gerçek barışın ölçüsü emperyalistler ve uşaklarının masaya oturması değil, işgal ve saldırıların sona ermesi, sömürünün bitmesi; halkların yaşamı ve iradesinin emperyalist pazarlıklardan çıkarılmasıdır. Bu da bugün antiemperyalist mücadeleyi her alanda büyütmekle olacaktır.

ÇELİŞKİ VE VAROLUŞ: KENDİ İÇİNDE KARŞITINI BARINDIRMAK! -I

Çelişki, yalnızca toplumların dönüşümünü ya da düşüncenin seyrini belirleyen felsefi bir soyutlama mıdır, yoksa maddenin ve doğanın en temel hareket yasası mı?

Mao Zedong, Çelişki Üzerine adlı eserinde diyalektiğin bu evrensel kapsayıcılığını sorgularken şu temel soruyu ortaya atar: "Basit ya da karmaşık hareketlerde olsun, nesnel ya da ideolojik olgularda olsun, çelişki evrensel olarak bütün süreçlerde vardır. Peki, çelişki her sürecin başlangıç aşamasında da var mıdır? Her ayrı şeyin gelişme sürecinde baştan sona kadar bu karşıtlar hareketi var mıdır?" (Mao Zedong-Teori ve Pratik)

Bu sorunun yanıtını aramaya gündelik deneyimlerimizden başladığımızda, karşımıza ilk çıkan şey maddenin dağılma eğilimidir. Sıcak bir çaydan yükselen buhar sürekli dağılma eğilimindedir; aynı koşullarda bu buharın kendiliğinden çayın üzerinde yeniden toplanması beklenen bir durum değildir... Elimizden düşüp parçalanan bir cam bardağı öylece bırakıp odaya geri döndüğümüzde, ya aynı parçalarla ya da çevre koşullarıyla daha da ufalmış cam kırıklarıyla karşılaşmayı bekleriz. Ancak içeri girdiğimizde parçaların kendiliğinden birleşip eski haline geldiğini görmek imkânsızdır. Benzer şekilde, bir sorunun onu ortaya çıkaran bilinç düzeyiyle çözülmesini de bekleyemeyiz. Henüz düğmesine basılmadan yanan bir lamba, o düğmeye basma eylemini anlamsız kılmaz mı? Tüm bu örnekler, dışarıdan bir müdahale olmaksızın çevremizdeki kapalı sistemlerin izleyeceği yönü tarif eder. Yani düzensizlik ya aynı kalacak ya da zamanla artacaktır. Dışarıdan bir etki gerçekleşmedikçe bu düzensizliğin kendiliğinden azalması beklenemez.

Geçici bir düzen, ancak dışarıdan bir müdahaleyle ayakta tutulabilir; ancak bu müdahale, daha büyük bir dağılmanın zeminini hazırlamaktan başka bir işe yaramaz. Çelişkisi olgunlaşmış ve bileşenlerinin bir arada durması olanaksızlaşmış bir sistemde çözülüş; her türlü dış etkene rağmen tarafların birbirini tasfiye etmesiyle gerçekleşir. Kısacası, çelişen unsurların birliği dış müdahalelerle sürdürülemez. Çelişkinin özgüllüğü ve müdahalenin dozu sürecin takvimini belirlese de sonuç değişmez: Dağılma ve entropi artışı zorunludur.

Çelişki içindeki birlik, karşıtların birbirini var ettiği ilkesine dayanır. Karşıtlıklar arasındaki çatışma birlikte var olabilme sınırını aştığında, süreç tarafların karşılıklı yok oluşuyla sonuçlanır. Zira bir olgu karşıtından bağımsız var olamayacağından, çelişkinin bir tarafı çökerken diğerinin tek başına varlığını sürdürmesi olanaksızdır.

Çelişkinin bu biçimdeki tarifi akıllarda mükemmel bir simetri algısı uyandırabilir. Oysaki evrene baktığımızda, bu biçimde mükemmel çalışan bir simetri görmemekteyiz. Öyle olsaydı, bildiğimiz evren de hiç olamayacaktı. Aynı anda ortaya çıkan parçacık ve karşı parçacık çiftleri anında birbirini yok edecek ve madde oluşamayacaktı.

EVRENİMİZ SİMETRİ HASTASI DEĞİLDİR!

Biliyoruz ki ne kadar derine inmeye çalışırsak çalışalım, karşımıza sürekli bir "şey" çıkmaktadır. Evrendeki en boş görünen alanlarda bile, hiçbir madde bulunmasa dahi sürekli sanal parçacık çiftlerinin (örneğin bir elektron ile pozitronun) çiftler halinde ortaya çıktığı ve gerçek birer parçacığa dönüşemeden birbirlerini yok ettiği bilinmektedir. Bu sanal parçacıklar doğrudan gözlemlenemese de yarattıkları etkiler ölçülebilmektedir. Bu sayede vakum ortamında, yani hiçlik sanılan alanlarda bile kuantum dalgalanmalarının kesintisiz sürdüğünü biliyoruz. Nesneler arasındaki kütleçekim etkileşiminin kaynağı da aslında evrende "hiçlik" diye bir durumun bulunmayışıdır. Evrene çarşaf benzeri bir yapı kazandıran bu kuantum alanları, maddenin evren geometrisini biçimlendirmesini ve kütleçekim yörüngeleri oluşturmasını sağlar. Bu kuantum dalgalanmalarının çok kısa süre içinde sayısız sanal parçacık çiftleri oluşturarak köpürmesi, evrenin en temel halinde dahi yani dokusunda dahi çelişkinin var olduğunu gösterir. Bu dalgalanmalarda normal şartlarda sanal parçacıkların, gerçek parçacıklar olarak tezahür etmesinin yolu ise, iki sanal parçacığın birbirini yok etmesinin fiziksel olarak engellenmesidir. Böylece bu parçacıklar, birer gerçek parçacığa dönüşecektir.

Buraya kadar bir sorun yoktur. Nitekim bugün laboratuvar ortamında saf enerjiden madde üretildiğinde, aynı anda ve aynı miktarda antimadde de elde edilmektedir; yani bir elektron ortaya çıktığında muhakkak bir pozitron da doğar. Öyleyse evrende neden madde antimaddeden daha fazladır? Her şey zıddı ile birlikte ortaya çıkıyorsa, madde ve antimadde arasındaki bu, simetriye

uygun olmayan farkın kaynağı nedir? Çelişki yasası ihlal mi edilmektedir, yoksa fiziki varlığın bulunması çelişkinin olmadığı anlamına mı gelir?

İLK SANİYENİN GİZEMİ...

Bugün yanıtı en çok aranan sorulardan biri şudur: Maddenin oluşumundan ve evrenin doğumundan önceki kuantum dalgalanmaları neden bir enerji yoğunlaşmasına yol açtı; gerçek parçacıklar nasıl oluştu ve bu karşıt parçacıklar neden birbirini yok edemedi? Açıklanmaya çalışılan bu süreç, evrenin doğumundaki ilk saniyenin trilyonda birine ve hatta daha öncesine dayanır.

Bir nehirle karşılaştığımızda kaynağını bulmak için akış yönünün tersine, yani yukarıya doğru yürürüz. Evrenin ve maddenin oluşumuna dair soruları yanıtlamanın bugün bilinen en geçerli yolu da filmi geriye sarmaktır. Bu iz takibinde ilk durak, evrenin en eski radyasyonu olan kozmik mikrodalga arka plan ışımasıdır. Bu ışıma, tüm evrene yayılan ve sürekli kırmızıya kayan —yani bizden uzaklaşan— bir radyasyondur. Arka plan ışıması sayesinde evrenin sürekli genişlediği keşfedilmiştir. Sürekli genişleyen bir evren filmini geriye sardığımızda ise kaçınılmaz olarak çok daha küçük bir noktaya varırız. Dolayısıyla diyebiliriz ki milyarlarca yıl önce evren, bugün gördüğümüz gibi uçsuz bucaksız değil; hacmi dahi olmayan, aşırı yoğun ve yüksek enerjili bir tekillikten ibaretti.

Bu yüksek enerjili, hacmi bile olmayan ve tüm kuvvetlerin bir arada olduğu tekillik döneminden bugün bildiğimiz maddenin baskın geldiği döneme kadar olan süreç, birkaç kuramsal döneme ayrılmakta ve saniyenin çok küçük bir dilimini kapsamaktadır.

İlk dönem Planck dönemi olarak adlandırılan, ilk patlamanın veya genişlemenin başladığı süreçtir. Bu sürece dair henüz detaylı bir açıklama yapılamamaktadır, çünkü mevcut fizik teorileri bu süreci açıklayabilecek bir kabiliyete erişememiştir. Saniyenin çok küçük bir dilimindeki bu süreçte evren, herhangi bir şeyin oluşmasına izin vermeyecek kadar sıcaktır. Bu sıcaklık bilinen en yüksek varsayımsal sıcaklık olan 1032 Kelvindir. En önemli tahmin, bilinen tüm temel kuvvetlerin bu süreçte tek bir süper kuvvet olduğudur. Genişleme devam ederken sıcaklık düşmeye başlar. İlk saniyenin 10-43 ile 10-36 gibi bir dilimini kapsayan bir sonraki çağ, kütle çekim kuvvetinin diğer üç temel kuvvetten ayrıldığı çağdır. Bu dönemde aynı zamanda varsayımsal bir parçacık olan gravitonun da oluşmuş olabileceği varsayılır. Tıpkı soğuyan bir sıvının yüzeyinde beliren ilk yoğuşma odakları gibi, kozmos da soğudukça dokusunda kabartılar oluşturur ve maddesel yapılar birbirini tutmaya başlar.

Nitekim ilk saniyeyi tamamladığımızda, elimizde ilginç bir bulgu vardır. Aynı miktarda oluşması beklenen madde ve antimadde arasında simetri bilinmeyen bir sebeple kırılmıştır. Her bir milyar antimaddeye karşılık, bir milyar artı bir madde parçacığı oluşmuştur. Yani her bir milyar çarpışmadan bir madde parçacığı artmıştır. Bu madde parçacıkları, bugün evrenin büyük bir radyasyon havuzu değil de madde ile dolu olmasının sebebidir. İlk saniyenin içinde küçük bir dilimde başlayan madde-antimadde savaşında madde galip gelmiştir. Artık 10. saniyeye geldiğimizde elimizde temel parçacıkların tümü oluşmuştur, ilk atom çekirdekleri ise 20. dakikada oluşmuştur. Ancak tam bir atomun oluşması, 379 bin yıl daha bekleyecektir.

Her şey oluşmuşken, neden tastamam bir atomun oluşması bu kadar gecikmiştir?

Çünkü henüz evren çok sıcaktır ve serbest gezen elektronlar çekirdek tarafından yakalanamaz. Ancak 379 bin yıla gelindiğinde, yeterli soğuma gerçekleşmiştir, artık atom çekirdekleri elektronları kendisine kenetlemeye başlar. Önündeki elektron engelleri kalkan radyasyon yani fotonlar, evrenin tümüne yayılmaya başlar. Bu ışık, kozmik arka plan ışımasının kendisidir.

İlk saniyeye geri dönüyoruz. Madde ve antimadde savaşında, maddeyi avantajlı kılan neydi? Evren neden maddeye tolerans göstermişti? Baryon asimetrisi denilen bu sürece sebep olabileceği düşünülen birçok varsayım bulunmaktadır. Bunlardan birisi, aynı zamanda laboratuvar ortamında da gözlemlenmesi mümkün olan, maddenin davranış avantajıdır. Yani çarpışarak bozunurken, bozunma süresindeki çok kısa bir fark olmasının bu asimetriyi yaratabileceği öngörülmektedir. Ancak bu fark, baryon asimetrisi yaratmak için yetersiz kalmaktadır.

Bir diğer kritik yol ise Yük-Parite (CP) ihlali ve nötrinoların gizemli yapısıdır. Yakın zamanda Nobel fizik ödülünü de kazandıran nötrinoların gizemli tabiatı fiziğin sınırlarını zorlamaya devam etmektedir. Bu gizemin, aynı zamanda simetri kırılması gibi diğer gizemler ile de bağlantısının olabileceği düşünülmektedir. Nihayetinde bu durum; doğadaki "birlikte var olma, çatışma ve birlikte yok olma" şeklindeki diyalektik hiyerarşinin, evrenin doğumunda nasıl olup da ihlal edildiği sorusunu gündemde tutmaktadır.

(devam edecek)

Munzur Çevre Derneği'nden COP31 açıklaması

Munzur Çevre Derneği (MÇD), 9-20 Kasım tarihleri arasında Antalya'da gerçekleştirilecek COP31 Zirvesine karşı yaptığı açıklama yaptı.

"Emperyalistlerin Zirvesi Halkların Mücadelesiyle Yenilecek" başlıklı açıklamanın tamamı şu şekilde:

"Kapitalist-emperyalist sistemin derinleşen krizi; dünyada dalga dalga büyüyen yoksullukta, faşizme ve şovenizme daha fazla sarılan egemen sınıfların politikalarında ve doğaya yönelik talan ve sömürünün pervasızca yoğunlaşmasında somutlaşmaktadır. Emperyalist sermaye, 'dünyanın kırları' konumundaki yarı sömürge, yarı feodal ülkelerde emek gücünün sömürüsü ve doğal kaynakların yağmalanması üzerinden aşırı kârlar elde ederken, bu ülkeleri borç batağına saplayarak emperyalist finans sermayesine daha da bağımlı hâle getirmektedir. Kapitalist-emperyalist sistemin derinleşen kriz koşullarında emperyalist tekeller, kendi krizlerinin yükünü bağımlı ülkelere yıkarak bu ülkeleri sermaye birikiminin ve talanın başlıca alanları hâline getirmektedir.

"Türkiye'deki iş birlikçi kapitalist bürokratların ve emperyalist tekellerin çıkarları üzerinden iktidarın çıkardığı yasalarla, bir gecede alınan acele kamulaştırma kararlarıyla, toprağını ve doğasını savunan köylülerin ve mücadele eden halkın karşısına dikilen polis-jandarma barikatlarıyla emperyalist sermayenin önündeki engeller ortadan kalkmaktadır. Egemen sınıflar, emperyalist sermaye birikiminin önündeki 'yabani otları' ayıklamakta, yolundaki 'taşları' temizleyerek talanın önünü açmaktadır. Emperyalist sermaye ile iş birlikçi bürokratik kapitalizmin çıkarları doğrultusunda sürdürülen bu yağma, COP31 gibi zirvelerde 'yeşil dönüşüm' ve 'sürdürülebilir kalkınma' söylemleriyle meşrulaştırılmaya çalışılmaktadır.

"COP31, ekolojik yıkımın başlıca sorumlularının, yarattıkları krize çözüm üretecekleri iddiasıyla bir araya geldikleri bir tiyatro sahnesi olarak karşımızda durmaktadır. Ne var ki bu tiyatronun aktörleri, bütün çabalarına rağmen 'ekoloji dostu' maskelerinin ardındaki gerçek yüzlerini gizleyememektedir. Bugün Filistin'de İsrail'i koçbaşı yaparak saldırılarını sürdürenler, üçüncü dünya savaşı borazanlarını çalmak için göğü bombalarla donatanlar, köylülerin tarım arazilerini rant için kamulaştırılanlar ve var oluşlarını doğayı talan ederek, emeği sömürerek sürdürenler İklim Zirvesinde 'doğa dostu' maskesini taşıyamazlar.

"Zirvenin davetlilerine otopark yapılması için 150 dönüm tarım arazisinin üzeri asfaltla kaplandı. Doğanın korunması adına düzenlenen bir zirvenin hazırlıkları dahi doğanın talanı üzerinden yürütülmektedir.

"Zirvenin yapılacağı Antalya'da geçtiğimiz günlerde, fırtınada çadırda kalmaya zorlanan dört işçi yaşamını yitirmiş, binlerce işçi ise hâlâ zirvenin şatafatı için baskılara maruz bırakılmaktadır.

"Türkiye'de doğaya yönelen saldırıların aktörleri, yerli sermayedarlar COP31'in sponsorluğu için yarışa girmekte; maden, kömür, enerji ve yapılaşma projeleri için doğaya yönelen saldırılarıyla halkın gündemindeki şirketler zirvede 'iklim destekçisi' olarak tanıtılmaktadır.

"Egemenlerin yeni sömürü ve talan politikalarını belirleyeceği, aralarındaki bağımlılık ilişkilerini pekiştireceği COP31'e karşı öfkemizi ve direnişimizi büyütelim!

"Emperyalistlerin ve yardakçılarının sahte çözüm vaatlerini ve kurtarıcılığını kitlelerle teşhir edelim, halkın öfkesini örgütlü mücadeleye dönüştürene ve talan düzenini alaşağı edene dek mücadelemizi sürdürelim!

"Kapitalist-emperyalist talana karşı, Türkiye'den Hindistan'a, Hindistan'dan Filistin'e ve Avrupa sokaklarında dolaşan hayalete dek uzanan direnişi sahiplenelim! Antiemperyalist mücadelede enternasyonal dayanışmayı büyütelim!"

KAPİTALİZMİN YAŞLI CANAVARI VE GENÇ YIĞINLAR

Kapitalist sistem, 21. yüzyılın ilk çeyreğini geride bırakırken ekonomik ve toplumsal krizler üretmeye devam ediyor. Emperyalist yayılmacılık, sömürüyü derinleştirip genişletme stratejisini sürdürdükçe hem kendi sınırlarına hem de kitlelerin öfkesine çarpmaktadır. Özellikle Fransa'da öğrenciler tarafından başlatılan eylemler, kısa süre içerisinde geniş toplumsal kesimlerin katılımıyla kitlesel gösterilere dönüşmüş; başta Avrupa olmak üzere dünya genelinde yankı bulmuştur.

Emperyalizm, yağma ve talan politikalarını derinleştirirken kendi iç çatışmalarında da somut adımlar atmaktadır. Tüm sıcaklığıyla devam eden Ukrayna Savaşı ve İran'a yönelik saldırılar, bu emperyalist hegemonya mücadelesinin doğrudan sonuçlarıdır. Çin'in ekonomik açıdan ABD ile rekabet edebilecek bir düzeye ulaşması; Asya-Pasifik başta olmak üzere Afrika ve Latin Amerika'ya uzanan coğrafyalarda ticarî ve askerî anlaşmalarla nüfuz alanını genişletmesi mevcut çelişkileri daha da keskinleştirmiştir. Enerji arzı bakımından stratejik öneme sahip olan Orta Doğu ise emperyalist güçlerin hegemonya mücadelesinin yoğunlaştığı, müdahalelerin ve sıcak çatışmaların süreklilik kazandığı bir bölge olmayı sürdürmektedir.

ABD, Çin'e karşı yürüttüğü ticaret savaşını giderek tırmandırırken Rusya ve Çin'in nüfuz alanlarını sınırlandırmaya yönelik somut adımlar atmaktadır. Batı blokunun Avrupalı kanadını oluşturan AB de büyük ölçüde bağımlı olduğu ABD'nin ekseninde hareket etmektedir. Başta otomotiv sektörü olmak üzere imalat sanayisinin çeşitli kollarında yaşanan daralma, Avrupa ekonomisinin yapısal sorunlarını daha görünür kılmıştır. Emperyalistler arası çelişkilerin ve ekonomik kriz dinamiklerinin en yoğun hissedildiği merkezlerden birinin Avrupa Birliği olmasının nedeni de budur. Nitekim Avrupa ekonomisinde düşük büyüme oranları, üretken yatırımlardaki zayıflama, kamu borçlarındaki artış, yüksek enerji maliyetleri, satın alma gücündeki gerileme ve işsizlik gibi sorunlar giderek derinleşmektedir.

IMF verilerine göre Euro Bölgesi'nin 2026 yılı büyüme beklentisinin yüzde 1,1 ile sınırlı kalması, kıta ekonomisindeki durgunluğu teyit etmektedir. AB genelinde işsizliğin yüzde 6,2 seviyesinde seyretmesinin yanında, yaklaşık 3 milyon gencin iş gücünün dışında kalması çok daha kritik bir tabloya işaret etmektedir. Genç işsizliğin genel veriler içerisindeki ağırlığı, yeni kuşakların çalışma yaşamına katılımındaki yapısal krizin derinliğini gözler önüne sermektedir. Diğer yandan Eurostat'ın 2026 raporuna yansıyan tablodan hareketle, kıtada toplumsal eşitsizliğin ulaştığı boyutlar belirginleşmektedir: Yaklaşık 93 milyon insan yoksulluk veya dışlanma riski taşırken, 72 milyonu aşkın kişi doğrudan gelir yoksulluğu çekmekte; yaklaşık 27 milyon kişi ise ağır bir maddi ve sosyal yoksunluk içinde yaşamaktadır. Resmî rakamların sınırlılığına rağmen bu tablo, derinleşen krizin boyutlarını ortaya koymaya yetmektedir.

Sistemin girdiği toplumsal ve ekonomik açmazlar, AB'nin sürükleyici gücü sayılan Fransa örneğinde daha somut görülmektedir. Fransa'da GSYH büyümesinin 2024'ten 2025'e geçerken neredeyse yarı yarıya düşerek yüzde 0,8'e gerilemesi, hanehalkı tüketim artışının aynı dönemde yüzde 0,4'e kadar çekilmesi bu ivme kaybını kanıtlamaktadır. Asıl çarpıcı olan ise, hane başına düşen harcanabilir gelirin satın alma gücündeki gerilemedir. Büyümenin yavaşlaması emekçilerin üzerindeki yaşam baskısını artırmakta; yoksulluk ve eşitsizlik, gelişmiş kapitalist merkezlerde dahi gizlenemez bir hal almaktadır.

Nitekim INSEE verileri, Fransa'da işsizliğin 2026'nın ikinci çeyreğinde yüzde 8,3'e çıktığını ve toplam işsiz sayısının 2,7 milyona yaklaştığını göstermektedir. Özellikle 15-24 yaş grubundaki genç işsizliğinin yüzde 21,6'ya ulaşması—yani iş arayan her beş gençten birinden fazlasının istihdam dışı kalması—sürecin en hassas noktasıdır. Üstelik bu oran yalnızca aktif iş arayanları kapsamakta; eğitimine devam eden ya da artık iş aramaktan umudunu kesen kitleyi dışarıda bıraktığı için tablonun gerçekte çok daha ağır olduğuna işaret etmektedir.

Avrupa'da Fransa, kapitalist sömürü ile yağma düzeninin çelişkilerinin en belirgin biçimde açığa çıktığı coğrafyaların başında gelmektedir. Buna karşın kıta, halk yığınlarının asırlardır süregelen mücadele ve direnişlerinin de tarihsel merkezidir. İşçi sınıfının ve ezilen kitlelerin yürüttüğü bu mücadeleler, Avrupa burjuva demokrasileri sınırları dahilinde önemli siyasal ve toplumsal kazanımlar yaratmıştır. Nitekim Ekim Devrimi'nin açtığı tarihsel eşik ve ardından yükselen devrimci dalga, burjuvaziyi kendi iktidarını koruyabilmek adına geniş sosyal hakları tanımak zorunda bırakmıştır. Ancak günümüzde neoliberal politikalar, bu tarihsel kazanımları aşamalı olarak tasfiye etmektedir. Hak gasplarıyla sonuçlanan bu gerilemenin temelinde ise toplumsal muhalefetin ivme kaybetmesi ve sisteme alternatif üretebilecek komünist partilerin örgütsel ile siyasal açıdan yaşadığı irtifa kaybı yatmaktadır.

Sağlık ve eğitim başta olmak üzere halkların mücadeleleri sonucunda elde edilen sosyal haklar, sermayenin kâr alanlarına dönüşmüş durumdadır. Emek sömürüsünün derinleşmesinin yanı sıra ekonomik krizlerin ve kamu maliyesindeki açıkların faturası da doğrudan emekçi sınıfların sırtına yüklenmektedir. Buna karşılık kamusal kaynaklar, toplumsal ihtiyaçları karşılamak yerine sermayenin çıkarları doğrultusunda seferber edilmektedir; krizlerin yarattığı maliyet toplumsallaştırılırken elde edilen kazanç sermaye sınıfının elinde birikmektedir. Fransa devletinin kamu bütçesi açıklarına rağmen toplumsal ihtiyaçlara yeterli kaynak ayırmaması, kamu harcamalarının toplumsal refahı geliştirmek yerine sermayenin çıkarlarına hizmet edecek biçimde yönlendirilmesi, bu düzenin temel çelişkilerinden biridir. Avrupa demokrasisi ve refahının çürümüş yapısı 7 Eylül'de Paris'in güneydoğusundaki Créteil bölgesinde bulunan bir lisede, öğrencilerin başlattığı eylemlerde bütün çıplaklığıyla ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin eylemlerinin başlangıcında öne çıkan talepler arasında öğrenci konutlarının yetersizliği, yüksek kira giderleri, yemek fiyatları, sosyal yardımların kısıtlanması ve üniversite öğrencilerinin ekonomik bağımsızlık kazanamaması gibi temel sorunlar bulunuyordu. Eğitim sistemindeki eşitsizlikler ve genç kuşakların geleceksizlik duygusu da bu hoşnutsuzluğu besleyen başlıca unsurlar arasındaydı. Öğrencilerin dile getirdiği talepler, kısa sürede toplumun diğer kesimlerinin biriken sorunları ve beklentileriyle birleşerek Fransa'nın farklı kentlerine yayıldı. Böylece başlangıçta eğitim alanındaki sorunlara karşı gelişen hareket, giderek daha geniş toplumsal kesimlerin katıldığı kitlesel bir mücadeleye dönüştü. Eylemlerin yarattığı etki tüm Avrupa'da yankı buldu.

Genç kuşakların ön saflarında yer aldığı bu kitlesel ve kararlı eylemler, Fransa başta olmak üzere Avrupa burjuvazisini ve hükûmetlerini tedirgin etmektedir. Demokrasi söylemiyle kitleleri burjuva liderlere ve politikalara mahkûm eden parlamenter sistemin, emekçilerin temel sorunlarına çözüm üretmekten uzak olduğu bu eylemlerle bir kez daha ilan edilmiştir. Nitekim seçimler ve parlamenter temsil mekanizmaları, ne toplumsal çelişkileri ortadan kaldırabilmekte ne de sermayenin egemenliğini sorgulamaya izin vermektedir. Bu durum, kitlelerin yaşam koşullarını doğrudan hedef alan saldırılar karşısında sokakları, meydanları ve kolektif mücadele alanlarını yeniden belirleyici bir mevzi haline getirmektedir.

Diğer yandan Avrupa ve dünya medyasının önemli bir bölümü, eylemlerin arkasındaki toplumsal ve ekonomik nedenleri tartışmak yerine gösterileri kriminalize eden ve yağma görüntüleri üzerinden tanımlayan bir yaklaşım sergilemektedir. Böylece kitlelerin meşru talepleri ve mücadele gerekçeleri geri plana itilirken eylemlerin kamu düzenine yönelik bir tehdit olarak sunulması amaçlanmaktadır. Bu yaklaşım, toplumsal muhalefetin taleplerini görünmez kılmanın yanı sıra mevcut siyasal ve ekonomik düzenin sorgulanmasını da engellemeye hizmet etmektedir.

Bugüne kadar mücadeleyle kazanılmış hakların korunması için kitleler ayağa kalkmaktadır. Mücadeleyi sınırlayan anlayışlarla mücadele ederek sosyal ve ekonomik hakların gasbedilmesine karşı direnişi alevlendirmek bugün temel görevdir. Bunun için, mevcut burjuva hukuku altında hiçbir kazanımın kalıcı olmadığı vurgulanmalı ve kitlelere devrimci bir rota alternatifi sunulmalıdır.

BREZİLYA

HALKIN DİRENİŞİNİ YÜKSELTELİM*

Seçim sonuçları — İşçi Partisi adayı Luiz Inácio'nun yüzde 51,79 oyla, aşırı sağcı aday Flávio Bolsonaro'nun (yüzde 48,21) önünde elde ettiği zafer — kritik anlamlar barındırıyor. Ancak bunlara geçmeden önce, bu eski demokrasinin mitlerini deşifre eden önemli bir gerçeğin altını çizmek gerekiyor.

Oy kullanmanın zorunlu olduğu bu sistemde, 1990'lardan bu yana seçmen yaşındaki nüfusun yaklaşık üçte biri sandığa gitmeyerek, oyunu geçersiz kılarak ya da boş oy atarak belirgin bir siyasî tutum sergiliyor. Bu durum, on milyonlarca yurttaşın bilinçli siyasî bir tavrıdır. Buna karşın; tepeden tırnağa yozlaşmış devlet kurumlarından, kendisini "Demokrasinin Adaleti" olmakla öven Yüksek Seçim Mahkemesinin resmî propagandasına, yasal partilerin söylemlerinden basın tekellerine kadar geniş bir kesim, bu tavrı ısrarla "siyasete yabancılaşmış kişilerin ilgisizliği" olarak sunmaya çalışıyor. Bu algı, can çekişen mevcut siyasî sistemi "tam demokrasi" olarak nitelendiren düzen savunucularının ortak uzlaşısıdır.

Tabii ya, "sandığa gitmeyen kitlelerin siyasete yabancılığı" ne tuhaf bir yabancılaşma tanımıdır, değil mi? Çünkü şimdi, ikinci turda aşırı sağcı adayı yenilgiye uğratarak seçimlerin sonucunu değiştirenler tam da bu milyonlarca yurttaş oldu. Ülkenin dört bir yanında düzenlenen kitlesel gösterilerden etkilenen ve harekete geçen bu yurttaşların birçoğu, aşırı sağı teşhir etmek ve Yanki emperyalizminin müdahaleleriyle tehditlerini reddetmek amacıyla gerçekleştirilen gösterilere aktif olarak katıldı.

Bununla birlikte, yayın organımız (A Nova Democracia -ÇN.) seçim aldatmacasını boykot etme tutumunda ısrar ediyor.) Seçim sonuçlarına ilişkin aşağıdaki analizimizde de savunacağımız tutum budur.

Şimdi seçim sonuçlarının taşıdığı iki kritik anlamı ele alalım.

Birincisi: Ülke nüfusunun büyük çoğunluğu, aşırı sağın ve Bolsonaroculuğun gerici, halk düşmanı ve vatanı satan rejimini yeniden tesis etme projesine "hayır" dedi. Halk aynı zamanda, ABD emperyalizminin doğal kaynaklarımıza el koyma ve topraklarımıza asker konuşlandırma emellerini de geri çevirdi. Siyasî sistemin kendisine yönelik tepkiyi bile aşan bu ret — ki bu başlı başına büyük bir başarıdır! —, Trump yönetiminin müdahalelerine ve aşırı sağın seçmenlerin sandığa erişimini engelleyerek sonuçları manipüle etme girişimlerine rağmen gerçekleşti.

Nitekim seçim öncesinde yapılan son Quaest araştırmasına göre Bolsonaro'ya yönelik ret oranı yüzde 49'a ulaşmıştı. Seçmenlerin yüzde 45'i ise aşırı sağın yeniden hükûmete gelmesinden korktuğunu belirtiyordu.

Aynı göstergeler bakımından İşçi Partisi adayının durumu da rahat değildi. Seçmenlerin yüzde 47'si onu reddederken yüzde 42'si yeniden görev yapmasından korkuyordu. Bu anlamda "Rachadinha" Flávio'nun seçmenlerinin bir bölümü de güçlü bir İşçi Partisi karşıtlığıyla oy kullandı. İşçi Partisini sol bir güç olarak gördüklerinden Bolsonaroculuğun antikomünizmine yöneldiler.

Öte yandan 22-24 Ekim tarihli Palver araştırması bu tabloyu daha da açık biçimde ortaya koydu. İşçi Partisine oy verenlerin yüzde 34'ü tercihlerinin gerekçesini "demokrasinin ve hakların savunulması", yüzde 13'ü ise "Bolsonaro ailesinin reddedilmesi" olarak açıkladı. Bu iki gerekçe toplamda yüzde 47'ye, yani neredeyse seçmenlerin yarısına karşılık geliyor. Buna karşılık yalnızca yüzde 18'i "Lula'nın hazırlığı ve deneyimini" tercih ettiği için oy vereceğini belirtti.

Dolayısıyla seçim sonucundaki başarıyı İşçi Partisine mal etmek bütünüyle yanlıştır. Bu, aşırı sağın seçim yenilgisidir ancak hiçbir biçimde İşçi Partisine yönelik beklentilerin yeniden canlandığı anlamına gelmez. Tersine, İşçi Partisi ve Luiz Inácio seçimlerden, girdikleri zamankinden daha zayıf çıkıyor.

Öncelikle seçimleri kazanmak için ölçüsüzce verilen vaatler, İşçi Partisi tarihinin en büyük seçim aldatmacasına dönüşecek ve burjuva soluna duyulan güvensizliği daha da artıracaktır. Çünkü bu vaatlerin uygulanabilmesi ancak hükûmetin uluslararası mali oligarşi ve büyük toprak sahipleriyle olan çeşitli taahhütlerinden kopmasıyla mümkündür. Oysa 18 yıllık iktidar deneyimi bunun tam tersini ortaya koymaktadır.

Luiz Inácio ve burjuva solunun birinci turla birlikte içine düştüğü çaresiz durumun ardından belirli bir özeleştiri yapabileceğini kabul etsek bile bu, söz verdikleri politikayı uygulayacakları anlamına gelmez. Üstelik halkın kitlesel tepkisi, onların yirmi yıldır sürdürdüğü hareketsizlik ve kitleleri seferberlikten uzak tutma politikasını fiilen aşmıştır. Buna rağmen böyle bir politika izlemeye kararlı değillerdir. Çünkü onlara göre kitlelerin rolü, kendilerini alkışlamak ve kendilerine oy vermekle sınırlı bir seyircilikten ibarettir.

Cumhurbaşkanı'nın zafer konuşmasında halka daha fazla yöneleceğini söylemesi açıktır ki yeterli değildir. Zira söz konusu taahhütlerden kopmak, iç ve dış gericiliğe savaş ilan etmek anlamına gelir. Sosyal demokrasi ve oportünistler ise bundan vebadan kaçar gibi kaçarlar.

Üstelik sözde "güçler dengesi" bakımından Luiz Inácio'nun dördüncü görev dönemi oldukça zorlu koşullarla karşı karşıyadır. Federal Yüksek Mahkeme güvenilirliğini yitirmiş, hatta itibarsızlaşmış ve bölünmüştür. Senatoda sağ ve aşırı sağ çoğunluktadır ve bu çoğunluk Senatonun yönetimini ele geçirmek için bütün koşullara sahiptir. Temsilciler Meclisinde de sağ ve aşırı sağ güçlü bir ağırlığa sahiptir.

Seçimlerin ikinci anlamı şudur: Dünya tarihinin deneyimlerinin fazlasıyla gösterdiği üzere, seçimler aşırı sağı ve faşizmi yenilgiye uğratmaz. Aşırı sağın ikinci turdaki seçim yenilgisi, Brezilya halkının aşırı sağ ve faşizmle yaşayacağı belirleyici hesaplaşmayı yalnızca erteler. Bu hesaplaşma, sosyalizme kesintisiz biçimde ilerleyen Yeni Demokratik Devrim içinde uzun yıllar, hatta on yıllar sürecek son derece çetin ve kanlı mücadeleleri gerektirecektir.

Çünkü seçim yenilgisi bu gücün ideolojik niteliğini değiştirmez. Aynı zamanda aşırı sağın ve faşizmin siyasî olarak örgütlenmiş güçlerini, yapılması gerektiği gibi ezip dağıtmaz.

Bu güçler yalnızca yasal siyasî partilerde, onların Ulusal Kongredeki temsilcileri arasında, eyalet ve belediye yönetimlerinde ve bunların yasama organlarında bulunmuyor. Aşırı sağ ve faşizm, yargı kurumlarının bütün kademelerinde ideolojik ve siyasî olarak mevcuttur. Aynı zamanda gerici Silahlı Kuvvetlerde, sivil ve askerî polis teşkilatlarında, köklü ve derin bir antikomünizm temelinde sağlam biçimde örgütlenmiştir. Özel güvenlik şirketlerinde, kırsal birliklerde ve büyük toprak sahiplerinin diğer örgütlerinde; silah koleksiyoncuları, sportif atıcılar ve avcılar arasında ve aşırı muhafazakâr kiliselerde de bulunmaktadır.

Bu kurum ve örgütlerin birçok üyesi, doğrudan ya da dolaylı olarak "Invasão Zero", "milisler", "imha grupları" vb. çok çeşitli yarı gizli faşist ve paramiliter örgütlerle bağlantılıdır.

Bu güçler ayrıca, özellikle içinde bulunduğumuz dönemde, Yanki emperyalizminin ve Siyonist "İsrail"in desteğine sahiptir. Bunlar Brezilya ve Latin Amerika üzerinde mutlak egemenliklerini ilerletmek isteyen söz konusu güçlerin ülkedeki beşinci kollarının açık öncüleri olarak hareket etmektedir. Bu egemenlik, ABD'nin tek hegemonik süper güç olma konumunu, "İsrail"in ise Genişletilmiş Orta Doğu'da Yankilerin ileri karakolu ve mızrak ucu olma konumunu koruması açısından vazgeçilmez bir gerekliliktir.

Bolsonaro ailesinin seçim yenilgisiyle birlikte ülke içinde siyasî bakımdan giderek daha fazla yalnızlaşması, onları durdurmaya yetmez. "01" numaranın kaçışı da hakkında soruşturma yürütülen "suç örgütü", "kara para aklama",

"kamu kaynaklarını zimmete geçirme" vb. suçlamaları kabul ettiği izlenimini vermektedir. Ancak bu durum da onları durdurmak için yeterli değildir.

Sağ kesimlerin İşçi Partisi ve Lula karşıtı politikası ile kör antikomünizmi kamuoyunda güçlü bir karşılık bulmayı sürdürüyor. Üstelik seçimlerin hile şüphesi taşıdığını ilan eden Trump'ın desteğine de sahipler. Flávio'nun açıklamalarında duyurduğu gibi seçim sonuçlarını kabul etmemesi de kimseyi şaşırtmıyor.

Hile iddialarının uluslararası alanda yalnızca Milei ve Trump nezdinde karşılık bulması son derece dikkat çekicidir. Latin Amerika'daki diğer aşırı sağcı hükûmetlerin çoğunluğu bile yenilgiye uğrayan adayın çıkardığı patırtıya kulak asmamış, protokol gereği Luiz Inácio'yu zaferinden ötürü kutlamıştır.

Yine de Latin Amerika'da yürütülen Yanki "hibrit savaşının" yeni biçimleri, Brezilya'ya yönelik saldırıların şiddetini azaltmayacaktır. Asıl amaç; aşırı sağı güçlendirmek, gerilimi ve üzerdeki baskıyı tırmandırmaktır. Flávio'nun Miami'den yayımladığı, gusano (solucan -ÇN.) Marco Rubio tarafından onaylanan ve kendisini Brezilya'nın "sürgündeki lideri" ile "Cumhurbaşkanı" ilan ettiği o "mektup" da bu durumun açık bir göstergesidir.

Yankiler bu hedef doğrultusunda aşırı sağın her türlü provokasyonundan faydalanacaktır. Ancak yakın vadede öncelikli dayanakları sadece bunlar olmayacaktır. Nitekim ikinci tur öncesinde düzenlenen kitlesel eylemler, Flávio'nun yenilgisi ve özellikle devrimci/mücadeleci güçler ile hatta oportünizmin bazı kesimlerinin çağrısıyla sokağa dökülen gençlik kitlelerinin eylemlerini sürdürmesi, Brezilya ve Latin Amerika'nın geniş kesimlerinde aşırı sağa karşı devasa bir tepki dalgası yaratmıştır.

Bu kaçınılmaz gelişmeler karşısında aşırı sağ, siyasî sistemin zayıflığından ve güven krizinden yararlanmaya çalışacaktır. Özellikle yeni hükûmetin göreve başlaması ve parlamentonun tatilden dönmesiyle birlikte aşırı sağın siyasî istikrarsızlık ortamını derinleştirmeye çalışması beklenmektedir. Bunun için her türlü manevrayla kurumsal krizi sınırına kadar zorlamaya ve sokaklarda daha fazla kışkırtma yaratmaya yönelecektir.

Bu doğrultuda Senato ve Temsilciler Meclisindeki güçlü tabanını devreye sokacaktır. Federal Yüksek Mahkeme yargıçlarının görevden azledilmesini oylatmaya sunmak dahil her türlü manevraya başvuracak; seçim kampanyası boyunca öne sürdüğü tüm iddiaları sürdürecektir. Tamamen dayanaksız olsa bile seçim sonuçlarının manipüle edildiği yönündeki saldırılarını ısrarla tırmandıracaktır.

Böylelikle burjuva analistlerin ikiyüzlü bir biçimde "piyasanın tepkisi" diye adlandırdığı alanda malum dalgalanmaları yaratmayı amaçlamaktadır.

Trump ise bu çalkantılı zemini, ABD-Brezilya ilişkilerini "rayına oturtma" bahanesiyle son derece ağır koşullar dayatmak için kullanacaktır. Bu yolla yeni hükûmeti oluşturan odakların nasıl bir tutum alacağı konusunda kendi içlerinde ayrışmalar yaratmayı hedefleyecektir.

İş dünyasının ve "piyasanın" baskıları karşısında yeni hükûmet, "diyalog" ve "sorumluluk" söylemine ağırlık verecektir. Bu durum, egemenlik üzerine dolambaçlı laflarla perdelenmeye çalışılsın ya da çalışılmasın, özünde tavizkâr ve uzlaşmacı bir tutum anlamına gelecektir.

Seçimlerde Luiz Inácio'yu kararlılıkla destekleyen birçok gücün ve sokak gösterilerine öncülük edenlerin, Yankilerin talep ettiği tavizlere karşı çıkacağı açıktır. Bu güçler, hükûmetin yönetme kapasitesini koruma adına uzlaşmaya boyun eğilmesini isteyen oportünist çağrılara katılmayacaklardır. Çünkü İşçi Partisi hükûmetlerinin son yirmi yılında bu politika, halk güçlerinin bir bölümünü sınıflar arası uzlaşma ve iş birliği paktının savunulmasına tabi kılmıştır.

Böylece hükûmeti destekleyen güçler arasındaki bölünme derinleşecektir. Aşırı sağa, Yanki emperyalist müdahalesine ve bütün gericiliğe karşı mücadele eden kitlelerin hoşnutsuzluğu, giderek daha fazla devrimci hareket etrafında kutuplaşacaktır. Harekete geçmiş kitlelerin içinde bulunan ve mücadele eden devrimci hareket ise bu süreçte sıçramalar gerçekleştirecektir.

Şimdi oluşan duruma bir bakalım. Yankiler açısından, stratejik konularda mümkün olduğunca bağımlı ve kendileriyle uyumlu hareket eden bir hükûmet, her zamankinden daha fazla önem taşımaktadır. Bu bir tercih meselesi değil, 2025 Ulusal Güvenlik Stratejisinde belirtildiği üzere zorunlu bir ihtiyaçtır.

Dolayısıyla koşullar bunlardır. ABD'nin dayatacağı şartlar ise şu anlama gelecektir: İşçi Partisinin yeni bir hükûmeti, ancak dış politikada ABD çizgisine uyduğu, kritik mineral rezervlerini teslim ettiği, Brezilya-Çin ticari ilişkilerini köklü biçimde azalttığı ve ulusal savunmayı ABD ordusunun Güney Komutanlığına daha fazla tabi kıldığı takdirde barışçıl biçimde kabul edilebilecektir. Bu tabiiyet, "narkoterörizmle mücadele" bahanesiyle ülke topraklarında Yanki birliklerinin operasyonlarının ve askerî üslerinin olağanlaştırılmasına kadar uzanacaktır.

Başka bir deyişle, özünde ikinci bir Bolsonaro hükûmetinin uygulayacağı politikaların hayata geçirilmesi dayatılmaktadır.

Şunun altı çizilmelidir: İşçi Partisinin müttefiki ve Senatonun mevcut başkanı Alcolumbre, şimdiden "Flávio Bolsonaro'nun gündemini tanıma", yani onun ajandasını benimseme pahasına bir "yatıştırma" çizgisini savunuyor. Ancak hiç kimse bunun, İşçi Partisi yönetiminin ve yeni hükûmetteki müttefiklerinin geniş kesimleri açısından kabul edilemez bir durum olduğunu sanmasın. Nitekim seçim zaferinin hemen ardından Trump'la masaya oturmaya ve Yankiler açısından hassas konuları yeniden müzakere etmeye hazır olduklarının sinyallerini zaten verdiler.

***

Dolayısıyla ülkenin içinde bulunduğu ağır durum, halk hareketinin bütün güçlerinden en azından halk protestosunu güçlü biçimde yükseltmelerini talep etmektedir. Burada amaç, ülkedeki karşıdevrimci saldırıya ve emperyalist müdahaleye karşı mücadele etmektir. Aynı zamanda oportünist sosyal demokrat yönetimin gericilikle iş birliği yapma ve kendi tabanına ihanet etme eğilimine karşı koymaktır.

Bu halk protestosu, birbirinden ayrılamaz olan iki hedef açısından zorunludur. Çünkü oportünist "önderlerin" yalpalama eğilimiyle mücadele etmeden ve onları teşhir etmeden karşıdevrimci saldırıya karşı mücadele etmek mümkün değildir.

Ancak bu halk protestosu, bir seçim taraftarlığı seferberliği ya da yalnızca sol aktivistlerin seferberliği olmamalıdır. Sol aktivistlerin seferberliği önemli olmakla birlikte gerici saldırıyı dengelemek için yetersizdir. Her şeyden önce proletaryanın ve köylülüğün geniş bir bölümünü harekete geçirmek gerekmektedir.

Bu ise ancak halk kitlelerinin en yakıcı ekonomik taleplerini kararlılıkla yükseltmek ve onları mücadelenin bütün temel araçlarıyla seferber etmekle mümkündür. Kent ve kır işçilerinin sendikaları, diğer köylü birlikleri vb. örgütlerin büyük çoğunluğu hâlâ oportünizmin hareketsizliğe mahkûm eden deli gömleği içindedir. Aynı şekilde öğrenci ve öğretmen kitlelerini, gençliği, halkın kadınlarını, küçük ve orta ölçekli mülk sahiplerini de harekete geçirmek gerekmektedir.

Dahası, kitleleri aşırı sağa, emperyalist tehditlere ve müdahaleye ve bütün gericilik dalgasına karşı siyasî mücadelenin şiarları etrafında seferber etmek gerekmektedir. Böylece demokratik özgürlüklerin ve halkın haklarının savunulması için toplum içindeki ideolojik mücadeleye güçlü biçimde girilmelidir.

Bu birleşik cephede devrimci proletarya ve onun önderliğindeki kitle örgütleri, aktif ideolojik-siyasî mücadeleyi de yürütmelidir. Bu mücadele; sosyal demokrat ideolojiye, oportünizmin bütün ideolojisine, egemen sınıflarla her türlü uzlaşma ve iş birliğine karşı yönelmelidir. Aynı zamanda hareketsizliğe ve çalkantılardan korkmaya yönelik bütün eğilimlere, teslimiyetçi yönelimlere ve "diyalog ve toplumsal barış adına" düşmanla iş birliği yapma anlayışına karşı da yürütülmelidir.

Karşıdevrimci saldırıya karşı mücadele edin!

Emperyalizme ve faşizme ölüm!

Gericilikle uzlaşma ve iş birliğine dayanan oportünist hayallere son!

Rachadinha: Brezilya siyasetinde yaygın bir yolsuzluk/mülkiyet gasbı skandalı türüdür. Siyasilerin veya milletvekillerinin, danışman olarak işe aldıkları kişilerin maaşlarının bir kısmına (bazen yarısına) zorla el koyup kendi ceplerine veya şahsi harcamalarına aktardığı sisteme denir.

Gusano: Küba Devrimi kökenli bu aşağılayıcı siyasî terim devrim karşıtı sürgünler için kullanılır.

Bu yazı A Nova Democracia gazetesinde yayımlanmış, Yeni Demokrasi tarafından Türkçeye çevrilmiştir.

Partizan "Tasfiyeciliğe Karşı Devrimci Çözüm" panellerine çağırıyor

Partizan Avusturya, İsviçre, Fransa ve İngiltere'de "Tasfiyeciliğe Karşı Devrimci Çözüm" başlığıyla paneller düzenleyecek. Panellere ilişkin açıklama yapan Partizan, Orta Doğu'daki gelişmelerin ve Kürt ulusal sorununun devrimci perspektiften tartışılacağını belirtti.

Partizan tarafından yapılan açıklamada, emperyalist güçler arasındaki mücadelenin, bölgesel savaşların ve Kürt ulusal sorunundaki gelişmelerin ele alınacağı panellere tüm duyarlı kesimler davet edildi. Panellerde Sınıf Teorisi, Marksist Teori ve Kızıl Bayrak katılımcı olarak yer alacak.

KÜRT ULUSAL SORUNU TARTIŞILACAK

Kürt hareketine "entegrasyon" adı altında silahsız mücadelenin dayatıldığı belirtilen açıklamada, Türkiye'de Abdullah Öcalan merkezli sürdürülen "barış" tartışmaları ile Suriye ve Irak'taki entegrasyon süreçlerinin birlikte değerlendirilmesi gerektiği ifade edildi.

Açıklama, "Tüm bunları devrimci perspektiften tartışmak ve masaya yatırmak amacıyla gerçekleştireceğimiz panellere tüm duyarlı kesimleri davet ediyoruz" çağrısıyla son buldu.

Açıklamanın tamamı şöyle:

"Emperyalist güçler arası tırmanan mücadele çatışma, savaş ve bölgesel gerginlikleri yoğunlaştırıyor. ABD emperyalizmi, dünya sisteminin kriz faturasını ödememek için askerî saldırganlığını artırıyor. 'Eski kurallar çöktü, yeni kurallar oluşuyor' mottosuyla 'yeni dengeler ve ilişkiler' kurmayı hedefleyen ABD, dünyayı saracak ekonomik-politik ilişkiler ağı inşa ederken rakip emperyalist güçleri sınırlama ve savaşı hızlandıracak saldırılar peşinde koşuyor. Bu eksende Orta Doğu'da hegemonyasını pekiştirecek siyasî güç ilişkileri ve askerî paktlar oluşturan ABD, Çin ve Rus emperyalizminin alanını daraltırken İran merkezli 'düşman' kampı kuşatıyor. Orta Doğu'da Filistin sorununu İsrail'in bölgesel gücünü tahkim ederek ortadan kaldırmaya, Kürt ulusal sorununu ise bağımlılık ilişkisini yeni bir biçime büründürerek ezen uluslar lehine kurmaya çalışıyor. Bölgesel direnişçi dinamikleri yok etmeyi veya teslime zorlamayı amaçlayan ABD, Filistin davasını içeriksizleştirmek için İsrail'in soykırım sopasını ve TC-Katar-Mısır-Suudi Arabistan'ın havucunu devreye sokuyor.

"Aynı şekilde Kürt hareketine de TC liderliğinde 'entegrasyon' adı altında silahsız mücadele dayatılıyor, aksi durumda yok edilme tehdidi savruluyor. TC bir yandan içeride 'Terörsüz Türkiye' adı altında Abdullah Öcalan'ı merkeze alarak bir 'barış' tartışması sürdürüyor, diğer yandan Suriye ve Irak'ta Kürt hareketi ile rejimler arasındaki entegrasyona yön veriyor. Bölgenin dizayn edilmesinde aktif bir dinamik olan Kürt meselesinde asıl hedef, hareketi silahsızlandırarak sistemlere yedeklemek ve anayasalcı hatta demirlemektir. Mücadelenin silahsız ve ordusuz sürdürülmesini sağlamak ABD ve TC için belirleyici önemdedir.

"Bu tablo hem bölgeyi hem de ülkedeki siyasî durumu etkileyecektir. Halkın mücadelesine yansıması, Kürt ulusunun geleceği ve devrimci düşüncelerin ideolojik-politik kuşatma altına alınması önem kazanmaktadır.

"Tüm bunları devrimci perspektiften tartışmak ve masaya yatırmak amacıyla gerçekleştireceğimiz panellere tüm duyarlı kesimleri davet ediyoruz."

Tutsak Partizan Eray Çıta tahliye edildi

1 Mayıs operasyonlarında tutuklanan Partizan okuru Eray Çıta, 1 yıl 13 ay hapis cezası verilerek tahliye edildi.

28 Nisan'da düzenlenen ev baskınlarında gözaltına alınan ve 1 Mayıs'ta tutuklanan Partizan okurlarından Eray Çıta'nın duruşması 4 Kasım'da İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesinde görüldü. "Örgüt üyeliği" iddiasıyla yargılanan Çıta, 1 Mayıs'a katılmanın ve Partizan okuru olmanın suç olmadığını vurgulayarak beraat talebinde bulundu.

"1 MAYIS'A KATILMAK SUÇ DEĞİLDİR"

İşçi bir ailede büyüdüğünü ve kendisinin de işçi olduğunu belirten Çıta, "1 Mayıs'a katılmak ana sütü kadar helaldir" dedi. İddianamede Partizan pankartı asmanın, Partizan flaması taşımanın da "suç" sayıldığını belirten Çıta, Partizan'ın yasal bir dergi olduğunu ve kendisinin de bu derginin okuru olduğunu vurguladı.

Dosyada yer alan 2 Eylül Festivaline katılmak, cenaze töreninde yer almak gibi "suçlamaları" da kabul etmeyen Çıta yıllardır düzenlenen halk festivalinde yer aldığını, arkadaşının cenazesine katıldığını ve bunların suç sayılmasının absürt olduğunu belirtti.

1 Mayıs öncesi yapılan operasyonlara dikkat çeken avukat, "önleyici tutuklamaların" birey özgürlüğü ve güvenliğini ortadan kaldıran bir aşamaya geçtiğini belirtti.

Dosyada bulunan MASAK raporlarına ilişkin, müvekkilinin çalıştığı işten kaynaklı birçok kişiyle para alışverişi yaptığını ve bunun suç olmadığını belirten avukat, raporlarda birden fazla alakasız örgütün yer aldığını ve bunun anlamsız olduğunu söyledi. Raporlarda ve dosyada fiilî olarak suç sayılabilecek hiçbir şey olmadığını belirten avukat, Çıta'nın tahliyesini ve beraatini talep etti.

Savunmaların ardından savcı, tutukluğun devamını istedi. Hâkim, Çıta'ya "örgüte yardım"dan 1 yıl 13 ay hapis cezası vererek tahliyesine karar verdi

"Binlerce, on binlerce şehit bizden önce halkın çıkarları için canlarını kahramanca verdi
Onların bayrağını yukarılara kaldıralım, kanları ile çizilen yolda ilerleyelim"
Mao Zedong

KAVGADA ÖLÜMSÜZLEŞENLER

1-18 Kasım tarihlerinde ölümsüzleşenler

- Hüseyin Akdemir (10 Kasım 1976)
- Rıza Akdemir (17 Kasım 1976)
- Aziz Gözetmen (4 Kasım 1979)
- Veli Karasu (8 Kasım 1979)
- Eşref Şahlar (8 Kasım 1979)
- Ahmet Yılmaz (2 Kasım 1980)
- Erdinç Yılmaz (2 Kasım 1980)
- Nubar Yalımyan (5 Kasım 1982)
- Hıdır Utan (18 Kasım 1983)
- Ali Haydar Aslan (8 Kasım 1984)
- Kemal Özgül (10 Kasım 1984)
- Tuncay Çarıkçıoğlu (2 Kasım 1992)
- Fethiye Batmaz (7 Kasım 1993)
- Barış Aslan (1 Kasım 1999)
- Cem Ergüldü (1 Kasım 1999)
- Muharrem Yiğitsoy (2 Kasım 2004)
- Aşkın Günel (9 Kasım 2004)
- Cafer Kara (9 Kasım 2004)
- Hüseyin Peken (3 Kasım 2021)

Daha fazla bilgiye ulaşmak için **psta-online9.net sitesini ziyaret edebilirsiniz.*

OPORTÜNİST HAYALLERE SON!

Yeni Demokrasi